

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВП НУБІП УКРАЇНИ
«НІЖИНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

РОЛЬ МОЛОДИ У ВІДБУДОВІ ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ: ВИЗНАЧАЄМОСЯ ЗІ ШЛЯХАМИ РОЗВИТКУ

**з нагоди 125-річчя Національного університету біоресурсів і
природокористування України**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

30 травня 2023 року

м. Ніжин

УДК 338.2:711.168-053.8(477)

Р 68

*Рекомендовано до друку вченою радою
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
(Протокол № 9 від 31.05.2023 року)*

*Редакційна колегія: к.пед.н., професор В.С. Лукач (голова); к.т.н. І.О. Демчук;
к.е.н., доцент Г.М. Македон; к.т.н., доцент В.І. Василюк; д.е.н., професор
А.В. Іванько; к.е.н., доцент І.В. Дворник; к.т.н., доцент Т.А. Кресан;
А.О. Сергієнко.*

Р 68 «Роль молоді у відбудові післявоєнної України: визначаємося зі шляхами розвитку», збірник наукових праць. Ніжин, 2023. С. 114.

У збірнику розміщено матеріали Всеукраїнської молодіжної науково-практичної конференції «Роль молоді у відбудові післявоєнної України: визначаємося зі шляхами розвитку» з нагоди 125-річчя Національного університету біоресурсів і природокористування України, що відбулася 30 травня 2023 року на базі ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут». Збірник охоплює результати наукових досліджень, проведених науково-педагогічними працівниками, науковими співробітниками, аспірантами та студентами. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, галузевої термінології, імен власних та інших відомостей.

© ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
© автори тез

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

СЕКЦІЯ 1.

Молодь як ключовий чинник сталого розвитку економіки України

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Бицький Олександр,
*студент 2 курсу, спеціальність «Технологія виробництва і
переробки продукції тваринництва»*
Науковий керівник: Брюхачова Інна,
*кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

М'ясо-молочний комплекс — досить складне організаційно-економічне і технологічне утворення, що включає сферу виробництва, переробки та реалізації м'ясо-молочної продукції.

Існуюча система господарювання не стимулює структурну перебудову і зростання продуктивності праці, носить витратний характер.

Перебудова системи господарювання неможлива без відновлення сільськогосподарського виробництва. Прогнозувати розвиток м'ясо-молочного комплексу без урахування змін у рослинництві складно, так як для росту виробництва м'яса та молока необхідно не тільки враховувати зміни в структурі кормових культур, а й знати про зміни, наприклад, у виробництві зерна, олійних культур і ін. Це пояснюється тим, що основною сировиною у комбікормовій промисловості є зерно. Зараз в сільському господарстві країни особливо гостро стоїть проблема підвищення ефективності галузі, віддачі від створеного виробничого потенціалу.

Основним шляхом підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва на сучасному етапі є переведення його на інноваційний шлях розвитку.

Головна мета сфери виробництва полягає в підвищенні добробуту населення. У цьому відношенні основні завдання галузі тваринництва зводяться до того, щоб забезпечити подальше збільшення обсягу виробництва м'яса, молока, яєць, вовни та інших видів продукції для повнішого задоволення потреб населення в продуктах харчування та промисловості в деяких видах сировини, а також для створення необхідних державних резервів сільськогосподарської продукції. Виходячи з класичного визначення, що виробництво продуктів харчування є найпершою умовою життя безпосередніх виробників і будь – якого виробництва взагалі, слід підкреслити особливе значення галузі тваринництва не лише для розвитку сільського господарства, а й всього народного господарства країни в цілому.

Не менш важливим є і друге завдання виробництва у тваринництві – це підвищення якості й сортності продукції, особливо тому, що йдеться про виробництво продуктів харчування.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Нарешті третє важливе завдання в процесі розвитку тваринництва полягає в зниженні собівартості вироблюваної продукції. Велике економічне значення цього завдання пов'язане зі значним обсягом виробництва тваринницької продукції. В останні роки на цю галузь припадає більше половини виробництва валової продукції сільського господарства України.

Вітчизняний та закордонний досвід свідчить, що для розвитку сучасного тваринництва на основі науково – технічного прогресу характерні такі організаційно технологічні напрямки: спеціалізація, концентрація, комплексна механізація, а також автоматизація окремих виробничих ліній чи цехів, переведення виробництва продукції тваринництва на промислову основу або ж індустріалізація галузі. Останнім часом поряд із указаними напрямками набувають розвитку і малі форми тваринницьких підприємств (підсобні, сімейні, фермерські господарства).

Спеціалізація тваринництва полягає у створенні відокремлених галузей і підприємств або окремих виробничих підрозділів в середині підприємств чи об'єднань по випуску однорідної продукції. Спеціалізація тваринництва може бути реалізована на трьох рівнях: внутрішня, міжгосподарська та галузева.

В першому випадку в межах одного господарства створюються окремі спеціалізовані ферми. При міжгосподарській спеціалізації (на рівні району, певного регіону чи зони) для виробництва однорідних видів продукції тваринництва виділяються цілі підприємства. Галузева спеціалізація потребує організації виробничих об'єднань по випуску тієї чи іншої продукції тваринництва, в структурі якого діють підприємства з більш вузькою спеціалізацією, що являють собою окремі ланки (наприклад, репродукція, вирощування, відгодівля, племінна справа, кормовиробництво) загального виробничого циклу.

Висновок: у структурі валової продукції сільського господарства, тваринництво становить понад 38 %. Основні його галузі — скотарство, свинарство, вівчарство, птахівництво. До тваринництва також належать рибництво, бджільництво та шовківництво. Загалом завдання тваринництва полягають у виробництві високоякісних продуктів харчування та цінної сировини для харчової та легкої промисловості. Виробничий процес у тваринництві механізований і сприяє переведенню галузі на промислову основу.

Список використаних джерел:

1. URL: https://elib.tsatu.edu.ua/dep/mtf/tsapk_1/page4.html
2. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/tsst/wp-content/uploads/sites/6/lekcija-1-osoblyvosti-vyrobnyctva-produkciyi-tvarynnyctva.pdf>
3. URL:
http://dsp.bati.nubip.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/254/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%91%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%80_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Бодько Максим,
*студент 1 курсу, спеціальність «Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва»*
Науковий керівник: Брюхачова Інна,
*кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

РОЛЬ МОЛОДИХ СТУДЕНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА» ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ

Важливою основою будь-якої демократичної держави є активне, впливове та розвинене громадянське суспільство, яке відіграє одну з ключових ролей у впровадженні суспільних змін, ефективному урядуванні, управлінні державними справами та вирішенні питань місцевого значення. Розглядаючи громадянське суспільство як простір, де громадяни здійснюють представництво своїх інтересів та ведуть суспільно значущу діяльність, беручи на себе відповідальність за спільне благо, стає очевидною важливість участі молоді в ньому.

Розглядаючи громадянське суспільство як простір, де громадяни здійснюють представництво своїх інтересів та ведуть суспільно значущу діяльність, беручи на себе відповідальність за спільне благо, стає очевидною важливість участі молоді в ньому.

Тваринництво протягом століть було невід'ємною частиною економіки України, забезпечуючи значний внесок у ВВП країни. Проте в останні роки галузь зіткнулася з численними проблемами, включаючи погіршення стану навколишнього середовища, низьку продуктивність і застарілі методи ведення сільського господарства.

Модернізація тваринницького виробництва може призвести до підвищення ефективності та прибутковості. Технології також можуть допомогти підвищити продуктивність, наприклад, використання методів точного землеробства для оптимізації доставки корму та води або використання автоматизованих систем для моніторингу здоров'я тварин. Але є також проблеми, які потрібно подолати. Регуляторні бар'єри та відсутність доступу до технологій можуть обмежити впровадження сучасних практик. Стратегії подолання цих викликів включають державні стимули для впровадження сучасних практик і державно-приватного партнерства для розробки та впровадження нових технологій. Переваги модернізації тваринництва включають покращення добробуту тварин, зменшення впливу на навколишнє середовище та підвищення прибутковості для фермерів.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Стале тваринництво має вирішальне значення для економічного розвитку України, і залучення молоді до цього сектору є важливим для його успіху. У цьому нарисі досліджується життєво важлива роль молоді в сталому тваринництві та економічному розвитку в Україні.

Тваринництво відіграло значну роль в історії та розвитку України. У ньому також розглядатимуться виклики, з якими стикається українська галузь тваринництва, а також державна політика та ініціативи щодо її регулювання. Сьогодні промисловість залишається важливим сектором української економіки, що забезпечує понад 10% ВВП країни. Однак галузь стикається з численними проблемами, зокрема погіршенням навколишнього середовища, низькою продуктивністю та застарілими методами ведення сільського господарства. Тваринництво має вирішальне значення для економічного розвитку України, оскільки воно має потенціал для підвищення продуктивності, створення робочих місць і покращення рівня життя сільських громад.

Залучення молоді до сільського господарства має важливе значення для майбутнього сталого тваринництва в Україні. Залучення молоді може принести нові ідеї, інновації та свіжий погляд на галузь. Було започатковано кілька програм та ініціатив, спрямованих на сприяння участі молоді у тваринництві. Крім того, є кілька прикладів успішних молодіжних тваринницьких проєктів, таких як ініціатива «Молоді фермери», яка забезпечує навчання та підтримку молодих фермерів, щоб допомогти їм створити власні ферми.

Стале тваринництво має значні економічні вигоди для України. Ця галузь робить внесок у ВВП країни та забезпечує можливості працевлаштування. Крім того, стійке тваринництво має потенціал для збільшення експорту та залучення іноземних інвестицій. Крім того, стійке тваринництво може відігравати вирішальну роль у зниженні бідності та розвитку сільських районів, забезпечуючи джерело доходу та покращуючи життєзабезпечення сільських громад.

На завершення, стійке тваринництво має вирішальне значення для економічного розвитку України, і залучення молоді до цього сектору є важливим для його успіху.

Залучення молоді може принести нові ідеї, інновації та свіжий погляд на галузь. Маючи потенціал підвищення продуктивності, створення робочих місць і покращення рівня життя сільських громад, стає тваринництво має значні економічні вигоди для України. Таким чином, вкрай важливо, щоб український уряд і приватний сектор інвестували в програми та ініціативи, які сприяють участі молоді у тваринництві та підтримують практику сталого ведення сільського господарства.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Список використаних джерел

1. Бащенко М. І. Підручник «Тваринництво України: стан, проблеми, шляхи розвитку», 2017.
2. Горбатенко І.Ю. Підручник «Біологія продуктивності сільськогосподарських тварин», 2021.
3. Джордж Д. Р. М. Книга «Regenesis. Feeding the World without Devouring the Planet», 2023.
4. Іванов В.О. підручник «Морфологія сільськогосподарських тварин», 2020.

*Божко Дмитро,
студент 1 курсу, спеціальність «Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва»
Науковий керівник: **Брюхачова Інна,**
кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

РОЛЬ МОЛОДІ У ВІДБУДОВІ ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ В ТВАРИННИЦТВІ

В сучасному світі сталий розвиток –це загальна концепція стосовно необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довікллі. Це розвиток, який задовольняє потреби нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби.

На сьогоднішній день існує величезна кількість різних професій, які сприятимуть відбудові економіки України після війни. Однією з таких професій є: «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Забезпечення населення продуктами харчування – ключове завдання агропромислового комплексу України. Тваринництво в цьому завданні грає одну з найважливіших ролей. Тваринництво має велике значення. Воно являє собою джерело забезпечення населення такими важливими продуктами харчування, як м'ясо, молоко, яйця, а також дає для промисловості вовну, шкіру, смушок та іншу сировину.

Спеціаліст з виробництва і переробки продукції тваринництва сприяє зростанню продуктивності сільськогосподарських тварин методом сучасної селекції і біотехнології, створює біологічно та господарсько обґрунтовані умови експлуатації тварин: повноцінну годівлю, програмований рівень вирощування молодняка, сучасні технології відтворення, оптимальний

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

мікроклімат, створює міцну кормову базу. Забезпечує дотримання розроблених технологій утримання, годівлі і розведення тварин.

Технологічна та економічна ефективність тваринництва залежить від того, наскільки людина як ведуча ланка вказаної біологічної системи пізнає зв'язки і взаємодії між її елементами, навчитися управляти ними в такій мірі, якої вимагають умови та методи промислового виробництва. Не менш важливим для організатора сільськогосподарського виробництва є питання розробки та впровадження нових стандартів і технічних умов щодо виробництва нової продукції. Традиційно склалося, що сільське господарство як виробнича сфера поєднує дві галузі: рослинництво і тваринництво.

Одна з особливостей сільського господарства – це велика зосередженість об'єктів виробництва, технологічних процесів і операцій на значних площах та відстанях. Завдання технології як науки – виявлення фізичних, хімічних, біологічних та інших закономірностей з метою визначення найбільш природовідповідного, економічно ефективного, екологічно раціонального високопродуктивного виробництва при високій якості вироблюваної продукції і раціональному використанні засобів виробництва з найменшими витратами енергії та забезпечення його високої культури і безпечності щодо людини і природи виробництва. Технологія характеризується динамічністю, вона постійно змінюється під впливом факторів науково-технічного прогресу. На сучасному етапі тваринницька галузь України зазнала значних змін. Зміна форм власності та інші фактори перебудови соціальної сфери формують нові перспективи розвитку тваринництва.

Фахівець знає всі принципи і процеси переробки продукції тваринництва, а головне, може запропонувати нові рішення в плані економії та забезпечення зберігання товарів. Ця перспективна спеціальність дозволить повністю проявити себе в якості новатора цієї сфери, тим більш, що нові ідеї дуже цінуються. Грамотних фахівців чекають не тільки вітчизняні компанії, а й зарубіжні, адже на сьогоднішній день рівень інвестицій в сільське господарство України постійно зростає. У підготовці фахівців поєднуються теоретичні знання та практичні навички з основ технології заготівлі та зберігання кормів, нормованої годівлі сільськогосподарських тварин, механізації виробничих процесів у тваринництві, інтенсивних технологій і організації виробництва продукції тваринництва та її реалізації в ринкових умовах, обліку та звітності у тваринництві, закупівельних цін, діючих стандартів, зоогігієнічних вимоги до одержання доброякісної продукції. Зараз, населення і насамперед молодь, зрозуміло, що йому є, що втрачати. Воно почало інакше оцінювати країну, в якій живе.

Необхідно розглядати молоде покоління як активну суспільну силу і стратегічний ресурс розвитку нашої країни. В сучасних умовах це вимагає

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

виділення молодіжної політики як одного з основних загальнонаціональних пріоритетів.

Молодь хоче бачити нашу країну економічно сильною. Вони хочуть бачити країну освітнім хабом: не виїздити кудись на навчання, а щоб навпаки, з інших країн приїздили до нас. Варто популяризувати професії, які потрібні країні для відбудови та розвитку, розвивати професійну освіту. Щоб країна стала сильнішою й економічний розвиток України відбувався швидше та якісніше, люди мають бути більш фінансово освіченими. Таким чином, можемо зробити висновок, що молодь є провідником соціальних змін, економічного розвитку й технічного прогресу України.

Список використаних джерел:

1. Коваль О.А. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. КНЕУ, 2014.
2. Патрева Л. С. Технологія виробництва продукції тваринництва. МНАУ, 2017.
3. Кропивка Ю.Г., Бомко В.С., Бабенко С.П. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. Посібник БНАУ. 2021. № 1. С. 34-43.
4. Резніченко В.П. Технологія зберігання і первинної переробки продукції рослинництва. Посібник. ЦНТУ. 2019. 58 с.

***Бортник Ангеліна,**
студентка 3 курсу, спеціальність «Економіка»
Науковий керівник: **Галайдіда Ольга,** викладач-методист
ВСП «Заліщицький фаховий коледж імені Є.Храпливого НУБіП України»*

ШЛЯХИ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Повномасштабне вторгнення 24 лютого 2022 завдало болісного удару по українському бізнесу, який зіткнувся зі скороченням масштабів діяльності, чисельності персоналу, втратою клієнтів, що призвело до необхідності перенесення підприємств у безпечні міста та навіть повної зупинки господарської діяльності. В перший місяць війни бойові дії охоплювали десять областей та м.Київ, які в довоєнні часи загалом формували майже 55% ВВП.

Зниження підприємницької активності також відбулось і у відносно спокійних регіонах у наслідок розривів економічних зав'язків та логістичних ланцюгів, невизначеності та зростання ризиків, впливу трудових ресурсів та зростання витрат. В квітні 2022р. 52% суб'єктів малого та середнього бізнесу вимушені були змінити бізнес-моделі, 40% - скоротити витрати; 20% -

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

опанувати нові види послуг та продукту; 13% - здійснювали пошук нових клієнтів та ринків збуту за кордоном і лише 17% - не зазнали змін.

Однак, працююча економіка та бізнес є важливим фактором забезпечення перемоги у війні, отже, оголтавшись від шоку перших тижнів воєнного стану, малий та середній бізнес почав повертатись до роботи, хоча й повільніше великого бізнесу. На при кінці вересня 2022р. кількість зупинених бізнесів складала 11%, проти 26% у квітні та 42% в березні поточного року. Частка підприємств, які збільшили виробництво порівняно з довоєнним станом, зросла до 8%.

Отже, в умовах воєнного стану більшість підприємців нашої країни зіткнулись з проблемою виживання, відновлення та збереження власного бізнесу. Спираючись на дослідження позитивного досвіду представників малого та середнього бізнесу, можна сформуувати наступні першочергові кроки, які необхідно зробити підприємцям для успішного подолання проблем, пов'язаних з воєнними діями:

1. Забезпечити фізичну безпеку персоналу та майна, зокрема, шляхом переходу на дистанційну форму роботи. При відсутності можливості забезпечити фізичну безпеку працівникам та підприємству в цілому – перенести бізнес у більш безпечні регіони, в тому числі скориставшись державною програмою ревокації.

2. Організувати електронний документообіг, що дозволить оптимізувати інформаційне забезпечення бізнес-процесів та управлінських дій, забезпечити збереження документів від фізичного знищення, вдосконалити комунікаційні процеси.

3. Забезпечити юридичну безпеку бізнесу – переглянути усі засновницькі документи та перевірити безпечність механізмів доступу до них, оформити право власності на майно для уникнення проблем із відшкодуванням збитків від його пошкодження чи втрати внаслідок воєнних дій. Важливо здійснювати постійний моніторинг реєстрів прав власності, судових рішень, реєстраційних дій, тощо.

4. Здійснити аналіз та оптимізацію витрат, скоротити непродуктивні витрати. Помилковим є бажання в першу чергу скоротити витрати на заробітну плату персоналу, хоча більшості це здається найбільш простим та логічним кроком.

5. Доцільно зібрати команду та подискутувати на тему: «Чим може займатися працівник, якщо його прямі обов'язки наразі не актуальні». Отже, фокус уваги треба змістити на збереження команди, або хоча б найбільш цінних, досвідчених та висококваліфікованих працівників, тобто «ядра» компанії. Частина працівників опиниться в лавах ЗСУ або ТРО, інші за бажанням будуть волонтерити або брати участь в інформаційній війні. Важливим є не заважати займатися суспільно корисними справами, а навпаки

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

допомогти, тому що кожен робить свій вклад у перемогу за своїми можливостями, а вмотивовані працівники завжди знайдуть час для виконання основної роботи.

6. За можливості перевести бізнес в цілому, або окремі бізнес-процеси в он-лайн, що особливо актуально та доречно для сфери торгівлі, деяких видів послуг.

7. Постійно орієнтуватись на зміну потреб ринку, споживчого попиту, очікувань цільової аудиторії, що потребує диверсифікації бізнесу. Розглянути можливості запуску нових продуктів для існуючих клієнтів на основі дослідження зміни їх потреб.

8. Здійснити пошук нових ринків збуту, як в Україні, в тому числі за рахунок заповнення ринкової ніші припинивших діяльність конкурентів, так і за кордоном. Вихід на закордонні ринки під час війни є досить складним завданням, але країни, що підтримують Україну у війні, є достатньо відкритими для бізнес-співпраці, особливо на ринку продукції, пов'язаної з військовим конфліктом.

9. Спробувати різні інструменти й канали продажу. Активно користуватись власними бізнес-зв'язками, партнерством у пошуку нових можливостей. У важкий час разом можна об'єднувати зусилля й робити спільні проекти.

10. Змінити бізнес-модель, наприклад, якщо бізнес орієнтувався на модель B2B – спробуйте перейти на B2C, можливо з оптової торгівлі переорієнтуватись на роздріб чи дрібний опт, тощо.

Очевидно, що пошуки шляхів збереження власного бізнесу під час війни не можуть обмежуватись наданими пропозиціями, кожен підприємець виходить із власних можливостей, прагнення до змін та специфіки бізнес-процесів. Повномасштабне вторгнення стало трагедією для кожного українця особисто та для економіки і бізнесу в цілому, однак, як свідчить історія, наслідком будь-якої війни є відновлення та розвиток. Наразі, найважливішим завданням є власне виживання та збереження свого бізнесу, для майбутнього економічного зростання в післявоєнному періоді.

Список використаних джерел:

1. Бізнес в умовах війни. Як змінювалось самовідчуття підприємців з березня – п'ять найважливіших показників в одній інфографіці. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/economics/ukrajinskiy-biznespokrashchiv-ocinku-finansovojisti-ykosti-opituvannya-yeba-infografika-50262837.html> (дата звернення: 17.11.2022).

2. Кількість зареєстрованих безробітних (2022). URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/unemploy/register/2022/> (дата звернення: 17.11.2022).

3. Підтримка бізнесу в умовах війни. URL: <https://business.diia.gov.ua/wartime> (дата звернення: 17.11.2022).

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Буравська Надія,
*студентка 3 курсу, спеціальність «Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва»*
Науковий керівник: Брюхачова Інна,
кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ПЕСТИЦИДІВ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ МЕДОНОСНИХ БДЖІЛ

В останні роки у світі спостерігається "синдром руйнування бджолиних колоній (сімей)". І Україна стала ще одним місцем на карті, де він прогресує. Хоч і наші бджолярі експортують велику частину меду за кордон, є великий відсоток гибелі бджіл із-за обробки полів. Науковці та практики сходяться на тому, що винними можуть бути високотоксичні пестициди (засоби захисту рослин), кліщі вароа – що знаходяться на рослинах і з легкістю потрапляють на бджолу а потім і у вулик об'їдаючи крила, вірусні інфекції - параліч, мішковий розплід, зміни клімату. Пестициди безпосередньо отруюють льотних бджіл, що приносять пилок до вуликів і заражають молодих комах, або ж ослаблюють їх. І те, і друге закінчується загибеллю комах. Коли йдеться суто про пестициди та їхній можливий вплив на бджіл, в Україні існує достатньо державних органів, які мають повноваження їх контролювати. Інша справа, наскільки ефективним є цей контроль, коли він таки здійснюється. Контрольні функції нині є розпорощеними між різними інституціями. Саме із-за фермерів які обробляючи поле не дотримуються правил безпеки і наражають бджіл на смерть а бджолярів на втрату прибутку. Особливо це стосується вуликів які знаходяться на полях в літній період.

За даними Національного інституту лабораторної діагностики та ветеринарно-гігієнічного нагляду, попередні дослідження показують, що 95% хімічних токсикозів викликано пестицидами, 4% - гербіцидами, 1% - іншими препаратами. Тому є деякі правила до аграріїв які вони не завжди дотримуються, що призводить до загибелі бджіл. А саме потрібно власників пасік оповіщати за три доби до хімообробки з зазначенням застосовуваного отрутохімікату, місця (у радіусі 7 км), часу і способу проведення обробки. Обробки проводять у період відсутності льоту бджіл у ранкові або вечірні години. Не допускають обробку квітучих медоносів і пилокосів під час масового льоту бджіл. На період обробки бджоляру необхідно вивезти пасіку в безпечне місце або ізолювати бджіл у вуликах на термін, передбачений

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

обмеженнями при застосуванні отрутохімікату. При ізоляції бджіл у вуликах гнізда розширюють до повного комплексу рамок або ставлять магазини. На двокорпусні або багатокорпусні вулики, залежно від сили сімей, ставлять другі корпуси з половинною кількістю рамок, зверху надягають раму з металевою сіткою (розмір вічка 2,5 x 2,5 або 3 x 3 мм), сітку накривають полотнянкою і, якщо потрібно, кладуть подушку. У день обробки рано-вранці, до початку льоту бджіл, льотки щільно закривають, знімають з сітки утеплення. У жарку безвітряну погоду під кришку підкладають рейки завтовшки 1-2 см. У вулик дають воду в стільниках, годівницях або напувалках. На ніч льотки відчиняють. У випадку застосування пестицидів в умовах закритого ґрунту обробки проводять увечері після закінчення льоту бджіл або ізолюють бджіл у вуликах на термін, передбачений обмеженнями при застосуванні отрутохімікату. Фізичні та юридичні особи, які застосовують засоби захисту рослин для обробки медоносних рослин, зобов'язані не пізніше ніж за три доби до початку обробки через засоби масової інформації попередити про це пасічників, пасіки яких знаходяться на відстані до десяти кілометрів від оброблюваних площ. При цьому повідомляється дата обробки, назва препарату, ступінь і строк дії токсичності препарату. Забороняється залишати на полях невикористані розчини отрутохімікатів, а також категорично забороняється обробляти отрутохімікатами комахоїдні культури та рослинність у лісових масивах у період цвітіння навколо полів, що обробляються. Обробку проводять лише за відповідних показань із застосуванням низько дозованого наземного обприскування при швидкості вітру менше 5 м/с та витраті препарату суворо за нормами.

За провинною за отруєння бджіл має відповідати не тільки замовник хіміобробки, значну відповідальність також несуть і власники пасік. Саме пасічник ставлячи вулик має не ігнорувати попередження аграріїв та вчасно допомогти бджолам не померти. Іноді підприємці ігнорують попередження і звинувачують усіх крім себе. Щоб зберегти вулики в нашій країні потрібно думати не тільки бджолярам а і кожному з нас, так як від бджіл залежить екологія планети.

Список використаних джерел:

1. Мирось В.В. Ковтун С.Б. Практикум з бджільництва. Харків 2018. 192с.
2. Поліщук В.П. Бджільництво. *Редакція журналу «Український пасічник»*. 2001. 296 с.
3. Вимирання бджіл, чому гинуть бджоли в Україні. URL: <https://propozitsiya.com/ua/chomu-ginut-bdzholi-u-sviti-i-v-ukrayini>

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

*Висовень Микола,
студент 1 курсу, спеціальність «Агроінженерія»
Науковий керівник: Шейко Надія, кандидат історичних наук, доцент,
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТАЛУРГІЇ У ВІДБУДОВІ УКРАЇНИ

Металургія – це галузь промисловості, яка забезпечує видобування металів із руд. Метали в рудах перебувають переважно в хімічно зв'язаному стані. Їх відновлюють і рафінують здебільшого при високих температурах у спеціальних агрегатах спеціальними методами.

Беручи до уваги економічні розрахунки, можна обґрунтовано визначити доцільність застосування того чи іншого металу в конкретних умовах експлуатації машин і механізмів.

Відомо, що до сталі, як будівельного матеріалу і виробництва з неї деталей машин, висуваються певні умови. Вона має бути міцною і в'язкою, не ламкою, дешевою і виплавляється у великій кількості. Одним із перших кроків у напрямку вивчення властивостей сталі і широкого її застосування запропоновано метод одержання сталі, де поєднувались процеси плавки і насичення її вуглецем, вперше у світовій практиці застосовано газову цементацію металу. Сьогодні цей метод застосовується в усіх країнах світу.

Але і після проведених робіт великою проблемою залишається одержання сталі у величезній кількості для промисловості. Цю проблему спробував розв'язати Генрі Бессемер. Він є винахідником технології "позолоти" бронзовим порошком і став власником патентів шліфувального верстата для дзеркал, непромокальних тканин, пристрою для тиснення на тканинах. На усіх поїздах світу застосована його "гармонія", через яку пасажери переходять з одного вагона в інший. З метою отримання достатньо міцного металу у великій кількості він досконально вивчив стан справ у металургії і винайшов спосіб переробки чушкового чавуну в сталь шляхом випалювання з нього домішок за допомогою повітряного дуття у спеціальній печі. Таким методом полегшувалась праця сталеварів, зменшувались витрати часу і палива на виплавку сталі більшої кількості і кращої якості, ніж це робилось раніше.

Винахід виплавки сталі Бессемером збігся з тим періодом, коли у Європі і Америці великими темпами велось будівництво залізниць. Сталь, яку виготовляли бессемерівським способом, відповідала усім технічним вимогам до рейок. Чотирнадцять міст США було названо Бессемер. Цим визнано заслуги винахідника сталених артерій планети. Пройшло трохи більше двох років і з'явився новий процес виробництва сталі. Його винахідником став французький інженер П'єр Мартен. У газовій печі конструкції німецького

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

інженера Сіменса, Мартен почав сплавляти чавун з металобрухтом. Від бессемерівського методу виробництва, мартенівський різнився перш за все невеликою продуктивністю. Але останній метод давав можливість контролювати склад і якість готової сталі.

Значно покращені характеристики сталей процесом легування їх незначними добавками інших металів. Вчені інтенсивно займалися дослідями по легуванню сталі. Далі Муше винайшов інструментальну сталь, леговану вольфрамом, ванадієм, марганцем. Вона давала можливість здійснювати обробку металу на дуже великих швидкостях різання. За цим з'явилися і інші леговані сталі, наприклад – марганцева сталь, нікельована сталь. Тейлором і Уайтом винайдено швидкорізальну сталь. Нержавіюча сталь винайдена Гаррі Брійлі. Значним досягненням у металургії стало відкриття виробництва алюмінію. Вперше на Лондонській Всесвітній промисловій виставці у 1851 р. з'явився злиток під назвою "срібло з глини". Вже було відомо, що виробництво "срібла з глини" потребує великих витрат електроенергії.

Розпочинається виробництво різноманітних сплавів на основі алюмінію і їх промислове використання. Цьому сприяло відкриття електролітичного способу виробництва згаданого металу. Його авторами стали американець Холл і француз Еру. Від тих пір алюміній почали застосовувати там, де необхідно було забезпечити малу вагу конструкції. Вже з 1895 р. алюміній застосовується для будівництва аеропланів. Наступним досягненням стало відкриття дюралюмінію – сплаву алюмінію з міддю. Він забезпечив високе відношення міцності до ваги. У двадцятому столітті велике значення набули сплави алюмінію з легким магнієм.

Величезна роль металургії у відбудові післявоєнної України сприятиме прогресу в економіці і перетворенню країни в потужну індустріальну державу. Це сприятиме високим темпам розвитку верстатобудування, текстильної та харчової промисловості, прискорить залізничне будівництво. За ними почнуть зростати галузі індустрії – хімічна, електротехнічна, гумова, нафтова.

Список використаних джерел:

1. Технологія конструкційних матеріалів і матеріалознавство: підручник для вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / А.С. Опальчук. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2011. 792 с.
2. Сологуб М.А. Технологія конструкційних матеріалів / М.А. Сологуб, І.О. Рожнецький, О.І. Некоз. К.: Вища школа, 2002. 374 с.
3. Попович В. Технології конструкційних матеріалів і матеріалознавство / В.Попович, В.Голубець. Суми: Університетська книга, 2012. Книга II. 260с

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Вихрій Олеся,
студентка 3 курсу, спеціальність «Економіка»
Науковий керівник: Галайдіда Ольга, викладач-методист
ВСП «Заліщицький фаховий коледж імені Є.Храпливого НУБіП України»

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Створення суспільства, заснованого на інформації та провідних інформаційних технологіях є особливо актуальним для збереження цілісності та незалежності України, відновлення її промислового потенціалу та стовідсоткового збереження культурного надбання нації з метою передачі всіх нагромаджених та примножених цінностей майбутнім поколінням. З цією метою інформаційні технології мають бути покладеними в основу збереження на даному етапі та подальшого відродження всіх складових економіки регіонів, що стане умовою для відбудови країни у повоєнний період. Окремо слід акцентувати увагу на тому, що важливою умовою відновлення економіки та гарантування подальшої територіальної цілісності України, в першу чергу, має стати тісна співпраця провідних фахівців ІТ-сектору України з оборонною галуззю країни, на основі якої мають бути створеними та запровадженими у дію нові зразки техніки та засобів захисту населення та інфраструктури країни від будь-яких зовнішніх агресивних дій. Важливо також використовувати новітні прогресивні інформаційні технології у процесах відновлення й побудови нового житла, створення або відбудови промислової та іншої інфраструктури в регіонах, які фізично постраждали від російської військової агресії.

Яким же чином можливо розвинути ІТ-сферу в країні та активізувати інформаційну складову регіональної економіки, щоб це дозволило отримати помітний й очікуваний соціально-економічний ефект й реальні важелі виходу з кризового стану, викликаного війною, суспільно-політичною та соціально-економічною кризами? Для цього має одночасно спрацювати значна кількість чинників.

Першим чинником активізації інформаційної складової регіональної економіки слід вважати освітню систему, яка створена і функціонує в регіоні. Від рівня якості всіх видів освіти та прогресивності вищої освіти за всіма напрямками підготовки буде залежати результативність процесів нагромадження людського капіталу в регіоні. Особлива увага має бути приділеною підготовці фахівців з групи спеціальностей «інформатика та кібернетика», так як саме фахівці цих спеціальностей мають створювати інноваційні продукти і технології, спрямовані на збереження, примноження та передачу новітніх знань. Водночас слід зазначити, що цей фактор неможливо

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

реалізувати швидко, так як потрібен значний час на забезпечення високого рівня якості освітніх програм, залучення високопрофесійних викладачів і практиків, розробку навчально-методичних матеріалів, безпосередній процес навчання та засвоєння слухачами отриманих знань і закріплення отриманих навичок. Проте важливість цього фактору є визначальною у справі активізації інформаційної складової регіональної економіки. Саме тому цьому фактору на рівні регіону має бути приділено найбільшу увагу.

Другим чинником слід назвати ті умови, які створено в регіоні для збереження людського капіталу, та у першу чергу, кваліфікованої й мотивованої на досягнення молоді. Не секрет, що за весь час незалежності України досить активно відбуваються процеси міграції працездатного населення у більш економічно розвинені регіони країни і світу. Такі тенденції спричиняють суттєвий дефіцит молодих фахівців у периферійних регіонах країни, що негативно позначається на тенденціях їх економічного розвитку. Задля уповільнення цієї пагубної для економіки тенденції на регіональному рівні має бути створено достатню кількість робочих місць з гідними умовами праці. При цьому акцент має бути зробленим на забезпечення роботою молодих фахівців з тих спеціальностей, які найбільшим чином визначають можливості активізації інформаційної складової регіональної економіки, наприклад, ІТ-фахівців. Важливо також максимально залучити ІТ-фахівців до всіх ланок управління регіоном, що дозволить змінити рівень інноваційності прийнятих рішень та запровадити новітні технології у всі сфери життя людини.

При цьому, користуючись тим чи іншим методом слід чітко розуміти, що дуже поширеною практикою залучення на підприємство ІТ-фахівця є використання аутсорсингу. Метод в Україні використовується досить активно, разом з тим не має вичерпного нормативно-правового забезпечення [18]. До того ж, через специфіку діяльності в ІТ-сфері, можуть бути використаними такі форми праці, як віддалена та дистанційна робота, сумісництво тощо. Враховуючи високий фактичний та очікуваний рівень запиту регіональної економіки на ІТ-фахівців дуже важливим аспектом має стати використання всіх можливих методів, підходів та інструментів, які дозволять забезпечити потреби у високо мотивованих до набуття новітніх знань та вже досвідчених ІТ-фахівців.

Третім чинником активізації інформаційної складової регіональної економіки виступає достатнє за обсягом інвестування у розвиток інформаційної інфраструктури регіону, створення на цьому підґрунті відповідного рівня технологічних і технічних можливостей для активізації інформаційної складової регіональної економіки. При цьому в якості джерела таких інвестицій можуть виступати кошти як вітчизняних, так і зарубіжних інвесторів. Тут також дуже важливо крім грошових коштів в якості інвестицій розглядати й провідний досвід розвинених країн світу у справі інформаційних

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

технологій, які слід адаптувати до умов діяльності конкретного регіону України.

За часів війни в Україні досить активно використовується ще одне джерело державно-приватних інвестицій у розвиток інформаційного середовища, а саме надання безоплатних навчальних послуг, щодо інтенсивної підготовки ІТ-фахівців за різними професіями.

Перелічені чинники не охоплюють всієї сукупності факторів впливу на активізацію інформаційної складової регіональної економіки, проте являються основними і тому регіональна влада має докладати зусиль для їх реалізації на практиці. І слід наголосити на тому, що чим більше уваги на регіональному рівні буде приділено створенню умов для максимального проникнення новітніх інформаційних технологій у всі сфери життя людини, тим скоріше можливо буде досягти перших ознак оздоровлення суспільно-політичної та соціально-економічної складових регіональної та національної економіки. Звичайно, що реалізувати всі позитивні очікувані моменти можливо буде виключно на умовах припинення військового стану через беззастережну та повномасштабну воєнну перемогу України.

Сучасний стан функціонування економіки України відбувається в умовах дії значної кількості обмежуючих та негативних чинників, головним з яких є війна. Півроку війни чітко показало, що для збереження економіки та створення можливостей для її подальшого відтворення орієнтуватися на використання виключно традиційних методів недостатньо, необхідно шукати нові підходи, які дозволять отримати очікуваний результат, проте з меншими витратами часу та ресурсів. Одним із таких інструментів виступають інформаційні технології, застосування яких може дозволити докорінно змінити виробничо-господарську систему регіональної економіки додавши до неї таких характеристик, як більша економічна ефективність, раціональність, стабільність, витривалість та застрахованість від небажаних станів та впливів. Для того, щоб досягти на практиці цих ознак в країні має бути створеним механізм забезпечення регіональних потреб достатнім числом мотивованих та досвідчених ІТ-фахівців. Розв'язати цю проблему можливо через реформування освітньої системи, створення стійкого запиту на інформаційні технології в діловому середовищі країни, забезпечення достатніми інвестиційними ресурсами та побудову мережі ефективного працевлаштування фахівців різного професійного рівня у межах української ІТ-сфери. Лише на такому підґрунті можливо буде досягти помітних результатів у справі відновлення та оздоровлення регіональної економіки України у повоєнний період.

Отже, починати потрібно вже зараз, щоб на момент перемоги України у війні на рівні регіонів країни вже було напрацьовано власний досвід у цьому важливому питанні.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Список використаних джерел:

1. Задорожнюк Н.О. Сучасні тенденції розвитку підприємництва в ІТ-сфері України. *Економічний форум*. 2017. №3. С. 162-165.
2. Муленко А.І. Розвиток моделей регулювання інформаційно-телекомунікаційної сфери України. *Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки*. 2018. №3. С. 378-385.
3. Карий О.І., Гальків Л.І., Цапулич А.Ю. Розвиток ІТ-сфери України: чинники та напрями активізації. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Проблеми економіки та управління. 2021. Т. 5, № 1. С. 42-55.

Власенко Ігор,
студент 2 курсу, спеціальність «Агроінженерія»
Науковий керівник: Майбородіна Наталія,
кандидат фізико-математичних наук, доцент
ВП НУБІП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

МІСЦЕ МАТЕМАТИКИ У РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Розвиток та післявоєнна відбудова сільського господарства займають важливе місце в Україні і роль математики при цьому не обмежена. Сучасний науково-технічний прогрес вимагає від фахівця ґрунтовної технічної та математичної підготовки. Практично не має такої галузі, де б не використовувалися математичні поняття та методи. Сільське господарство не виключенням.

Математичні поняття, математичні методи обчислень та аналізу даних, математичне моделювання процесів – все це невід’ємною частиною будь-якого технологічного процесу як в рослинництві так і в тваринництві. Оранка, посів, збирання врожаю, зберігання та обробка продуктів рослинництва та тваринництва – все це на даний час відбувається з використанням новітніх автоматизованих технологій.

На даний час з приходом війни в Україну, зруйновано багато сільськогосподарських підприємств, багато з них перебувають в окупації або не мають змоги працювати через постійні обстріли.

В післявоєнний період відбудови сільського господарства необхідно в найкоротші терміни відновити сільське господарство як одну з провідних галузей України. Цьому сприятимуть досвідчені фахівці, які вміють поєднувати набуті теоретичні знання з практичними завданнями даної галузі.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

Одним зі способів поєднати математичну теорію з технічною практикою є математичне моделювання інженерно-технічних задач.

В даній роботі розглянемо процес розв'язання технічної задачі за допомогою диференціальних рівнянь.

Користуючись умовою задачі, складають співвідношення між шуканою величиною та її похідною, яка характеризує швидкість зміни цієї величини залежно від зміни аргументу. При цьому, розв'язуючи технічну задачу, використовують механічний зміст похідної, яка дорівнює миттєвій швидкості.

Схема розв'язання інженерно-технічних задач за допомогою
диференціальних рівнянь

Для складання диференціальних рівнянь за умовою інженерно-технічної задачі рекомендується наступна послідовність дій:

1. Детальний розгляд умови задачі і побудова малюнка, який пояснює її суть.
2. Встановити величини, які змінюються в даному явищі, і виявити фізичні закони, які пов'язують їх.
3. Вибрати незалежну змінну і функцію цієї змінної, яку ми хочемо знайти.
4. Виходячи з умови задачі, визначити початкові умови.
5. Виразити всі величини, які фігурують в умові задачі, через незалежну змінну, шукану функцію та її похідні.
6. Виходячи з умови задачі та фізичного закону, якому підпорядковується дане явище, скласти диференціальне рівняння.
7. Інтегрування складеного диференціального рівняння і знаходження загального розв'язку цього рівняння.
8. Знаходження частинного розв'язку задачі на основі даних початкових умов.
9. Знаходження, по мірі необхідності, додаткових параметрів (наприклад, коефіцієнта пропорційності і ін.), використовуючи для цього додаткові умови задачі.
10. Виведення загального закону процесу, який розглядається, і числове визначення шуканих величин.
11. Аналіз відповіді і перевірка вихідного положення задачі.

Деякі рекомендації в залежності від характеру задачі можуть бути відсутніми.

Використання математичного моделювання для розв'язування інженерно-технічних завдань дає можливість проводити дослідження і аналіз вже існуючих процесів і явищ, створених механізмів і машин. Також математичне моделювання дає можливість для створення нової сучасної техніки, використання якої полегшить роботу для людей, покращить

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

продуктивність праці та збільшить показники якості продукції сільського господарства і збільшить прибутковість підприємств.

Список використаних джерел:

1. Васильєва Н.К. Економіко-математичне моделювання в сільському господарстві: навчальний посібник / Н.К. Васильєва. Дніпропетровськ: Біла К.О., 2015. 155 с.
2. Дьяченко Н. К. Особливості застосування математичних методів та моделей в управлінні аграрними підприємствами. Агросвіт. – 2020. – № 9. – С. 121–126.
3. Лобода О.М. Впровадження методів економіко-математичного моделювання для оптимального управління аграрного підприємства / О.М. Лобода, Г.М. Кавун // Бізнес-навігатор. – 2019. – Вип. 2 (51). – С. 175–179.
4. Ляшенко Н. Застосування диференціальних рівнянь для розв'язування прикладних задач / Н. Ляшенко, Н. Майбородіна // Всеукраїнська студентська науково-практична конференція "Прикладний характер досліджень молодих науковців як перспектива розвитку вищої освіти України", 24-25 січня 2013 року / ВП Національного університету біоресурсів і природокористування України "Ніжинський агротехнічний інститут". Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2013. С. 60 – 62.

*Гоменюк Ганна,
студентка 3 курсу, спеціальність «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: **Визнюк Уляна**, викладач економічних дисциплін
ВСП «Заліщицький фаховий коледж імені Є.Храпливого НУБіП України»*

ПРОБЛЕМИ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Воєнні дії розпочаті російською армією 24 лютого 2022 р., спричинили комплекс серйозних проблем в українській освіті, а також посилили і розширили виклики, які вже постали перед нею через епідемію COVID-19. Перш за все це скорочення державних видатків на вищу освіту та бюджетних місць у ЗВО, зниження доходів населення, значне посилення «освітньої міграції». Реакція на ці виклики може спричинити суттєве зниження попиту на вітчизняну вищу освіту. Разом з тим війна стала каталізатором давно назрілих змін в освіті: розвиток цифрової та дистанційної освіти. Але перспективи трансформації освіти не обмежено лише цими напрямками. В Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки, що розроблена на виконання Указу Президента України «Про вдосконалення вищої освіти в

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Україні» визначено, що «узагальненою проблемою системи вищої освіти є незатребуваність вищої освіти українським суспільством як інституту і головного ресурсу розвитку країни, що у поєднанні з масифікацією вищої освіти викликає спотворення освітнього процесу і незадовільні результати діяльності ЗВО» [5]. Загальна проблема розкладається на декілька груп проблем, які взаємопов'язані та посилюють одна одну.

Освіта завжди була чинником розвитку і поступу, вона давала можливість розвивати культуру й економіку, розкривати людський потенціал. Але на сьогодні на її розвиток впливають ряд негативних чинників. Перш за все це стосується вимушеного переміщення значної кількості населення України та руйнування й пошкодження закладів освіти внаслідок воєнних дій: понад 10 млн людей під тиском обставин змінили місце проживання у межах країни і виїхали за кордон. Близько 2 тисяч закладів освіти постраждали від бомбардувань та обстрілів, багато з них повністю зруйновано. Деякі заклади вищої освіти перемістилися в більш безпечні області. Щотижня кількість постраждалих від війни зростає. Разом з тим потребують вирішення і проблеми освіти, які виникли до епідемії COVID-19 та воєнних дій і на певний час залишаться в післявоєнний період. Вектор розвитку освіти України був визначений такими нормативно-правовими актами як національна програма «Освіта», ЗУ «Про вищу освіту», Указом Президента України «Про основні напрями реформування вищої освіти в Україні». Політика Української держави спрямована на розвиток освіти та досягнення нею рівня прогресивних країн світу. Це включає в себе осучаснення змісту, програм, розробка нових більш ефективніших методів навчання. «Розбудова системи освіти, її докорінне реформування, мають стати основою відтворення інтелектуального, духовного потенціалу народу, виходу вітчизняної науки, техніки і культури на світовий рівень, національне відродження, становлення державності та демократизації суспільства в Україні» [1].

За роки незалежності національна система вищої освіти України суттєво змінилася, відбулося поступове включення вищої школи України у світову освітньо-наукову систему. Швидкому включенню сприяли процеси, що були викликані трансформацією вищої освіти під час пандемії COVID-19: дистанційне навчання у всьому світі, початок трансформації формату, методів навчання та іспитів, тобто коронавірус прискорив перехід вищої освіти від традиційного до онлайнформату [5]. Однак, зв'язки української вищої школи із світовою залишаються ще достатньо слабкими. Навіть провідні українські університети вкрай обмежено присутні в глобальних рейтингах, індекси публікацій та цитування їх академічного персоналу значно нижче аналогічних показників зарубіжних університетів. Так в рейтингу World University Rankings в 2021 році зі 867 закладів вищої освіти світу українських позначились 10, і зайняли вони місця в діапазоні 491–819. Низький рівень інтернаціоналізації

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

українських закладів вищої освіти і української науки знижують якість освітньо-наукового процесу в українських вишах. Якісна вища освіта розглядається світовим співтовариством як інструмент соціальної і культурної злагоди й економічного зростання. Проте нині усі країни світу перебувають у пошуках новацій, які б дали відчутний результат, бо немає жодної держави, задоволеної системою своєї вищої освіти. В умовах жорсткої конкуренції на сучасному ринку праці молодь має вміння довести наявність у себе відповідних знань, умінь і навичок. Тому перед державою постає завдання формування такого механізму державного регулювання молодіжного сегменту ринку праці, який би забезпечував: всебічну взаємодію стейкхолдерів (органів публічного управління, закладів вищої освіти, роботодавців і молоді) у розв'язанні проблеми молодіжного безробіття і професійно-кваліфікаційного дисбалансу ринку праці; підвищення мотивації молоді до високопродуктивної діяльності.

Проблема молодіжного безробіття за сучасних умов зростає у зв'язку з негативною демографічною структурою зайнятості, яка характеризується зростанням частки працівників старшого віку. На сьогодні ринок праці молоді характеризується: нестійкістю попиту та пропозиції, що виходить із невизначеності молоді; низькою конкурентоспроможністю молоді порівняно зі старшою за віком робочою силою з досвідом роботи; постійним збільшенням чисельності робочої сили, що пов'язано зі щорічним випуском із навчальних закладів молодих фахівців; Невлаштованість молоді перетворюється на численні проблеми та загрози економічній стабільності й соціальній безпеці країни.

Сучасна демографічна ситуація в країні демонструє відтік інтелектуального, фізично розвиненого молодого населення в інші країни світу, що свідчить про наявність в Україні поряд із рядом соціально-економічних проблемам також і глибокої демографічної кризи. На початок 2022 р. по Україні чисельність наявного населення становила 41 167,3 тис. осіб. Загальне скорочення чисельності населення у 2021р. склало 421,0 тис. осіб. Абсолютне зменшення чисельності наявного населення України у 1990–2021 роках склало 10,72 млн осіб. Процеси скорочення поглибилися в зв'язку з воєнними діями в Україні. Відповідно до інформації Державної служби статистики України, відбувається процес поступового скорочення кількості студентів, аспірантів і докторантів. І в найближчі роки зменшення кількості ЗВО та кількості здобувачів вищої освіти триватиме. Еміграція молоді для навчання у закордонних університетах на сьогодні масове явище, пов'язане з переміщенням людей за межі регіону чи країни постійного проживання. Еміграція молоді для навчання явище не нове.

Україна переживає п'ятнадцятий місяць повномасштабної війни. Доки триває війна закладається фундамент під нову післявоєнну Україну. В кожній

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

галузі і сфері формуються плани, щоб максимально скористатися можливостями для реформування, в тому числі і в сфері вищої освіти. Хоча в цій сфері здійснено деякі реформи: запроваджено автономію закладів вищої освіти, через яку зближено українську систему вищої освіти з європейською; впроваджено трирівневу структуру (бакалавр, магістр, доктор філософії); створено систему забезпечення якості вищої освіти, але нині трансформації призупинилися. Потрібні подальші реформи в освіті. Українські здобувачі освіти, які потрапили за кордон через воєнні дії мали змогу оцінити інфраструктуру західних університетів. З часом вони повернуться в Україну, а їх досвід стане вимогою: українська система вищої освіти буде змушена трансформуватися. Це буде вимогою часу. При цьому незмінними пріоритетами залишаться: забезпечення сталості та безперервності освіти; створення безпечних умов для навчання та викладання; психологічна підтримка учасників освітнього процесу; продовження реформ та якісних трансформацій на всіх рівнях освіти.

Список використаних джерел:

1. Державна національна програма «Освіта» Україна ХХІ століття. Київ: Райдуга. 1994. 61 с.
2. Кремень, В.Г., Луговий, В.І., Саух, П.Ю., Таланова, Ж.В. (2022). Мережа державних закладів вищої освіти України: аналітичний огляд конкурентоспроможності. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 4(1).
3. Луговий В.І., Слюсаренко О.М., Таланова Ж.В. (2020). Моніторинг, мотивація, мобілізація задля конкурентоспроможності університетів України: механізми реалізації: За матеріалами доповіді на методологічному семінарі НАПН України «Шляхи і механізми підвищення конкурентоспроможності університетів України» 19 листопада 2020 р. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 2(2), 1-9.
4. Луговий В.І., Слюсаренко О.М., Таланова Ж.В. Нові уроки лідерства для України від Шанхайського рейтингу 2018 року. Педагогіка і психологія: Вісн. НАПН України. 2018. № 3. С. 5–22.
5. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

*Гуйван Ілона, студентка 3 курсу,
спеціальність «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Науковий керівник: Галайдіда Ольга, викладач-методист
ВСП «Заліщицький фаховий коледж імені Є.Храпливого НУБіП України»*

ПЕРЕБУДОВА ЛОГІСТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Повномасштабне вторгнення Росії до України вже завдало та продовжує завдавати величезної шкоди людям та інфраструктурі України. Враховуючи це, виникає об'єктивна необхідність оперативно перебудовувати логістичну систему, формувати нові ланцюги доставки вантажів, змінювати напрямки торговельних потоків через блокаду українських морських портів та часткову втрату залізничної мережі. На логістичні ланцюги, міжнародну торгівлю та купівельну спроможність українського споживача впливають не тільки перемоги на фронті, але й валютні коливання, адаптивність та професійна гнучкість фахівців, які працюють в сфері логістики, стійкість українського народу на підтримка світової спільноти. Відкрите протистояння з Росією стало для нашої країни серйозним викликом, який потребує загальної консолідації й оптимізації всіх суспільних процесів загалом та переформатування логістики зокрема.

Ще до війни в Україні міжнародні логістичні компанії та перевізники шукали більш гнучкі способи вибудовувати власні ланцюги поставок.

До такої трансформації індустрію підштовхнула пандемія коронавірусу, коли ринок залишився без звичних з'єднань: упродовж тривалого часу повітряне сполучення було недоступним, а наземні перевезення відбувалися із серйозними затримками.

В умовах військового стану налагоджені ланцюги поставок перестали функціонувати. Закриті порти, відсутність авіасполучення, ризики, пов'язані з автомобільним транспортом – компанії з добре налагодженою логістикою змушені були змінювати позицію протягом кількох днів.

Мета логістики і в мирний, і у військовий час полягає в тому, щоб необхідні вантажі були доставлені у необхідне місце в потрібний час. При порівнянні класичного правила «7R» або місії комерційної логістичної системи та логістики кризових ситуацій можна зазначити наступне: в кризовій логістиці пріоритетом має бути надання допомоги для пришвидшення доставки необхідних вантажів. Позиція мінімізації витрат у цьому випадку не є пріоритетною.

Сьогодні, крім того, що ланцюги поставок потребують постійної швидкої перебудови, потрібно бути готовими до постійного зростання витрат в ланцюгах. Наприклад, вартість доставки в межах України сьогодні подекуди

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

в 5 разів перевищує довоєнну вартість. Ціну перевезення сьогодні формують такі фактори як швидкість транспортування (наприклад, у разі евакуації підприємства), відсутність вільного транспорту на ринку, небезпека маршрутів, обмеження можливостей поповнити запаси палива у прифронтових регіонах та брак водіїв.

Наразі не існує єдиного підходу для всіх учасників логістичного ринку – кожна ситуація розглядається і буде розглядатися окремо для розроблення механізмів, які вигідні обом сторонам.

Щоб відновити транспортну інфраструктуру в короткостроковій перспективі необхідно розробити критерії пріоритетності – це допомога фінансово та відновлювальні роботи (будівництво, реконструкція, ремонт). Оскільки відновлення загальної інфраструктури видається проблематичним на ранній стадії, першочергово має фінансування відновлення елементів, які безпосередньо впливають на гнучкість та безпеку.

Якщо розглядати реконструкцію транспортної інфраструктури з точки зору довгострокової перспективи та «зелених маршрутів», то виникає багато питань. Зокрема, необхідно вирішити, чи важливо інвестувати в розвиток доріг і, відповідно, вантажоперевезення. Необхідно також оцінити доцільність вкладання у високошвидкісний залізничний транспорт, а не у розвиток авіаційної інфраструктури та внутрішнього повітряного транспорту. Найбільш екологічні та енергоефективні види транспорту, такі як водні та залізничні шляхи, мають бути пріоритетними для розвитку. В обох випадках основним викликом є погіршення стану інфраструктури, а для залізниць - питання ефективного управління.

Велика війна завдала відчутного удару по економіці України. Лише на третій місяць повномасштабного вторгнення загальні збитки сягнули 100 млрд. доларів, що дорівнює 50% від загальної суми ВВП 2021 року.

Вдалим рішенням для відновлення країни стане інтеграція української економіки до економічної системи ЄС. Допомогти в цьому можуть різноманітні європейські логістично-інфраструктурні проекти. Наприклад, включення українських логістичних шляхів (автомобільних, залізничних, повітряних і водних) до європейських логістичних мереж за програмою TEN-T (у липні 2022 року Європейська Комісія включила українські логістичні шляхи до індикативних мап проекту), реконструювання діючих і відкриття нових пунктів пропуску на кордонах з європейськими державами, перехід залізниць на стандарт колії європейського формату тощо. Допоки тривають бойові дії, Україна та країни ЄС ведуть переговори про лібералізацію вантажного транзиту з України в Європу, створення «Шляхів солідарності» для експорту зерна й імпорту необхідних товарів, підтримку українського експорту товарів європейськими портами тощо.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Перспективним напрямком подальших досліджень є вивчення впливу війни на геополітичні процеси, які створюють такі нові формати співпраці, як «френдшоринг» - співробітництво з країнами, що поділяють норми й цінності сучасної глобальної економіки. Це дозволить після припинення бойових дій блискавично відновити роботу в галузі логістики. Однак, необхідно пам'ятати не лише про необхідність оптимізації логістики, а й про ризик корупції. Тому необхідно поєднувати переваги зосередженої влади держави, враховувати ініціативу громадськості, механізм зворотного зв'язку та вибір найкращого способу організації.

Післявоєнна відбудова в Україні – це можливість переглянути транспортні та просторові аспекти планування, які відповідають майбутньому та краще відповідають потребам людей.

Список використаних джерел:

1. Війна в Україні: економіка, бізнес, логістика, допомога. URL: <https://trans.info/ru/viyna-v-ukrayini-ekonomika-biznes-logistika-dopomoga-279148>
2. Військова логістика. URL: <https://gmk.center/posts/voennaya-logistika-problemy-ukrainskogo-eksporta-ostajutsya-nereshennymi/>
3. Втрата складів. URL: <https://rau.ua/novyni/sklad-ritejl-vtratu-logistiku/>
4. Григоренко Ю. Октябрь стал худшим месяцем для экспорта продукции ГМК Украины в 2022 году. URL: <https://gmk.center/posts/oktyabr-stal-hudshim-mesyacem-dlya-eksporta-produkcii-gmk-ukrainy-v-2022-godu/>
5. Заблоковані порти: логістика агропродукції здорожчала в 4 рази. URL: <https://agroportal.ua/news/ukraina/zablokovani-porti-logistika-agroprodukciji-zdorozhchala-v-4-razi>
6. Кризова ситуація в логістиці. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/56.pdf
7. Логістика війни. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/perevezennya-v-ukrajini-pid-chas-viyni-gumanitarni-vantazhi-obmezhennya-na-perevezennya-50231625.html>
8. Падіння ВВП. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/economics/naskilki-znizitsyavvp-ukrajini-cherez-rosiyske-vtorgnennya-ocinka-dragon-capital-50247043.html>
9. Складська нерухомість: під час війни втрачено 22% площ у Київському регіоні. URL: <https://cbre-expandia.com/uk/skladska-neruhomist-pid-chas-viyni-vtracheno-22-ploshh-u-kiyivskomu-regioni/>
10. Як змінилась логістика в Україні за місяць війни в компанії Zammler. URL: <https://logist.fm/publications/yak-zminilas-logistika-v-ukrayini-za-misyac-viyni>

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

*Дворник Інна,
кандидат економічних наук, доцент,
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

РОЛЬ МОЛОДІ У ФОРМУВАННІ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ

Україна сьогодні переживає непростий етап свого становлення. Українці зміцнилися духом, патріотизмом, спільною мрією до перемоги. Але, на жаль, умови воєнного стану вносять свої корективи в економічний розвиток України.

Результатом стало зростання рівня бюджетного дефіциту. Протягом 2022 року він збільшився в 2,56 рази. Видаткова складова перевищує доходну.

Паралельно з цим відчувається зростання цін на товари та послуги. У 2022 році індекс інфляції становив 26,6%, що відображає існування галопуючої інфляції.

Ведення воєнних дій на території України спричинили закриття підприємств або їх знищення чи руйнування. Рівень безробіття у середньому у 2022 рік зріс до 25–26%, що відповідає загальній кількості безробітних у 3,2 млн осіб.

З метою врегулювання складеної ситуації держава змушена використовувати кредитні ресурси.

Одним з індикаторів боргової безпеки є відношення обсягу державного боргу до ВВП, який у світовій практиці повинен становити менше 60% ВВП, а відповідно до методики Світового банку – менше 50%, що є основою стійкості державних фінансів. В Україні в 2022 році цей показник становив 78,4%.

На жаль, зменшення обсягів виробництва, перебої у виробничих процесах негативно вплинули на його динаміку.

Додана вартість (Value Added) — це вартість, яка додається в процесі виробництва товарів до вартості сировини, матеріалів, палива на кожній стадії руху товарів від виробника до споживача. На основі доданої вартості за одним із методів розраховується ВВП.

Кожен з ланцюжка виробників з формування доданої вартості робить свій внесок у створення продукту, додавши до попередньої вартості сировини і витрат уже свою вартість, вартість своєї власної праці і витрат.

Держава, у свою чергу, оподатковує кожний етап формування нового продукту податком на додану вартість. Таким чином, додана вартість формує основу національного багатства, яке є базисом економічного розвитку держави, територіальних громад, підприємств, сім'ї і людини.

Проаналізовано динаміку зовнішньоторговельного балансу України. Протягом 2012-2019 року значення імпорту перевищували показники

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

експорту, що негативно відображалося на ВВП країни. У 2020-2021 роках ситуація покращилася. Проте воєнний 2022 рік уніс свої зміни: імпорт на 47% перевищив експорт, при чому сума експорту, порівняно з 2021 роком, зменшилася на 17,3%, а імпорту збільшилася на 18,6%. Причини – воєнний стан, закриття ринків збуту.

У 2022 році Україна найбільше експортувала продукції до Польщі, Румунії, Туреччини, Китаю, Угорщини, Німеччини, Італії, Іспанії, Нідерландів, Славаччини. Вагому частку в структурі експорту складала продукція агропромислового комплексу – 35%, гірничо-металургійного – 15%, ІТ технологій – 12% та інше.

Отже, лідером в експорті є сільськогосподарська продукція. Проте в 2022 році її обсяг зменшився до 20,9 млрд дол. Основні експортні позиції займають зернові культури, соняшникова олія, насіння і плоди олійних культур. Таким чином, Україна в переважній більшості займає сировинну нішу.

Таким чином, повертаючись до доданої вартості: в Україні є що переробляти, є всі види ресурсів, потрібно створювати ланцюги формування доданої вартості. Це забезпечить:

- збільшення розміру ВВП;
- зростання рівня зайнятості;
- наповнення державного бюджету за рахунок надходження податків (від заробітних плат працівників і прибутку підприємств, ПДВ);
- згладження проблеми закритих логістичних маршрутів;
- забезпечення продовольчої безпеки країни;
- розвиток інтенсивного виробництва;
- вищу якість продукції;
- зниження собівартості.

У процесі формування доданої вартості в умовах сьогодення важливе місце посідають інформаційно-комунікаційні технології як чинник економічного зростання. І саме молодь є рушійною силою їх розвитку.

Збільшення ВВП свідчатиме про потенціал України переходу на вищий щабель ланцюга доданої вартості.

Встановлення виробничих потужностей та необхідної інфраструктури потребує часу та збільшення інвестицій.

Сьогодні Україна, дякуючи нашим країнам-сусідам та країнам-друзям отримує допомогу на відновлення. Тому варто використовувати її не пасивно, а активно, впроваджуючи інтенсивні технології.

Завдання держави – стимулювати капіталовкладення. Україна повинна рухатися до якомога більшого ступеня самовідтворення. Ми маємо бути гідними громадянами своєї землі. Військові створюють нам можливість для розвитку, а ми повинні створити їм умови для виборювання перемоги.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

Маємо навчитися виробляти своє й укріплювати міцну власну економіку. Залучення молоді у формування доданої вартості є інвестиціями (інтелектуальним капіталом) у процесі відбудови післявоєнної України.

Список використаних джерел:

1. DVORNYK I., STADNYK V. Analysis of profitability of agricultural enterprises as an indicator of economic efficiency. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 3. С. 163-167.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 28.05.2023).
3. Світовий О. М. Важливість застосування категорії «додана вартість» в управлінні підприємством. *Економіка та держава*. 2022. № 5. С.14-18.

*Кириченко Денис,
студент 1 курсу, спеціальність «Транспортні технології»
Науковий керівник: Опалко Вікторія,
кандидат технічних наук, доцент,
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ САМОСКИДІВ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РОБІТ

Система техніко-експлуатаційних показників, що рекомендується для оцінки рівня використання самоскидів та результатів їх роботи, а також для цілей планування, включає такі показники: кількісні (інтенсивного використання) та якісні (екстенсивного використання).

До показників оцінки якості експлуатації самоскидів, що характеризують рівень використання та умови роботи автомобілів, відносять:

- коефіцієнт випуску $\alpha_{\text{вип}}$;
- динамічний коефіцієнт використання вантажопідйомності $\gamma_{\text{дин}}$;
- коефіцієнт використання пробігу β ;
- експлуатаційна швидкість v_e .

Як відомо ступінь використання технічно справного автопарку можна описати коефіцієнтом випуску $\alpha_{\text{вип}}$. На відміну від коефіцієнта технічної готовності $\alpha_{\text{тех}}$, що характеризує переважно сформовану систему технічної експлуатації – методи і якість проведення технічного обслуговування і ремонту, коефіцієнт випуску $\alpha_{\text{вип}}$ повніше визначає роботу автогосподарства і може бути прийнятий як перший показник оцінки якості експлуатації самоскидів.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

Другим показником для поставленої задачі доцільно прийняти динамічний коефіцієнт використання вантажопідйомності $\gamma_{\text{дин}}$. Пояснюється це тим, що в умовах сільськогосподарського господарства самоскиди працюють в основному на маятникових маршрутах. Причому пробіг з вантажем, як правило, дорівнює порожньому пробігу, тому для них статичні коефіцієнти використання вантажопідйомності приблизно рівні. В таких випадках величина коефіцієнта використання пробігу менше 0,5, так як враховує і нульові пробіги.

Динамічний коефіцієнт використання вантажопідйомності $\gamma_{\text{дин}}$ визначається діленням вантажообігу в тонно-кілометрах ($P_{\text{ТКМ}}$) на можливий вантажообіг за умови повного використання вантажопідйомності ($q_{\text{н}}$) в процесі пробігу з вантажем:

$$\gamma_{\text{дин}} = \frac{P_{\text{ТКМ}}}{L_{\text{с}} \cdot q_{\text{н}}}$$

Коефіцієнт використання пробігу β визначає ступінь використання продуктивного пробігу (пробігу з вантажем). Його величина залежить від віддаленості господарства від поля, тому основний вплив на неї мають тільки такі фактори, як затримка переміщення самоскидів через технічні несправності або через організаційно-технічні причини, такі як заправка пально-мастильними матеріалами, технічне обслуговування та ремонт та ін. Важливим є облік усіх цих факторів, тому коефіцієнт β прийнятий третім показником якості експлуатації.

Коефіцієнт використання пробігу β визначається співвідношенням продуктивного пробігу автомобілів ($L_{\text{в}}$) до їхнього загального пробігу ($L_{\text{заг}}$):

$$\beta = \frac{L_{\text{в}}}{L_{\text{заг}}}$$

Таким чином, вказані показники характеризують різні сторони експлуатації самоскидів і можуть бути використані для оцінки якості їх експлуатації.

Список використаних джерел:

1. Карвовський Я. І. Логістика в управлінні стосунками з клієнтами. *Вісн. нац. ун-ту "Львів. політехніка". Логістика*. 2016. №552. С. 35–39.
2. Касьянова Н.В. Потенціал підприємства: формування та використання : [підручник] / Н.В. Касьянова [та ін.]. К. : Центр учбової літератури, 2013.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Кот Тетяна,
студентка 2 курсу, спеціальність «Менеджмент»
Науковий керівник: Дворник Інна,
кандидат економічних наук, доцент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В УМОВАХ ВІДБУДОВИ ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ

Досвід зарубіжних і вітчизняних підприємств свідчить, що в ринкових умовах стабільного успіху в бізнесі неможливо досягнути не здійснюючи бізнес-планування. Воно є важливою умовою функціонування підприємств, їх економічного росту та розвитку.

Нині більшість підприємств АПК не мають офіційно прийнятих планів і у них відсутній механізм планування: система норм і нормативів, технології планового процесу, організаційні структури планування тощо. Однією з основних причин цього є військовий стан на території України. Враховуючи реалії воєнного часу, плани відновлення економіки країни потребуватимуть перегляду. Бізнесу в умовах війни доводиться постійно балансувати між підтримкою обороноздатності й економічної стійкості країни.

Бізнес-планування – це процес розроблення і детального обґрунтування реалізації підприємницької ідеї, який включає аналіз ринкових, виробничих, організаційних і фінансових аспектів передбачуваного бізнесу та визначення найкращих способів досягнення наперед встановлених цілей.

Післявоєнна відбудова України потребуватиме величезних ресурсів, вмілого організаційного підходу і наполегливих зусиль. Практична їх реалізація, наприклад, модернізація обладнання або повна зміна технологічних процесів.

Для багатьох донорів дуже важливі механізми звітності й прозорості під час реалізації проєктів відбудови. Вони готові вкладатися тільки у ті фонди та структури, які витрачатимуть кошти за відкритими й зрозумілими їм процедурами. Одним з інструментів відновлення країни уряд розглядає залучення коштів міжнародних донорів через траст-фонди. Це дозволить кожному донору підтримувати конкретні проєкти та бачити результати своєї допомоги.

Щоб співпраця з міжнародними партнерами у питаннях відновлення була ефективною, необхідно усунути непорозуміння, які можуть виникати між донором і реципієнтом. Аби не виникало моментів недовіри, процедури відновлення мають дозволяти донорам самостійно обирати інструменти фінансування та проєкти, які підтримувати.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Для ефективної і швидкої відбудови країни дуже важлива проста та зрозуміла процедура державних закупівель. Вона необхідна, зокрема, й для своєчасного забезпечення потреб армії та спрощення бюрократичних процедур, коли органам влади необхідно оперативно відновити той чи інший зруйнований об'єкт.

Безліч бізнесів понесли великі збитки, особливо на початку великої війни. Звісно, є підприємці, які втратили все, – через жорстокі руйнування та окупацію частини наших територій. Але в цілому бізнес намагався вижити та продовжити роботу, попри всі старання рашистів зруйнувати нашу економіку – як бойовими діями, так і енергетичною кризою.

Вкрай важливо завчасно фіксувати кожне руйнування, яке російські окупанти наносять об'єктам нерухомості. Реєстр знищеного майна необхідний для зберігання інформації про руйнування нерухомості, яка надалі буде використовуватися в судах щодо компенсації збитків.

Окрім падіння доходів підприємці страждають від атак на енергетичні об'єкти. Серед інших викликів - перебої зі зв'язком та інтернетом. У післявоєнній відбудові, під час відновлення економіки вітчизняний бізнес стикається з недостатністю знань, експертизи та технологій, дефіцитом кадрів, складністю отримання фінансування для відновлення, а також адаптацією до нових умов. Крім цього, проблемами для підприємців є зростання конкуренції, відсутність платоспроможних клієнтів, обмежений доступ до дешевих фінансових ресурсів.

Таким чином, при плануванні своєї діяльності бізнес повинен зважати на вказані проблеми (виклики), попереджати їх і вчасно реагувати.

Список використаних джерел:

1. Богдан Тетяна. План відновлення України: сильні та слабкі сторони. URL: https://lb.ua/blog/tetiana_bohdan/526637_plan_vidnovlennya_ukraini_silni.html (дата звернення: 28.05.2023)
2. Дворник І.В. Економічна безпека сільськогосподарських підприємств. *Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки*. 2019. С. 459-462
3. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Навчальний посібник. Київ: «Каравела», 2003. 432 с.
4. Час для роботи: як відновлювався та адаптувався український бізнес за рік війни. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/chas-dlya-roboti-yak-vidnovlyuvavsya-ta-adaptuvavsya-ukrajinskiy-biznes-za-rik-viyni-12154170.html> (дата звернення: 28.05.2023)

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Кузьмич Валентин,
студент 3 курсу,
спеціальність «Інженерія програмного забезпечення»
Науковий керівник: **Черняк Тетяна,** викладач
ВСП «Рівненський фаховий коледж НУБіП України»

ВИКОРИСТАННЯ БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙ В ЕКОНОМІЦІ

Технологія блокчейн стала революційним рішенням, що має потенціал для трансформації різних секторів, включаючи економіку. У цій статті досліджується використання технології блокчейн для забезпечення безпеки та ефективності операцій в економіці. Забезпечуючи децентралізовану і прозору структуру, блокчейн здатний революціонізувати традиційні бізнес-процеси, підвищити довіру між учасниками і знизити витрати. Оскільки організації та галузі продовжують впроваджувати цю інноваційну технологію, розуміння її наслідків та потенційних переваг стає все більш важливим. Ця стаття має на меті визначити тему, підкреслити її актуальність у нинішніх умовах і з'ясувати мету дослідження ролі блокчейну в забезпеченні безпеки та ефективності операцій в економіці.

Технологія блокчейн - це система розподіленого реєстру, яка забезпечує безпечний і прозорий запис транзакцій. По суті, блокчейн працює через децентралізовану мережу комп'ютерів, відомих як вузли, які колективно підтримують спільну базу даних. Кожна транзакція, або "блок", зашифрована і пов'язана з попереднім блоком, утворюючи хронологічний ланцюжок інформації. Це забезпечує незмінність і цілісність даних, що зберігаються в блокчейні. Ключовими принципами технології блокчейн є механізми консенсусу, криптографічна безпека та децентралізоване управління. Механізми консенсусу, такі як Proof of Work або Proof of Stake, забезпечують згоду між учасниками мережі щодо дійсності транзакцій. Криптографічна безпека, що досягається завдяки шифруванню з використанням відкритих і закритих ключів, захищає конфіденційність і цілісність даних. Децентралізоване управління дозволяє брати участь і приймати рішення багатьом зацікавленим сторонам, запобігаючи контролю над мережею з боку одного суб'єкта.

Існують різні типи блокчейнів, включаючи публічні, приватні та консорціумні блокчейни.

Публічні блокчейни, такі як Bitcoin та Ethereum, відкриті для всіх і дозволяють брати участь у них без дозволу.

Приватні блокчейни обмежують доступ до певної групи учасників і часто використовуються на підприємствах.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Консорціумні блокчейни управляються групою організацій, які спільно приймають рішення і підтримують мережу. Кожен тип блокчейну має свої унікальні варіанти використання та переваги, що відповідають різним вимогам та галузям.

Технологія блокчейн продемонструвала свій потенціал для трансформаційних застосувань у різних секторах економіки. У фінансовому секторі блокчейн набув значного поширення, революціонізувавши платіжні системи, спростивши транскордонні транзакції та уможлививши ефективне і безпечне управління цифровими активами. Незмінна природа блокчейну забезпечує прозорість і захищеність записів про транзакції, знижуючи ризик шахрайства і підвищуючи загальну безпеку фінансових операцій.

У сфері логістики блокчейн здатен зробити революцію в управлінні ланцюгами поставок. Надаючи прозору і децентралізовану платформу, блокчейн забезпечує наскрізну видимість і простежуваність товарів, сприяючи ефективному відстеженню, перевірці та автентифікації продукції на кожному етапі ланцюга поставок. Це може призвести до підвищення операційної ефективності, зниження витрат і підвищення довіри між зацікавленими сторонами.

Охорона здоров'я та медична промисловість також визнали потенціал технології блокчейн. Використовуючи блокчейн, медичні записи можна безпечно зберігати, обмінюватися ними та отримувати до них доступ уповноваженим особам у захищений від несанкціонованого втручання та інтегрований спосіб. Це забезпечує цілісність даних, конфіденційність пацієнтів та безперешкодний обмін медичними даними, що покращує догляд за пацієнтами, дослідницьку співпрацю та результати лікування.

Окрім цих секторів, багато інших галузей використовують можливості технології блокчейн. Наприклад, блокчейн впроваджується у сфері нерухомості для спрощення операцій з нерухомістю, на енергетичних ринках для уможливлення пірингової торгівлі енергоносіями, а також в управлінні ланцюгами поставок для підвищення автентичності та відстежуваності предметів розкоші. Децентралізований і прозорий характер блокчейну надає унікальні переваги, які можуть революціонізувати традиційні бізнес-процеси і відкрити нові можливості для інновацій у широкому спектрі галузей.

Технологія блокчейн пропонує кілька ключових переваг для бізнесу в економіці.

По-перше, вона забезпечує підвищену безпеку завдяки використанню децентралізованих і незмінних реєстрів, що ускладнює несанкціонований доступ або фальсифікацію.

По-друге, він дозволяє знизити витрати, усуваючи посередників і пов'язані з ними збори, спрощуючи процеси і транзакції.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

По-третє, блокчейн підвищує операційну ефективність завдяки автоматизованому відстеженню в режимі реального часу, зменшуючи потребу в ручному узгодженні.

І нарешті, він сприяє підвищенню довіри між учасниками, забезпечуючи прозорість і можливість перевірки записів про транзакції, сприяючи співпраці та надійності в діловій взаємодії.

Впровадження технології блокчейн в економіку пов'язане з певними ризиками та викликами.

По-перше, існують технічні питання та міркування, які необхідно вирішити, такі як масштабованість, інтегруєбельність та енергоспоживання, що можуть вплинути на ефективність та продуктивність мереж блокчейн.

По-друге, виникають регуляторні проблеми та наслідки, оскільки існуючі закони та нормативні акти можуть не повністю враховувати децентралізовану та транскордонну природу блокчейну, що вимагає адаптації правової бази.

Нарешті, існують проблеми впровадження та потенційні бар'єри, які слід враховувати, включаючи необхідність співпраці в масштабах всієї галузі, стандартизації та подолання опору змінам.

Отже, у цій статті ми розглянули використання технології блокчейн для забезпечення безпеки та ефективності операцій в економіці. Використовуючи свою децентралізовану і прозору структуру, блокчейн пропонує низку переваг, включаючи посилення безпеки, зниження витрат, підвищення операційної ефективності та зростання довіри між учасниками. Застосування технології блокчейн у таких секторах, як фінанси, логістика, охорона здоров'я та інших, демонструє її потенціал для революційної зміни традиційних бізнес-процесів. Забігаючи наперед, можна сказати, що майбутні перспективи технології блокчейн в економіці є багатообіцяючими, оскільки організації продовжують використовувати її потенціал і долати виклики, пов'язані з масштабуванням, регулюванням та впровадженням. У міру розвитку технології блокчейн ми можемо очікувати на подальші інновації та широке впровадження, що в кінцевому підсумку сформує більш безпечну, ефективну та надійну економіку.

Список використаних джерел:

1. Накамото, С. (2008). Біткойн: однорангова система електронних грошей. URL: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>
2. Бутерін, В. (2013). Біла книга Ethereum: Смарт-контракт наступного покоління та децентралізована платформа додатків. URL: <https://ethereum.org/whitepaper/>
3. Лебідь, М. (2015). Блокчейн: План для нової економіки. O'Reilly Media.
4. Тапскотт, Д. та Тапскотт, А. (2016). Революція блокчейну: Як технологія, що стоїть за біткойном, змінює гроші, бізнес і світ. Penguin.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

*Лутаєнко Дмитро,
магістр 1 курсу, спеціальність «Агроінженерія»
Науковий керівник: Ікальчик Микола,
кандидат технічних наук, доцент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

ОСНОВНІ СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ПОСИЛЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Основні стратегічні напрями підвищення ефективності виробництва кукурудзи на зерно можуть включати такі аспекти:

Вибір сортів і гібридів: Важливо вибрати сорти і гібриди кукурудзи, які відповідають місцевим кліматичним умовам та володіють високою врожайністю. Використання високопродуктивних гібридів може значно підвищити виробництво зерна на одиницю площі.

Застосування технологій вирощування: Використання сучасних технологій вирощування кукурудзи може сприяти збільшенню врожайності і зниженню ризику втрат. Це може включати раціональне використання мінеральних добрив, системи поливу або крапельного зрошення, використання системи підгодівлі рослин і т.д.

Управління бур'янами та шкідниками: Ефективне управління бур'янами і шкідниками є важливим аспектом вирощування кукурудзи на зерно. Використання правильних методів контролю бур'янів і шкідників може допомогти зберегти врожай від негативного впливу цих факторів.

Раціональне використання води: Кукурудза потребує достатньої кількості вологи для забезпечення нормального росту і розвитку. Оптимізація використання води шляхом застосування систем зрошення та поливу, контролю втрат вологи через випаровування та використання методів збереження ґрунту може підвищити ефективність вирощування кукурудзи.

Точне землеробство: Використання сучасних методів точного землеробства, таких як GPS-технології та автоматизовані системи навігації, може допомогти досягти більшої точності при виконанні агротехнічних операцій. Це включає точне розташування посівних рядів, дозування добрив та засобів захисту рослин з урахуванням варіабельності ґрунту та вегетаційного покриття. Точне землеробство сприяє оптимізації використання ресурсів та покращує рівномірність посіву, що впливає на врожайність.

Використання підживлення: Враховуючи потреби кукурудзи у живленні та волозі, важливо розробити оптимальну стратегію підживлення. Раціональне внесення мінеральних добрив у правильних кількостях та відповідно до фаз

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

розвитку рослин допоможе забезпечити оптимальний ріст і формування високоякісного зерна.

На основі проведеного аналізу, з урахуванням конкретних умов Навчально-Науково-Виробничого Підрозділу Відокремленого Підрозділу НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут», розроблена технологія вирощування кукурудзи на зерно.

Попередник - соя, кукурудза, соняшник або пар. Після збору попередника, ґрунт готуємо осінню, оранка на зяб на глибину 30-35 см, посів весною. Перед оранкою вносимо добрива або при посіві сівалкою в рядок. Весняне закриття вологи. Перед посівною культивацією внесення добрив.

Посів проводимо як тільки середньодобова температура буде не менше 8С. Починаємо передпосівну культивацію не раніше за добу до посіву. Передпосівна культивація з стрільчастими лапами які формують передпосівне ложе, ззаді котки для подрібнення грудок та розпушування верхнього шару ґрунту і насичення киснем. Посів сівалками точного висіву Kinze-3000, міжряддя 70 см, висівні диски підбираємо, щоб відстань між зернами була 18 см, густина посіву 76000 зерен на га. При оранці, закритті вологи, перед посівній культивації, обов'язково витримується діагональ та зміна напрямку обробітку.

Після посіву зразу вносимо ґрунтовий гербіцид самохідним оприскувачем, і він буде їздити потім по тих же технологічних коліях. Оприскувач заходить в поле обов'язково або по діагоналі, або в поперек посіву.

Збирання розпочинаємо при появі на кінці зернини чорної цятки в качані-це свідчить що вегетація рослини закінчилась, вона починає сохнути та втрачати вологу. Базова вологість кукурудзи при якій закладають на зберігання 14%.

Найефективніше збирання при вологості 17-19%.

Вивозка зерна зерновозами або з використанням бункерів-перевантажувачів.

Обмежує урожай середовище вирощування: тип ґрунту, кількість опадів, температура протягом вегетаційного періоду, тиск шкідників та хвороб. Впливати на ці фактори можна шляхом менеджерських рішень: правильна швидкість посіву, правильна норма висіву, тощо.

Список використаних джерел:

1. Лебідь Є. М., Дзюбецький Б. В., Циков В. С. Енергозбережні і ресурсоощадні технології вирощування кукурудзи. Дніпропетровськ: Ін-т зерн. госп-ва УААН, 2006. 28 с.
2. 1. Бухало В.Я., Сухова Г.І. Вплив густоти рослин на формування урожаю кукурудзи на зерно в умовах Східного Лісостепу України. *Вісн. ХНАУ*.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Серія «Рослинництво, селекція і насінництво, овочівництво». Харків: ХНАУ, 2012. № 2. С. 77 – 81.

3. Мазур В.А., Шевченко Н.В. Вплив технологічних прийомів вирощування на формування якісних показників зерна кукурудзи. *Сільське господарство та лісівництво*. 2017. №6. С. 7-13. URL: <http://forestry.vsau.org/files/pdfa/3645.pdf>.

*Мартинов Максим, студент 4 курсу,
спеціальність «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»
Науковий керівник: Герасименко В'ячеслав, к.т.н.
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

АВТОНОМНЕ ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ТЕПЛИЦІ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЕЛЕКТРОЖИВЛЕННЯ

Альтернативні джерела електроенергії вже більше року є пріоритетними для громадян України. Сонячна енергія для сільського господарства має перевагу порівняно з іншими видами енергії. Річний технічний потенціал сонячної енергії в Україні, в перерахунку на умовне паливо оцінюється в об'ємі близько 720 млн.т. Цю енергію можна використовувати практично на всій території України.

На даний час вартість 1 кВт*год. електроенергії, що виробляється за допомогою сонячних батарей приблизно в 10 разів дорожче ніж від викопної електричної енергії, що виробляється за допомогою сонячних батарей. Але якщо порівняти з показниками за останні 10-20-30 років то видно чітку тенденцію до дешевшання сонячних панелей, також можна прослідкувати поступове підвищення ККД.

Відомо, що основними компонентами сонячної енергетичної установки є сонячна батарея з приладами контролю і керування, акумуляторна батарея, інвертор для перетворення постійного струму в змінний струм з промисловими параметрами, що споживається електричними пристроями. Одним з основних недоліків системи сонячного енергопостачання є сезонна та добова нерівномірність надходження енергії сонячного проміння на активну поверхню сонячних батарей. Цей недолік сонячної енергетичної установки вирішують за рахунок правильного розрахунку кількості сонячних панелей енергія від яких буде накопичуватися в акумуляторних батареях.

Звичайно, що використання лише сонячної енергії може бути не зовсім достатнім для тепличних господарств, але ж встановлення сонячних панелей - це базові та ключові засоби, які можуть використовуватись для забезпечення

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

певної автономності цих господарств під час перебою електропостачання з централізованої системи.

Застосування сонячної енергії для агропромислового комплексу можуть вирішити широкий спектр завдань у сфері сільськогосподарської діяльності. Характерною особливістю аграрного комплексу є наявність вільної території та значної площі дахів та стін будинків та господарських будівель, що дозволить отримувати та акумулювати великі обсяги безкоштовної електроенергії.

Встановлені фотоелектричні системи для вироблення електроенергії, яка може використовуватись для роботи насосів, двигунів фрамуг для вентилявання теплиць, обігріву зимових теплиць, дозаторів живильних розчинів та іншого обладнання.

Теплиці та парники, обладнані сонячними панелями, не тільки зберігають тепло та акумулюють його, утримуючи всередині, а й забезпечують необхідний мікроклімат для рослин. Застосування автоматизованих пристроїв опалення та вентиляції в дозволяє обійтися без постійної участі обслуговуючого персоналу у підтримці заданих параметрів мікроклімату та підвищити врожайність.

ВИСНОВОК. Отже, виходячи з цього можна зробити висновок, що використання сонячної енергії в сільському господарстві має незаперечні переваги. А саме:

- *Можливість автономності.* Сонячна електростанція дає можливість забезпечити електроенергією підприємства, віддалені від загальної мережі, а отже, дозволяє фермерам працювати на будь-яких економічно привабливих територіях.
- *Мінімальне обслуговування.* Сонячні електростанції вимагають мінімальної уваги після вводу в експлуатацію і налаштування, а обслуговуючий персонал може складатися лише з кількох людей.
- *Гнучкість.* Завжди є можливість регулювати роботу станції: використовувати її як резервне джерело так і для виробництва і продажу електроенергії, за умови відповідних угод з енергокомпанією.

Список використаних джерел:

1. Кривцов В.С. Невичерпна енергія: Підруч. / В. С. Кривцов, О. М. Олейников, О. І. Яковлев. - Х.: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», Севастополь: Севаст. нац. техн. ун-т, 2008. - Кн. 3: Альтернативна енергетика. 621 с.
2. Малярєнко В. А. Енергетичні установки. Загальний курс: Навчальний посібник // Харків: ХНАМГ, 2007. 288с.з іл.
3. Возняк О.Т. Енергетичний потенціал сонячної енергетики та перспективи його використання в Україні. / О.Т. Возняк, М. Є. Янів // Теорія і

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

практика будівництва: [збірник наукових праць] / відп. ред. З. Я. Бліхарський. - Л.: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2010. - 403 с.: іл. - (Вісник / Національний університет "Львівська політехніка"; №664). С.7-10.

4. Кудря С.О., Головка В.М. Основи конструювання енергоустановок з відновлюваними джерелами енергії – Київ: НТУУ «КПІ», 2011. 202с.

***Мозговий Роман,**
студент 4 курсу, спеціальність «Агроінженерія»
Заболотній Олександр, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри природничо-математичних і загальноінженерних дисциплін
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

БЕЗПЕЧНІ УМОВИ ПРАЦІ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ЛЮЦЕРНИ

Люцерна є одним із найдавніших видів кормової культури. Це високоврожайна і, що головне, стійка до погодних умов культура. А ще — найдешевший корм і багате джерело амінокислотного складу, протеїну та каротину [1].

Вирощування люцерни має важливе агротехнічне й меліоративне значення. У кореневій системі міститься 2,5-4,0% азоту в розрахунку на суху речовину. Після її відмирання і розкладання у ґрунті залишається 150-200, іноді 300 кг/га азоту. Тому люцерна є одним з найкращих попередників для більшості сільськогосподарських культур [2].

Сіють люцерну під покрив і безпокровними посівами. Насіння перед сівбою протруюють фундазолом. Удень сівби в затіненому приміщенні насіння обробляють розоторфіном. Внаслідок інокуляції урожайність підвищується на 20-30%.

Сіють одночасно з покривною культурою зернотрав'яною сівалкою СЗТ-3,6 рано навесні рядковим способом. Кращими покривними культурами є однорічні трави на зелений корм та ярий ячмінь. Норма висіву 14-18 кг/га, а при якісній підготовці насіння і ґрунту до сівби її доцільно зменшити до 10-12 кг/га. Глибина загортання насіння 1,0-3,0 см. Можливі безпокровна весняна та літня сівба люцерни. Кращі строки літньої сівби припадають у зоні Полісся і Лісостепу на період з 20 червня до 15-20 липня, у Степу можна сіяти до 10-15 серпня. Основною вимогою при цьому є достатня вологість ґрунту. Зразу ж за сівбою поле коткують. [2].

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Оскільки люцерну висівають сівалками, які причіпляють до тракторів, то наведемо основні правила безпеки роботи з посівними, посадочними машинами та машинами для внесення добрив.

Під час роботи сіячі повинні перебувати на підніжних дошках; забороняється перебувати між сівалкою і трактором, а також підхоплюватися на підніжному дошку і сходити з неї на ходу агрегату. Перед пуском агрегату в роботу слід закрити кришки насінневих і тукових ящиків. Не можна прочищати висіваючі апарати руками або металевими прутами; не можна також перемішувати або розрівнювати насінневий матеріал руками в ящиках, обладнаних ворушилками і нагнітачами. При забиванні висівних апаратів і припинення висіву необхідно негайно зупинити агрегат і усунути несправності. При квадратно-гніздовим посіві повороти агрегату можна робити тільки з відключеною з узлоуловітелей мірної дротом і, зрозуміло, з піднятою сівалкою. Крім того, не можна перебувати у натяжних станцій з боку натягнутою мірної дроту. Так як кукурудзяні сівалки обладнані автосцепкою, необхідно стежити за тим, щоб під час роботи, транспортування і зберігання собачка замку була зашплінтовані. Це охороняє випадання автосцеплення з замку.

Забороняється під час заправки сівалок насінням стояти з підвітряного боку, а під час роботи на машині приймати їжу (курити), так як протруєне сухим способом насіння можуть виділяти отруйну пил. Перед прийомом їжі обов'язково мити руки.

Маркери необхідно переводити з робочого положення в транспортне і навпаки, перебуваючи позаду них; виконувати цю роботу на ходу забороняється.

При роботі на машинах для внесення добрива необхідно дотримуватися таких правил. На гербіцид-но-аміачних машинах повинні бути бачки з водою, щоб можна було при попаданні аміачної води на шкіру негайно змити її.

Працюючи з навантажувачами будь-яких конструкцій, виходити з кабіни і залишати трактор дозволяється тільки при опущеному на землю ковші. Не можна захоплювати погрузчиками і відривати від землі смерзшиєся добрива без попереднього їх розпушування. Щоб не пошкоджувати дроти електропередач, ковші навантажувачів при переїздах встановлюють в транспортне положення. При роботі з навантажувачами і машинами для подрібнення і внесення пиліть добрив обслуговуючий персонал повинен користуватися захисними окулярами, марлевою пов'язкою або респіратором.

Забороняється перебувати поблизу розкидають робочих органів машин під час їх роботи. Заправляти розкидачі та сівалки добривами можна тільки при повній їх зупинці.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Не можна ремонтувати жіжеразбрасиватель, якщо тиск в цистерні ніколи не знижено.

Особлива обережність потрібна при роботі з аміачною водою. Кожен, хто працює з аміачною водою повинен добре знати її властивості.

Особи, що працюють з аміачною водою, повинні забезпечуватися спецодягом, мати захисні окуляри, гумові рукавички і респіратори, а для аварійних випадків необхідні протигази [3].

Отже, можна зробити висновок, що Основне завдання техніки безпеки полягає в створенні сприятливих і безпечних умов праці на виробництві.

Список використаних джерел:

1. Культура люцерна на зелений корм (особливості вирощування та зберігання) URL: <https://agrarii-razom.com.ua/culture/lyucerna-na-zeleniy-korm>. (дата звернення: 28.05.2023).
2. Основні питання вирощування люцерни. URL: <https://agrarii-razom.com.ua/culture/lyucerna-na-zeleniy-korm>. (дата звернення: 28.05.2023).
3. Техніка безпеки при роботі на сільськогосподарських машинах. URL: <https://budtehnika.pp.ua/6395-tehnka-bezpeki-pri-robot-na-slskogospodarskih-mashinah.html>. (дата звернення: 28.05.2023).

Перит Валентина,
викладач хімічних дисциплін, викладач-методист
ВСП «Заліщицький фаховий коледж імені Є.Храпливого НУБіП України»

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА В ХОДІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ МАЙБУТНІХ АГРОНОМІВ

Україна вважається аграрною державою. Весь світ знає, що в Україні найродючіші землі, а клімат дуже сприятливий для розвитку сільського господарства. Скільки разів вже чули від влади, що аграрний сектор- це «локомотив» національної економіки. Незважаючи на нестабільну економічну й політичну ситуацію в країні, сільське господарство продовжує нарощувати свій потенціал на світовому аграрному ринку. І цій, як і будь-якій іншій, галузі потрібні фахівці. Одним з найважливіших спеціалістів у сфері сільського господарства є агроном. При проведенні досліджень та реалізації практичних заходів у цьому напрямку важливим є врахування екологічної значущості та реальної господарської важливості кожного виду, популяції та екосистеми. В Заліщицькому фаховому коледжі запроваджено професію «Лаборант хіміко-

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

бактеріологічного аналізу» для забезпечення підготовки висококваліфікованих спеціалістів для сільського господарства.

На юнацькі роки випадає найбільш відповідальний момент у житті молоді – це вибір професійного шляху, який має кардинальне значення для всього подальшого життя. Обираючи професію, необхідно враховувати свої здібності, особисті та громадські інтереси, зрозуміти, що значення професії у житті людини залежить не стільки від характеру роботи, скільки від того, як до нього ставиться сама людина, наскільки професія відповідає її потребам і можливостям. І саме професія лаборанта належить до тих професій, де можна проявити свої здібності, уміння, розум, спритність, талант.

Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу – фахівець, який проводить лабораторні дослідження різноманітних зразків сировини для визначення їх якісного рівня, визначення хіміко-бактеріологічного аналізу води, харчових продуктів, сировини, напівфабрикатів та іншої продукції, що виробляється в галузях сільського господарства та промисловості. На виробництві саме лаборанти роблять якісні аналізи природної та стічної води, кормів, харчових продуктів, а також ґрунту, добрив, атмосферного повітря приміщень, тобто забезпечують їх контроль, аби не допустити відхилень від загальноприйнятих норм, що може зашкодити здоров'ю людини, порушити екологічну рівновагу в довкіллі.

Так, студенти 4 курсу за спеціальність 201 «Агрономія» ВСП Заліщицький фаховий коледж імені Є. Храпливого НУБіП України змогли поєднати свої фахові знання із робітничою професією «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу».

Після закінчення навчання студенти мають можливість працевлаштовуватись на підприємствах харчової галузі, сільського господарства, промисловості, в лабораторіях по контролю за об'єктами навколишнього середовища.

Перспективи професії лаборанта хіміко-бактеріологічного аналізу:

- керівники харчових підприємств;
- головні технологи, технологи змін і цехів;
- завідувачі лабораторією;
- робітники дослідницьких і наукових лабораторій;
- експерти з якості харчових продуктів.

Програма опанування робітничої професії та методичні рекомендації по її вивченні авторські. Під час складання програми враховувалися вимоги, які висуваються до лаборантів-початківців при прийомі на роботу в хімічні та бактеріологічні лабораторії організацій, що ведуть контроль за станом довкілля та лабораторії підприємств, що займаються переробкою сільськогосподарської продукції.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

При цьому особлива увага приділяється вивченню студентами порядку відбору і транспортування проб, основних властивостей матеріалів, сировини і напівфабрикатів, які підлягають аналізу, призначення лабораторного устаткування і правил поводження з ними; основ хімії та елементарних основ бактеріології в межах виконуваної роботи; вимог державних стандартів до проведення хіміко-бактеріологічних аналізів; необхідного обсягу випробувань; способів приготування робочих і титрованих розчинів; методів стерилізації бактеріологічних середовищ; системі записів результатів випробувань. Практично проводиться хіміко-бактеріологічний аналіз води, харчових продуктів, сировини, напівфабрикатів та іншої продукції, що виробляється в галузях сільського господарства та промисловості.

Прикладом організації практичного навчання студентів під час проведення робітничої професії «Лаборант хіміко- бактеріологічного аналізу» є перелік таких лабораторних занять:

1. Приготування та стерилізація поживних середовищ. Техніка посіву мікроорганізмів на різні типи поживних середовищ.
2. Методи відбору проб води для лабораторних досліджень. Фізичні та органолептичні показники якості води. Визначення бактерій групи кишкової палички і загального мікробного числа у воді.
3. Відбір проб ґрунту та їх підготовка до дослідження. Хімічний аналіз ґрунту.
4. Дослідження молока та молочних продуктів.
5. Хіміко-бактеріологічний аналіз м'ясо – ковбасних виробів.

Освоєння професії «Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу» та отримання документу державного зразка дає змогу покращити шанси на працевлаштування випускників навчального закладу в умовах конкуренції на ринку праці.

Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу - це професія майбутнього, адже від якості продукції, питної води, їжі яку ми вживаємо, залежить життя всього людства, всієї Землі.

Тому сьогодні як на тлі зростаючої конкуренції освітніх послуг, загострення демографічної ситуації в країні, так і у відбудові післявоєнної України, підвищується значущість студентського потенціалу. А завданням нашого навчального закладу є не просто надати студентові певний набір знань, а сформувати у них повагу до обраної професії, вироблення необхідних для неї рис, умінь і навичок, розвиток творчого потенціалу майбутнього фахівця.

Список використаних джерел:

1. Перит В.В. Робітнича професія – лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу: програма навчальної практики. Заліщики, 2012. 14 с.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

2. Перит В.В. Хіміко-бактеріологічний аналіз: Методичні рекомендації для проведення навчальної практики. Заліщики, 2012. 96 с.; іл.

3. Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу. URL: <https://jobs.ua/dkhp/articles-267>.

Петрас Анатолій,
студент 2 курсу, спеціальність «Комп'ютерна інженерія»
Науковий керівник: Пронь Михайло, спеціаліст 2 категорії
ВСП «Заліщицький фаховий коледж імені Є.Храпливого НУБіП України»

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ І ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Штучний інтелект є галуззю комп'ютерної науки, що займається розробкою систем, які можуть здійснювати розумові процеси, які зазвичай пов'язуються зі здатністю людини робити розумові висновки, розв'язувати проблеми та приймати рішення. Зараз штучний інтелект використовується в різних галузях, включаючи бізнес, медицину, науку, технології та оборону. Штучний інтелект (ШІ) може мати важливу роль у воєнних діях, якщо він буде використовуватися ефективно та етично. Війна може бути викликом для розробки нових технологій, а ШІ може допомогти в забезпеченні безпеки військових, розумному управлінні зброєю та прогнозуванні та стратегічному плануванні.

Деякі з перспектив використання ШІ в умовах війни можуть включати:

Розумне управління зброєю: ШІ може допомогти в забезпеченні більш точного та ефективного використання зброї. Він може аналізувати дані про ціль, використовуючи алгоритми машинного навчання та приймати рішення про те, коли та яку зброю використовувати.

Збір та аналіз даних: ШІ може бути використаний для збору та аналізу великих обсягів даних, що можуть бути корисними для розумного стратегічного планування.

Кібербезпека: ШІ може бути використаний для виявлення та захисту від кібератак. Він може бути програмований для автоматичного виявлення та блокування їх.

Медична діагностика: ШІ може бути використаний для діагностики та лікування військових, що потребують медичної допомоги. Він може аналізувати дані з медичних досліджень та інформацію про пацієнта, щоб допомогти в прийнятті рішень про лікування.

Розробка бойових дронів: ШІ може бути використаний для розробки та програмування бойових дронів.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

ШІ може допомогти в розробці алгоритмів, які допоможуть мінімізувати людський фактор. Однак, використання штучного інтелекту в умовах війни може також створювати небезпеку, якщо він буде використаний неналежним чином. Наприклад, штучний інтелект може бути використаний для розробки автономної зброї, яка може бути небезпечною для цивільних населення та порушувати міжнародні правила щодо ведення війни.

З метою запобігання небезпечного використання штучного інтелекту в умовах війни, необхідно розробити правила та принципи, які встановлюватимуть межі його використання та контролюватимуть його впровадження. Для цього необхідно залучити до співпраці військових, науковців, етичних та правових експертів.

Штучний інтелект може бути використаний і для кібербезпеки. Він може допомогти виявляти та відсікати атаки, які можуть призвести до витоку даних, порушення цифрової інфраструктури та навіть руйнування країни в цілому.

Основне завдання в галузі кібербезпеки при розвитку ШІ – захистити комунікаційні, інформаційні та технологічні системи. Планується також створення національних інформаційних систем, платформ і продуктів, щоб зменшити частку іноземного програмного забезпечення.

У галузі інформаційної безпеки застосування ШІ сприятиме забезпеченню національних інтересів. Зокрема, виявлятимуть, запобігатимуть і нейтралізуватимуть інформаційні загрози.

У грудні 2020 року Кабмін затвердив концепцію розвитку штучного інтелекту до 2030 року. Для України цей напрям достатньо новий, за допомогою концепції Мінцифри сподівається залучити мільярдні інвестиції та інтегрувати інноваційні технології в економічно важливі сектори держави.

Перші дві галузі, звичайно, освіта і наука. Основне завдання освіти в розвитку штучного інтелекту – підготовка кваліфікованим кадрів. У сфері загальної середньої освіти планується організувати курси для педагогів щодо роботи з основами ШІ, а також розвивати цифрову грамотність серед школярів (застосування цифрових інструментів для розв'язання прикладних завдань, пошук інформації в інтернеті, захист персональних даних, медіаграмотність тощо).

Що стосується вищої освіти, то тут планується залучати IT-фахівців для розроблення освітніх програм та атестації здобувачів вищої освіти.

Також згідно з концепцією в Україні будуть стимулювати наукові дослідження в галузі штучного інтелекту, підтримувати наукове співробітництво з міжнародними дослідними центрами.

Щоб реалізувати концепцію в галузі економіки планують стимулювати розвиток підприємництва в області штучного інтелекту (поліпшення бізнес-клімату, забезпечення передбачуваної податкової політики, розвиток обчислювальної інфраструктури тощо). Крім того, повинна бути розроблена

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

дорожня карта перекваліфікації співробітників, робота яких в найближчі 5-10 років може бути автоматизована.

Штучний інтелект у галузі оборони планують використовувати в системах командування і управління, озброєння і військової техніки, збору і аналізу інформації під час ведення бойових дій, розвідки, протидії кіберзагрозам в сфері оборони, аналізу можливостей військових підрозділів.

Наразі українські дослідники розділяють автоматичне розпізнавання та розуміння мовлення. Відтак розпізнавання передбачає автоматичну обробку мовленнєвого сигналу роботом, результатом якого є послідовність слів. Розуміння є більш узагальненим процесом обробки мовлення, результатом якого є передаваний зміст (виражений через різні послідовності слів). Аналогічно розрізняють простий та осмислений синтез мовлення за текстом. В останньому випадку комп'ютер (штучний інтелект) спершу генерує осмислений текст, що виражає певну думку, а вже потім озвучує його.

Міністерства оборони застосовують алгоритми для вербування солдатів, прийняття стратегічних рішень, розпізнавання загроз та інших завдань.

Збройні сили України задіюють технології біометричної ідентифікації, роботів-саперів, інструменти пошуку підозрілих осіб та інструменти для аналізу супутникових знімків.

Армія Ізраїлю використовує ІІІ-турелі, рої дронів та системи ліквідації цілей.

США тестують військові AR-окуляри, безпілотні вертольоти та «роботів-вбивць», Нідерланди — автономні БТР, а Китай — алгоритми передбачення курсу ракет.

Відсутність навчальних матеріалів та недовіра солдатів до технології гальмують мілітаризацію ІІІ.

ІІІ спростив пошук кваліфікованих кандидатів, готових служити в армії, за рахунок швидкої обробки величезних масивів даних, а також автоматизації та оптимізації різних аспектів процесу найму.

Штучний інтелект здатний допомогти в навчанні солдатів багатьом навичкам. Наприклад, у лютому технологічна компанія Northrop Grumman уклала контракт із DARPA на розроблення ІІІ-асистента для тренувань пілотів на вертольотах Black Hawk.

Очікується, що система, яка вбудовується в AR-гарнітуру за допомогою мовлення і графічних підказок, допоможе льотчикам вивчити нові завдання, скоротити кількість помилок і прискорити виконання місій.

Отже, перспектива ІІІ в галузі військових дій є надзвичайно великою, він може стати корисним помічником для всіх, хто причетний до військової сфери, але водночас з цим прийде нова небезпека, її суть полягатиме в тому, що військові дії зможуть відбуватись частіше, вони будуть жорстокішими, тому перш ніж розвивати штучний інтелект в даній сфері потрібно скласти низку

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

юридичних домовленостей між всіма державами світу, про етику застосування ШІ.

Слава Україні! Героям Слава!

Список використаних джерел:

1. Малиновський Б. М. Відоме і невідоме в історії інформаційних технологій в Україні. К.: Академперіодика, 2001. 214 с.
2. Глинський Я.М. Штучний інтелект. Інтелектуальні роботи /Я.М.Глинський, В.А. Ряжська В.А. Львів: Деол, 2002. 168 с.
3. Навчальний посібник «Методи та системи штучного інтелекту» Лубко Д.В. Шаров С.В.//Напрямки використання штучного інтелекту. 2019.С. 16-25.
4. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/news>.

*Пильгун Марина,
студентка 3 курсу, спеціальність «Технологія
виробництва і переробки продукції тваринництва»
Науковий керівник: **Брюхачова Інна,**
кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ ВИКОРИСТАННЯ АНТИБІОТИКІВ У ТВАРИННИЦТВІ

Значна кількість антибіотиків, масово використовуються для лікування у тваринництві. Багато тваринницьких ферм використовують антибіотики на постійній основі як лікувальні засоби, а також як стимулятори росту сільськогосподарських тварин і птахів.

Надмірне використання антибіотиків у тваринництві призводить до того, що бактерії мутують і пристосовуються – при наступному використанні антибіотики перестають діяти. Резистентність або стійкість до антимікробних препаратів вважається серйозною загрозою для людей та тварин у майбутньому, а зростаючий рівень стійких бактерій може збільшити кількість інфекційних захворювань.

Регулярне вживання антибіотиків, які присутні у м'ясі птиці, свинини, яловичини, індички та риби, сприяє виникненню антибіотикорезистентності (стійкості до ліків), а також може стати причиною зниження імунітету, порушення обміну речовин, алергічних реакцій, появи набряків, дерматиту, дисбактеріозу.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Антибіотики частіше застосовуються на великих тваринницьких комплексах, де через щільне утримання тварин та птахів, існує підвищений ризик поширення інфекційних захворювань. Крім того, свині в інтенсивних закритих системах можуть отримувати антибіотики протягом усього життя. Поросяткам часто дають антибіотики профілактично внаслідок розвитку діареї після відлучення. Органічні свинарські ферми відлучають поросят пізніше і використовують значно нижчий рівень антибіотиків. У молочному секторі антибіотики зазвичай використовуються для «сухої терапії корів», з метою запобігання появі маститу під час сухостійного періоду. Така терапія здійснюється для всіх корів як профілактичний засіб – навіть тоді, коли відсутні ознаки захворювання. У птахівництві антибіотики використовують для лікування та профілактики респіраторних захворювань та інших бактеріальних інфекцій. Передусім від антибіотикостійких бактерій потерпають працівники ферм. Зафіксовані випадки передачі стійких стафілококів, стрептококів та кишкових паличок від тварин людям під час безпосереднього контакту. Споживання м'яса, в якому збереглися бактерії, чи контакт із ним також може призвести до харчової інфекції. Якщо бактерії при цьому були стійкі, то лікувати таку хворобу складніше. Є дані про отруєння людей сальмонелами, кишковими паличками та ентерококами через їжу та непрямий контакт із тваринами. Кожне п'яте зараження людей стійкими бактеріями стається через їжу чи тварин. Інше питання – чи є в самому м'ясі антибіотики, і наскільки вони нам шкодять.

Антибіотики не повинні значно накопичуватися в м'ясі. Вони виводяться з організму тварин. Крім того, введення антибіотиків мають припинити за кілька днів до забою. Присутність в м'ясі антибіотиків може спровокувати алергічні реакції або порушення мікрофлори кишечника. Втім, у м'ясі часто присутні не самі антибіотики, а їх залишки. Вони значною мірою руйнуються під час приготування м'яса: смажені, запікані, варінні. Зараз вчені досліджують, чи є залишки антибіотиків відповідальними за утворення резистентних патогенів людини чи порушення мікрофлори кишечника. Але головною загрозою для здоров'я вважають не антибіотики в м'ясі, а саме стійкі бактерії, які знаходяться в ньому.

Список використаних джерел

1. URL: <https://foodprint.org/issues/antibiotics-in-our-food-system/>
2. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/blog-science-44221244>
- 3 URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Antibiotic_use_in_livestock
4. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/health/2015/12/151208_farmers_antibiotics_vc

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

*Попова Руслана,
студентка 2 курсу, спеціальність «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: Дворник Інна,
кандидат економічних наук, доцент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН В УМОВАХ ВІДБУДОВИ ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ

За період воєнного стану в Україні вартість споживчого кошика українців відчутно здорожчала. Загострення проблем безпеки та логістики призвели до випереджаючого зростання цін на продукти харчування, ліки, паливо, транспортні послуги.

Зазначене вказує на те, що в умовах війни монетарний режим інфляційного таргетування в Україні перестає бути ефективним інструментом для стримування росту цін. Монетарна трансмісія здатна передавати імпульси монетарної політики лише тоді, коли працюють підприємства та їх виробничі зв'язки, банківське кредитування відіграє помітну роль в бізнес-активності та ціноутворенні, а рівень добробуту населення дозволяє йому реагувати на зміни процентних ставок та коригувати на їх основі свою споживчу поведінку.

Слід відзначити, що ще до початку війни економіка України зазнавала впливу таких немонетарних чинників інфляції як зростання світових цін на енергоносії та інші сировинні товари, епідеміологічні втрати, запровадження ринкового ціноутворення в енергетиці. Зокрема, у 2022 році річне зростання цін промислових товарів досягло рекордного за останні 27 років значення.

Прискорення інфляції стало спільним глобальним трендом усіх країн світу. В Україні інфляція значною мірою також є імпортованою, адже в довоєнній національній економіці імпорт газу, нафти та нафтопродуктів становив майже 45% від внутрішнього використання; енергоносії склали 9% в структурі споживчого кошика населення та 13% в структурі проміжного споживання економіки.

Варто зазначити, що в умовах воєнної економіки монетарні стимули вже не в змозі змінити споживчі/інвестиційні настрої населення та підприємств. Постійні руйнування об'єктів критичної інфраструктури (зокрема нафтопереробних заводів та нафтобаз) обмежують пропозицію товарів та ускладнюють логістику, що неминуче виливається в прискорення інфляції.

В таких умовах здатність ключової процентної ставки впливати на функціонування грошово-кредитного та валютного ринків, створювати антиінфляційні монетарні імпульси суттєво послаблюється. Відносна цінова стабільність воєнного часу більш ефективно досягається за допомогою тимчасового адміністративного контролю цін, валютних обмежень,

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

раціонування продажів. За ланцюгом це впливає і на промислових виробників, пом'якшує вплив воєнних та зовнішніх шоків на внутрішні ціни.

Важливо враховувати, що внаслідок воєнних дій руйнується продуктивний потенціал національної економіки, знижується і без того низький рівень доходів населення. Нагадаємо, що навіть у мирному 2021 році валові заощадження населення України не покривали потрібних витрат, зменшившись за рік на 82 млрд. грн. (1,5% ВВП). А це означає, що під час та після війни сукупний попит буде залишатися пригніченим і не справлятиме надмірного впливу на інфляційні процеси.

Колосальні втрати соціального капіталу та виробничого потенціалу обумовлюватимуть характер післявоєнної поведінки населення та бізнесу в Україні. В таких умовах поспішне повернення до повноцінного режиму інфляційного таргетування призведе до пригнічення ділової активності, обмеження приросту виробництва, консервування високого рівня безробіття. При цьому глибинні проблеми інфляції залишатимуться нерозв'язаними.

Націленість монетарної політики виключно на інфляційну проблематику не дозволить повноцінно включити банківську систему в процес післявоєнного відновлення економіки. Для активізації банківського кредитування в післявоєнній економіці варто звернути увагу на питання пом'якшення вимог фінансового регулювання та розвитку інструментів цільового пільгового рефінансування банківських кредитів, оскільки в зруйнованій війною економіці не буде ані адекватних предметів застави, ані «надійних» позичальників.

На сьогодні існує потреба в оптимізації державної цінової політики на ринку товарів та послуг. Для цього доцільно розробити цілісну концепцію державної цінової політики та закріпити її на законодавчому рівні, запровадити конкретну методику встановлення граничних рівнів роздрібних цін або торгових надбавок, що дозволяє збалансувати інтереси продавців і покупців.

Пропонуємо здійснити перехід від використання прямих методів регулювання цін на товари й послуги першої необхідності до непрямих, які включають зниження рівня оподаткування ПДВ виробників. Зміни позиції держави в наведених аспектах регулювання діяльності виробничих підприємств будуть сприяти не тільки підвищенню рівня їх прибутковості, а й забезпеченню їхнього розвитку, встановленню доступних цін.

Список використаних джерел:

1. Артус М. М. Механізм ціноутворення та його функціонування в умовах ринку. *Фінанси України*. 2004. № 10. С. 77–87.
2. Данилишин Б. Інфляційні процеси в Україні і світі та їх перспективи. URL: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/513069_inflyatsiyni_protsezi_ukraini_i_sviti.html

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Шкварчук Л. О. Ціноутворення : підручник. К. : Кондор, 2006. 460 с.

*Скаржинець Роман,
студент 5 курсу, спеціальність «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: Русіна Неля,
кандидат педагогічних наук, викладач
ВСП «Рівненський фаховий коледж НУБіП України»*

ПОЛІТИКИ ВІДНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬ КРАЇНАМИ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ В РЕЗУЛЬТАТІ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ

Відновлення повоєнних територій є пріоритетною складовою для їхнього безпечного розвитку. Відповідно до Протоколу V «Конвенції про конкретні види звичайної зброї» є юридичне зобов'язання щодо очищення, видалення або знищення вибухонебезпечних пережитків війни [1]. Відповідно кожна окрема країна має свою політику, щодо відновлення таких земель.

У Сполучених Штатах Америки землі забруднені речовинами воєнно-техногенного походження належать Міністерству оборони. Саме тому Міністерство несе відповідальність за дії з їхнього відновлення і не може надавати ці території в оренду, поки дослідження не підтвердять можливість їх використання за призначенням. Водночас території колишнього воєнно-техногенного впливу, відповідність за використання яких несуть місцеві органи влади, можуть самостійно ініціювати питання щодо їх відновлення. У підпорядкуванні Міністерства оборони США перебуває 1400 військових об'єктів загальною площею 10 млн акрів. Усвідомлюючи важливість військових об'єктів у збереженні біорізноманіття, США почали реабілітацію колишніх військових полігонів, щоб вони слугували природними заповідниками. Станом на 2014 рік, для 15 із цих територій розроблено заходи з метою просування та збереження біорізноманіття цих регіонів [2]. Відповідно до розробленого законодавства, відповідальний орган має розробити план землекористування, затверджено тип власності, конкретне використання земельної ділянки та будьякі вимоги щодо «чистих територій», що має виконати уряд США до того, як земля буде введена в експлуатацію. Аби продати або орендувати землю для певного типу використання, Міністерство оборони зобов'язане виконати різні оцінки щодо ризиків ділянки, щоб визначити відповідні заходи з відновлення залежно від типу та рівня забруднення.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Забруднення речовинами воєнно-техногенного походження у Великій Британії є наслідком численних авіаударів та використання різних систем озброєння з часів Другої світової війни. Це сприяло політиці, згідно з якою саме власники земель, а не військові відповідають за забруднення територій. До того ж, місцеві органи влади часто працюють разом зі землевласниками та розділяють відповідальність за відновлення цих земель. Система управління повоєнними територіями країни покладає більше відповідальності на цивільних власників земель. Враховуючи цю регуляторну стратегію, Великобританія не надає окремих вказівок щодо управління цими територіями і не має офіційних кількісних стандартів, щоб забезпечити еколого-геохімічну оцінку цих територій. Міністерство оборони має регламентований підхід до кількісної оцінки ризиків, спричинених забрудненням землі. Міністерство оборони використовує оцінку якості землі, яка містить: дослідження ділянки на основі попередньої стратегічної оцінки та встановлення пріоритетів, польові та камеральні дослідження, детальні дослідження ділянок, оцінка варіантів та реакція місцевої влади. Попри розділену відповідальність за відновлення повоєнних територій між землевласниками, та Міністерством оборони, досі немає методики, яка ефективно визначала б заходи з відновлення[2].

На території колишньої республіки Югославії (Південно-східна Європа) у період між 1991 та 2001 роками відбувалась низка збройних конфліктів, завдали значної шкоди навколишньому середовищу, що призвели до забруднення поверхневих і підземних вод, ґрунту та повітря на Балканах понад 100 токсичними речовинами. Одна зі значущих проблем післявоєнного відновлення охоплених війною країн полягала в інституційній неспроможності, зокрема щодо вирішення екологічних проблем. Виділено три ключові фактори.

1. Головна загроза полягала у тому, що системи управління навколишнім середовищем були настільки порушені, що унеможливило належне подолання повоєнних екологічних проблем. Інституційна неспроможність могла посилити екологічні «афтершоки» після конфлікту.

2. На час завершення конфлікту більшість країн мали дуже неадекватні засоби та ресурси для моніторингу (Албанія, Македонія та Румунія). Ці країни не могли адекватно виміряти екологічні наслідки війни, а отже, не могли належним чином підготувати плани щодо їхнього вирішення.

3. Згортання діяльності неурядових організацій (НУО) в Югославії унаслідок нестачі ресурсів, а також політичні реалії припинили транскордонну діяльність НУО. Загроза полягала у тому, що відсутність дієвих НУО не давала змогу організувати належного залучення громадськості до ухвалення рішень і планування щодо навколишнього середовища. Так, у Косово, де міжнародні організації паралельно працювали над однаковими проблемами і водночас

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

працювали в різних сферах без залучення місцевої громади. До того ж, неурядові організації не могли допомогти подолати екологічні проблеми там, де офіційна влада не може долучитися [2].

На міжнародному рівні управління основними програмами допомоги Європейського Союзу в Республіці Сербія (включаючи Косово), Республіці Чорногорія та Північній Македонії займалось Європейське агентство з реконструкції як основний орган ЄС з відновлення зруйнованого війною у зазначених країнах (дія мандату завершилась у 2008 році). Один із напрямів реалізації програм – навколишнє середовище, також екологічні питання вирішувались у межах секторів із розвитку сільської місцевості, водних об'єктів, інфраструктури [2].

Список використаних джерел:

1. 1980 Convention on certain conventional weapons (CCW). URL: <https://www.icrc.org/en/document/1980-convention-certain-conventional-weapons>.
2. Вплив війни росії проти України на стан українських ґрунтів. Результати аналізу. URL: <https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2023/03/zabrudnennia-zemel-vid-rosii-summary1.pdf>

Смоляк Софія,
студентка 5 курсу, спеціальність «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: **Петрова Ольга,** викладач
ВСП «Рівненський фаховий коледж НУБіП України»

РЕКУЛЬТИВАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ – ШЛЯХ ДО ВІДНОВЛЕННЯ ҐРУНТІВ ПОШКОДЖЕНИХ ЧЕРЕЗ ВІЙНУ

Війна, розв'язана росією в Україні, призвела до значного пошкодження ґрунтового покриву на великих площах сільськогосподарських земель. Пошкодження ґрунту внаслідок військових дій можуть бути механічними, фізичними та хімічними. Кожен з цих впливів по-своєму є критичним та викликає руйнування структури та функцій землі.

Механічний вплив – деформує ґрунтовий покрив, що призводить до порушення структури ґрунтів під час пересування військової техніки, руху військ, будівництва захисних споруд, місць бомботурбації (прим. ред. – порушення землі внаслідок утворення кратерів від бомбардування), розмінування територій. Наслідком цього впливу є ущільнення, заболочування, засмічення території продуктами бойової діяльності. Розмінування територій має також негативний вплив – зазвичай руйнується гумусовий горизонт, втрачаються фізико-хімічні властивості ґрунту та

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

відбуваються зміни гранулометричного та агрегатного стану. Зі свого боку це впливає на родючість та водоутримувальну здатність ґрунту.

Хімічний вплив. Змінює природні фізико-хімічні параметри ґрунтового покриву. Насамперед рН, катіонний обмін і вмісту гумусу. Також зростає концентрація токсико-хімічних речовин, можуть утворюватися різноманітні локальні ландшафтно-геохімічні аномалії. Відтак ці землі не можна використовувати в довгостроковій перспективі. До агентів хімічного забруднення належать паливо транспортних засобів, мастильні матеріали, сольвенти, відходи гальванічного виробництва, залишки вибухових речовин, дезактиваційні речовини, важкі метали та їхні сполуки, радіоактивні речовини.

Фізичний вплив передбачає зміну фізичних параметрів ґрунту внаслідок застосування зброї та військової техніки. Мається на увазі вібраційний, радіоактивний та тепловий вплив. Поєднання різних чинників впливу призводить до виникнення кумулятивного негативного ефекту. Наслідками є втрата буферної здатності ґрунтів до відновлення, втрата гумусу і зниження природної родючості.

Варто додати, що кожен з вищезазначених впливів призводить, до знищення рослинності, порушення ґрунтового покриву, дефіциту природного зволоження та опустелювання. Унаслідок цього також різко скорочуються рівень біоти. Негативним моментом є те, що забруднюючі речовини можуть переміщуватись. Це відбувається двома шляхами:

горизонтальним – відбувається відразу після бомбардувань насамперед завдяки повітряному переносу;

вертикальним – це пов'язано з такими чинниками як дифузія іонів, перенесення з потоком вологи чи кореневими системами рослин, діяльність ґрунтової мезофауни, господарська діяльність людини.

Найчастіше міграції забруднюючих речовин відбуваються через підземні води, які мають здатність затримувати важкі метали шляхом вибіркового поглинання (адсорбції). На те, яка частка важких металів мігрує, впливає багато факторів. Зокрема, значення має склад ґрунту, органічні речовини в ньому, вологість, мікробіологічна активність та ін. Наявність рослин також впливає на рухливість вибухових речовин та важких металів.

Поверненню ґрунтів до сільськогосподарського використання передують моніторинги ураженої площі з використанням сучасних технологій:

- високоточні супутникові дані для дистанційного моніторингу і оцифрування ділянок, що зазнали впливу воєнних дій;

- дрони, як для фото- та відеофіксації, так і магнітометричної зйомки для дистанційного виявлення та ідентифікації металевих і вибухонебезпечних предметів із метою подальшого розмінування та знешкодження. Це дозволить зафіксувати, відцифрувати і встановити рівень шкоди кожної потенційно небезпечної ділянки поля. Прогресивні господарства, холдинги, які на своїх

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

полях уже використовують елементи точного землеробства, можуть власними ресурсами відцифрувати пошкоджені ділянки, вирви тощо.

Основні шляхи відновлення включають як агротехнології, так і рекультивацію земель.

Обробіток ґрунту. Внаслідок вибухів та руху важкої військової техніки на полі окремі ділянки мають високу щільність верхніх горизонтів ґрунту. Проблему з ущільненням можна вирішити глибоким обробітком, глибину якого визначають на основі вимірів щільності та/або твердості. Плантажна оранка, глибоке меліоративне розпушування, щільювання — заходи агротехнічної меліорації, які спрямовані на збільшення потужності кореневмісного шару та поліпшення агрофізичних властивостей ґрунту. Такі заходи опосередковано можуть допомагати культурам рости в умовах підвищеної концентрації забруднюючих речовин.

Сівозміна. Хімічне забруднення ґрунтів безпосередньо впливає на умови росту і розвитку кореневої системи рослин. При підборі культур потрібно звернути увагу на два основні моменти:

вплив забруднювача на посівні якості насіння, ріст культур та їхня урожайність;

накопичення забруднювача в основній продукції.

Фіторе mediaція. Це комплекс методів очищення стічних вод, ґрунтів і атмосферного повітря з використанням зелених рослин. Забруднений ґрунт можна поступово відновити, висіваючи культури, які мають високий винос забруднювача і бажано значну біомасу.

Мікробіологічні препарати. Мікробіота ґрунту також зазнає впливу воєнних дій. У випадку забруднення важкими металами мікробіологічні препарати можуть зменшити надходження токсичних елементів до рослини. Це дасть можливість рости і розвиватися культурі, а також стримати рівень забруднення врожаю у межах допустимого рівня.

Хімічна меліорація. На кислих ґрунтах можна зменшити рухомість важких металів і радіонуклідів за рахунок внесення вапнякових матеріалів. При рН 6,5 спостерігається найменша розчинність і, відповідно, доступність важких металів. Кальцій є антагоністом не тільки для забруднювачів, тому при вапнуванні можуть блокуватися рухомі сполуки макро- і мікроелементів (фосфор, цинк, марганець тощо), що варто враховувати при побудові системи удобрення.

Система удобрення. Найдієвіші добрива на порушених ґрунтах в ході воєнних дій – органічні. На ділянках, що забруднені важкими металами внаслідок вибухів, органічні сполуки утворюють із забруднювачами комплекси, які є малорухомими.

Рекультивація. Рекультивація сильно порушених ґрунтів здійснюється шляхом механічного загортання бульдозерами та грейдерами без урахування

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

генетичних горизонтів. Це — груба рекультивація. В такому випадку відновлення ґрунту триватиме десятки років із необхідністю серйозних інвестицій в органічні добрива, меліоранти та ін.

Консервація землі, яка зазнала катастрофічних пошкоджень. Консервація передбачає припинення або часткове припинення господарської діяльності і вилучення землі із сільськогосподарського обігу. Найкращим варіантом підтримки таких територій це надання природоохоронного статусу цим територіям для забезпечення якісного менеджменту.

Отже, наслідки воєнних дій для ґрунтового середовища часто недооцінюються, якщо співставляти з втратою людських життів та об'єктів інфраструктури, однак погіршення якісних властивостей ґрунту є довготривалим, що суттєво знижує його продуктивні функції. Все ж ґрунти можуть відновлювати свої функціональні властивості та нарощувати продуктивність взаємозалежну в часі від типу ґрунту, типу воєнно-техногенного впливу та ландшафтних умов території.

Список використаних джерел:

1. Як врятувати ґрунти від наслідків війни?. URL: <https://www.agrilab.ua/yak-vryatuvaty-grunty-vid-naslidkiv-vijny/>
2. Чи можна вилікувати ґрунт від війни – відповіді на найпоширеніші запитання. URL: <https://kurkul.com/spetsproekty/1423-chi-mojna-vilikuvati-grunt-vid-viyni--vidpovidi-na-nauposhirenishi-zapitannya>.
3. Вплив війни росії проти України на стан українських ґрунтів. Результати аналізу. URL: <https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2023/03/zabrudnennia-zemel-vid-rosii-summary1.pdf>

*Тихолаз Олена,
студентка 3 курсу, спеціальність «Фінанси,
банківська справа та страхування»
Науковий керівник: **Леоненко Наталія**,
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
ВСП «Заліщицький фаховий коледж імені Є. Храпливого НУБіП України»*

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ПІДПISУ В УМОВАХ ВІЙНИ

В період війни питання діджиталізації набувають надзвичайно важливого значення для роботи та життєдіяльності бізнесу. Так, окрім іншого, чим швидше бізнес має можливість вирішувати різноманітні адміністративні питання – тим швидше може відновлюватись. Наразі досить актуальним є

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

питання електронного документообігу, зокрема використання електронного підпису.

Електронний підпис (ЕП) – вид електронних даних, які отримано за результатом криптографічного перетворення, яке додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача.

Електронний підпис має такі різновиди:

- удосконалений ЕП, який створюється у результаті криптографічного перетворення електронних даних з використанням особистого ключа, однозначно пов'язаного з підписантом (пп. «44» ст. 1 Закону № 2155);
- кваліфікований ЕП (далі — КЕП). Це ускладнений варіант удосконаленого ЕП, який створюється з використанням засобу КЕП і базується на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа (пп. «23» ст.1 Закону № 2155).

Таким чином, ключів при застосуванні ЕП взагалі-то існує два – особистий та відкритий. Відкритий ключ використовується для зчитування особистого ключа, наприклад тим органом ДПС, до якого підписант подав звітність. Особистий може бути записаний, наприклад на флешку чи інший носій.

До властивостей електронного підпису відносять:

1. Достовірність, що дозволяє переконатися у тому, що саме адресат підписав документ.
2. Унікальність, так як і ручний підпис – частина документа, яку не можна перемістити на інші документи. Тобто у будь-якого окремого документа буде свій унікальний цифровий підпис.
3. Цілісність підписаного документа, тобто неможливість зміни підписаного документа.
4. Неспростовність від авторства або вмісту документа – від підпису в подальшому не можна відмовитися.

Електронний підпис за правовим статусом прирівнюється до власноручного підпису (печатки) у разі, якщо:

- електронний підпис підтверджено з використанням посиленого сертифіката ключа за допомогою надійних засобів цифрового підпису;
- під час перевірки використовувався посилений сертифікат ключа, чинний на момент накладення електронного підпису;
- особистий ключ підписувача відповідає відкритому ключу, зазначеному у сертифікаті.

Перед тим, як застосувати ЕП взаємовідносини між сторонами електронного документообігу, наприклад двома підприємствами, мають бути скріплені [Договором про визнання електронних документів](#).

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Однак у відносинах з державними органами все простіше – електронний документообіг встановлюється надсиланням Заяви про приєднання до договору про визнання електронних документів.

Отримати ЕП можна у будь-якому АЦСК. Отримання та обслуговування ЕП через АЦСК є платним. Але ЕП можна отримати і безкоштовно, наприклад у податковій або ж через відомий сервіс «Приват24». Можна також обрати інші АЦСК.

Послуга отримання ЕП називається електронною довірчою послугою. Усі надавачі ЕДП мають бути включеними до спеціального переліку — Довірчого списку Центрального засвідчувального органу Мінцифри (пп. «б» ст. 1 Закону № 2155).

Якщо замість токена-флешки є бажання хмарних технологій, то можна скористатися для прикладу такими «хмарними» КЕП від:

- SmartID від «ПриватБанку» (безкоштовно);
- Cloud Key від ЦСК «Україна» (платно);
- DepositSign (платно).

Однак КЕП має кінцевий строк використання. Як правило, він видається на 2 роки (максимальний термін), однак є і однорічні.

Одним із засобів реалізації електронного підпису є програма «М.Е.Дос».

Комп'ютерна програма «М.Е.Дос» (Медок) – це не тільки програма для податкової звітності, а справжня система електронного документообігу. В ній є все для звітності юридичних осіб платників податку на додану вартість та єдиного податку, бюджетних установ та неприбуткових організацій, фізичних осіб-підприємців.

Завдяки використанню ЕП «М. Е.Дос» надає юридичну силу будь-якому документу, створеному в програмі. Підписання документів є дуже простим, а документи відправляються до контролюючих органів за лічені секунди. Послідовність дій для підписання документів ЕП є поетапною для зручності користувача. Будь-який документ, створений в «М. Е.Дос» та підписаний ЕП, є оригіналом документу в електронному вигляді.

Висновки та пропозиції. Отже, електронний підпис є важливим елементом електронного документообігу. В Україні існує законодавча база ЕП, створена Національна система електронного підпису та функціонують органи, які надають користувачам послуги ЕП. Всебічне використання електронного цифрового підпису дасть можливість не тільки спростити та прискорити документообіг між суб'єктами господарювання та зміцнити конкурентоспроможність вітчизняних підприємств, а й створити умови для розвитку експортно-імпортних операцій, електронної торгівлі, електронних банківських послуг, повномасштабного дистанційного навчання та надання медичних послуг із застосуванням новітніх інформаційних технологій. Окрім цього, впровадження електронного підпису закладе організаційно-технічну

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

основу для надання електронних інформаційних послуг органами державної влади та органами місцевого самоврядування юридичним та фізичним особам з використанням інтернету. Надійне функціонування електронного документообігу буде запорукою інформаційної безпеки України.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 р. № 851-IV.
2. Закон України «Про електронні довірчі послуги» від 05.10.2017 р. №2155-VIII.
3. Програма М.Е.Дос (Медок) - система електронного документообігу <https://www.softcom.ua/ua/medoc/>

*Тищенко Анастасія, Подобна Діана,
студентки 1 курсу, спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: Михайленко Анна, асистент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ У ПОСТВОЄННИЙ ПЕРІОД

Після припинення бойових дій Україна зможе розпочати масштабну післявоєнну відбудову економіки, що повинна здійснюватися на основі Плану, розробленого українським Урядом та підтримуваного міжнародними донорами.

Основною передумовою для проведення післявоєнної відбудови економіки є отримання Україною надійних гарантій безпеки з неможливістю відновлення бойових дій на нашій території [1].

Президент України Володимир Зеленський заявив про необхідність виробити чітке розуміння сталого розвитку економіки після війни, назвавши при цьому низку пріоритетів:

- комфортне та вільне середовище з точки зору податків та адміністративних умов для малого та середнього бізнесу;
- цифровізація, безпека, судова, антикорупційна та інші реформи.

На його думку, йдеться не лише про обсяг роботи, а й про переосмислення того, як розвиватиметься країна надалі, які галузі можуть стати основою зростання після війни, які рішення та ресурси необхідні для того, щоб збільшити рівень переробки в Україні та «не торгувати сировиною, як це було раніше». «Гроші - це не фундамент для розвитку країни. Ідеї, люди - ось фундамент», - наголосив він [2]. Саме тому ми, як представники молоді,

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

будемо відігравати ключову роль у відновленні економіки нашої країни у поствоєнний період.

Ключовими цілями післявоєнної відбудови економіки мають стати:

- 1) відбудова знищених або пошкоджених унаслідок війни майна та інфраструктури;
- 2) швидке відновлення економічної діяльності;
- 3) повернення в Україну біженців, внутрішньо-переміщених осіб та їх включення до економічних процесів;
- 4) формування засад для стійкого економічного зростання.

Найбільш вагомими джерелами фінансування післявоєнної відбудови України повинні стати репарації від країни-агресора та допомога міжнародної спільноти.

У формуванні пулу міжнародної допомоги для відбудови України ключову роль мають відіграти ЄС, уряди країн-партнерів і міжнародні інститути - Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, Європейський інвестиційний банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, ін.

Для розробки збалансованого плану відбудови вкрай важливо дотримуватися певної етапності або послідовності вживаних заходів.

На I етапі (що триватиме від кількох місяців до одного року) основні зусилля повинні фокусуватися на відновленні інфраструктури, соціальних об'єктів і наданні гуманітарної допомоги.

Зокрема, ремонту та відбудові підлягатимуть автошляхи, мости, залізничні колії, вокзали, електричні мережі та підстанції, системи водопостачання і водовідведення, ферми і сільськогосподарські угіддя, житлові будинки, школи, лікарні, адміністративні будівлі.

На II етапі, який триватиме кілька років, акцент зміщуватиметься на створення засад стійкого економічного зростання, при поступовому зменшенні масштабів рятувальних заходів у соціальному секторі та секторі критичної інфраструктури.

Тут основні зусилля зосереджуватимуться на створенні робочих місць і постійних джерел генерування доходів.

Загалом відновлення зруйнованої після війни економіки має відбуватися за такими основними напрямками:

- відбудова фізичної інфраструктури та відновлення природного середовища;
- реконструкція житлового фонду;
- реабілітація постраждалих, відновлення соціальної інфраструктури та сфери соціальних послуг;

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

- відродження промислового сектору, створення нових робочих місць та підтримка малих і середніх підприємств;
- створення виробничих потужностей та формування державних замовлень для посилення обороноздатності країни;
- підвищення якості державного управління та посилення інститутів ринкової економіки.

При цьому, як свідчить досвід Балканських країн, секторна спрямованість міжнародної допомоги може виглядати таким чином:

- екстрена допомога та реконструкція: продовольча допомога, тимчасове житло для внутрішньо-переміщених осіб, інші рятувальні заходи;
- соціальна інфраструктура та публічні послуги: освіта, охорона здоров'я, постачання і очищення води, державне управління і соціальні послуги;
- економічна інфраструктура: транспорт і логістика, зв'язок, енергетика, бізнес-послуги, фінансові послуги;
- виробничий сектор: промисловість, сільське і лісове господарство, будівництво, туризм, торговельні заходи і регулювання;
- допомога товарами/загальна програмна допомога;
- підтримка громадянського суспільства і неурядових організацій [1].

Підсумовуючи відзначимо, що окреслені вище проблеми та протиріччя національного Плану відновлення потребують широкого обговорення та врахування в процесі подальшого опрацювання плану для того, аби отримати до впровадження цілісний та якісно підготований документ [3].

Список використаних джерел:

1. Відбудова економіки: напрямки, важелі, інститути URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/04/25/686208/>
2. Відновлення сталого економічного розвитку територій України після війни URL: <https://www.prostir.ua/?library=vidnovlennya-staloho-ekonomichnoho-rozvytku-terytorij-ukrajiny-pislya-vijny>
3. План відновлення України: сильні та слабкі сторони URL: https://lb.ua/blog/tetiana_bohdan/526637_plan_vidnovlennya_ukraini_silni.html

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

*Ференц Віра, студентка 3 курсу,
спеціальність «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Науковий керівник: Галайдіда Ольга, викладач-методист
ВСП «Заліщицький фаховий коледж імені Є.Храпливого НУБіП України»*

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ МАРКЕТИНГУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

В умовах швидкої цифровізації інструменти маркетингової діяльності вийшли на якісно новий рівень, створивши нові взаємозв'язки з клієнтами через онлайн-реклами, можливість здійснювати замовлень в інтернеті, обслуговування клієнтів у режимі реального часу, продукцію та послуги, що максимально відповідають запитам покупців. Диджиталізація відкриває нові можливості, а головне – допомагає оптимізувати та покращити діяльність підприємства, що особливо актуально для українського бізнесу під час війни.

За мінливого та глобального внутрішнього середовища нині будь-яке підприємство не в змозі продуктивно функціонувати та бути конкурентоспроможним без ефективного маркетингу. В умовах війни виникає обмеженість комунікації та пересування, а отже недостатнім є і використання звичайних маркетингових інструментів. Можна сказати, що тепер диджиталізація виступає основою для успішних комунікаційних зв'язків з клієнтами, зменшення загальних витрат та оптимізації бізнес-процесів. З грудня 2022 року більшість українських підприємств працюють з певними обмеженнями, в онлайн-форматі, зі значним зменшенням територіального охоплення. Компанії мають обмежені ресурси, тому є потреба у їх раціональному використанні. У зв'язку з цим набуває цінності вивчення та пошук шляхів впровадження цифрової трансформації на підприємствах, методів оптимізації бізнес-процесів в сучасних умовах, а також дослідження різних наслідків диджиталізації для економіки України.

Технології є невід'ємною складовою розвитку будь-якої компанії. Доволі нещодавно проблеми побудови та удосконалення бізнес-процесів стали вирішувати за допомогою цифровізації. Такі зміни у світі пришвидшив COVID-19, а в Україні до того ж війна. Зарубіжні компанії уже активно використовують диджиталізацію, оскільки на даному етапі клієнт бажає отримувати обмін з перевищенням: отримувати більше, ніж віддає та очікує, тобто взаємодія з ним має бути максимально зручною та швидкою.

Цифрова економіка залишається одним з найбільш швидко зростаючих сегментів економік у багатьох країнах світу і активно впливає на такі галузі, як: роздрібна торгівля, банківська справа, логістика та маркетинг, освіта та охорона здоров'я, транспорт, енергетика, ЗМІ - розширює кількість постачальників, клієнтів, партнерів і конкурентів.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Ні для кого не секрет, що цифрова економіка має ряд незаперечних переваг у порівнянні з традиційними (загальноприйнятими): основним ресурсом є інформація, яка є необчислюваним швидкозростаючим джерелом; інтернет-торговельний простір необмежений. Той самий фізичний ресурс може бути використаний в нескінченну кількість разів для надання різноманітних послуг і забезпечення споживачів виробництва; масштаб операційної діяльності обмежується тільки розмірами інтернету, тобто, по суті, на основі сучасних реалій, є колосальним.

Перехід на рейки цифровізації, в тому числі і цифровізація маркетингу є одним з ключових пріоритетів держави в умовах воєнного стану. Як справедливо підкреслюють експерти, конкурентоспроможність країни у стратегічному майбутньому, а точніше мова йде про новий технологічний уклад, буде визначати безпосередньо рівень цифровізації [1].

Формування цифрової економіки це серйозне питання національної безпеки і незалежності. Слід зазначити, що в цій сфері немає міжнародного регулювання, але треба розуміти, що основною проблемою самої цифрової економіки (цифрового менеджменту) є питання, де вона починається і де вона закінчується. Існує багато технологій (когнітивна, хмарна, інтернет речей, великих даних і т. п.), які будуть мати сильний вплив на наше життя в найближчому майбутньому.

Тема цифрового сегменту економіки стала актуальною завдяки якісним змінам в економіці, управлінні та суспільстві. Глобальне питання полягає в тому, якою буде глобальна економіка в результаті наслідків воєнного стану і яка буде трансформація економіки і управління.

В умовах інноваційної конкуренції, рівень міжнародної конкуренції країни, регіону, підприємства, визначається обсягом і якістю їх інноваційно-маркетингового потенціалу, рівнем і якістю міжнародного менеджменту, флексибільності, здатності до адаптації до зовнішніх опорів, а також здатності до поширення своєї діяльності за межі національної території.

У багатьох випадках підприємства України стикається з протиріччям з наявним національним корінням і підвищеними вимогами світового ринку до гнучкості виробничої діяльності. З метою її забезпечення підприємства змушені передавати субпідрядникам багато допоміжних операцій, в тому числі на основі технології аутсорсингу, здійснювати мережеве управління, постійно шукати способи зниження собівартості і підвищення інноваційності та наукоємкості продукції [2].

На сучасному етапі дуже актуальні питання формування "інформаційного суспільства" та "цифрової економіки", а також "цифровізації" економічних процесів та проникнення інформаційних технологій в усі сфери діяльності. Віртуальний простір проникає в усі аспекти нашого життя, змінюючи сприйняття людей, механізми мислення, специфіку

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

освоєння інформації і, безумовно, - комунікації. Причому, комунікаційні зміни проявилися в стилістиці, символіці мови, її емоційної насиченості. Розуміння даної інформаційно-телекомунікаційної специфіки дозволить професіоналам комунікаційної індустрії (маркетологам, бренд-менеджерам) коректно вибудовувати повідомлення і найбільш ефективно вирішувати комунікаційні завдання при зверненні до цільових аудиторій. Осмислення комунікаційної сфери динамічно мінливого суспільства передбачає, перш за все, розгляд найбільш істотних тенденції трансформації сучасного людства в цифрову цивілізацію[3].

Серед передумов розвитку цифрової економіки в Україні можна виділити кілька аспектів: система освіти має високий потенціал для підготовки фахівців цифрової економіки; є оригінальні організаційно-технологічні рішення зі створення ефективної інфраструктури цифрової економіки; інтеграція і розвиток конкретних кейсів на базі сучасних принципів цифрової економіки створять синергетичний ефект, що приведе до загального зростання економіки.

Таким чином, цифровізація маркетингу - це система економічних відносин, заснована на реалізації цифрового людського потенціалу за допомогою використання ІКТ і наскрізних технологій, яка функціонує в стійкому інноваційно орієнтованому інституційному середовищі, націленому на підвищення продуктивності праці і поліпшення добробуту суспільства в процесі виробництва, розподілу, обміну і споживання товарів і послуг. За результатами роботи виявлено необхідність проведення подальших досліджень в сфері економіки та маркетингових комунікацій в контексті достатньо радикальної трансформації світової економіки, в тому числі в ракурсі воєнного стану, а також важливість застосування нових методів та інструментів управління в епоху цифрової економіки.

Список використаних джерел:

1. Venard B. Les malentendus de la mondialisation // Problemes economic. 2021. URL: <https://www.cairn.info/revue-humanisme-et-entreprise-2008-1-page-61.htm>
2. Spielregeh des Kapitalismus: Wer Sing die Gewinner und Verlierer der Globalisation? // Wirtschaftswoche (Frankfurt). 2022. №6. С.46-47 3. Клодт Х., Боусон В. Нова економіка: форми вияву, причини і наслідки. К.: Таксон, 2022. 408 с.
3. Гусєва О. Ю., Легомінова С. В. Диджиталізація – як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2018, № 1 (23). С. 33-39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecmebi_2018_1_7

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

4. Коробка С. В. Діджиталізація підприємницької діяльності. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна серія «Економічна». 2021, № 100. С. 88–95. URL: <https://periodicals.karazin.ua/economy/article/view/17619>.

5. Лазебник Л.Л., Войтенко В.О. Інформаційна інфраструктура в цифровізації бізнес-процесів підприємства. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2020. Випуск 42. С. 18–22. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2020/42-2020/5.pdf>

6. Фіщук В., Матюшко В., Чернев Є. Україна 2030е - країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. 2020. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>.

*Фурман Руслана,
студентка 3 курсу, спеціальність «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: **Визнюк Уляна**, викладач економічних дисциплін
ВСП «Заліщицький фаховий коледж імені Є.Храпливого НУБіП України»*

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МОЛОДІ НА РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

Вибір Україною інноваційної моделі соціально-економічного розвитку обумовлює необхідність ефективного використання висококваліфікованої праці відповідно до потреб ринку, з одного боку, та до запитів людини — з іншого. Зростає необхідність піднесення на новий якісний рівень трудової діяльності людини, підвищення конкурентоспроможності робочої сили, поліпшення умов та мотивації праці. У зв'язку з цим зростає актуальність і стратегічне значення наукових досліджень, спрямованих на визначення ефективних механізмів і шляхів підвищення конкурентоспроможності працівників, і особливо молодих спеціалістів, від праці яких значною мірою залежить майбутнє як окремих підприємств, так і країни в цілому. Хоча й є серйозні дослідження різних аспектів конкурентоспроможності працівників [1; 2; 5; 8; 9;], однак до останнього часу проблема конкурентоспроможності молодих спеціалістів залишається недостатньо дослідженою.

Незважаючи на деякі відмінності у вимогах до конкурентоспроможності випускників ВНЗ, їх можна звести до такого. Випускник ВНЗ, як претендент на цікаву, творчу працю у сфері технології виробництва, організації та управління ним, повинен мати не тільки високий рівень теоретичних професійних знань, але й уміти застосовувати їх у практичній діяльності. Сьогодні роботодавцю потрібен не просто носій знань, володар диплому, а

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

ініціатор, регенератор, співучасник впровадження інноваційних методів розвитку виробництва та управління ним.

Випускник ВНЗ має бути наділений здатністю швидко адаптуватися до умов виробництва, що змінюються відповідно до ринкової ситуації, оперативно реагувати на ці зміни згідно можливостей і повноважень своїх посадових функцій. Оскільки адаптованість працівника передбачає і здатність пристосовуватися до конкретного соціального середовища, то це вимагає від нього певного рівня культури спілкування з трудовим колективом, уміння підпорядковувати особисті інтереси колективним без загрози втрати своєї професійної самостійності і громадянської гідності, без виникнення виробничих конфліктних ситуацій, без порушень і перешкод у виробничому процесі та структурній організації. У наш час, з огляду на корупцію в багатьох сферах суспільного життя, особливого значення набувають такі якісні характеристики працівника, як відповідальність і дисциплінованість. Випускник ВНЗ, як керівник нового покоління, що прагне до встановлення цивілізованих норм життя, має взяти на себе більше відповідальності не тільки за власну роботу, зокрема за раціональне використання матеріальних ресурсів і часу, запровадження нових методів праці, але й за роботу та безпеку інших. Відповідальність за роботу інших працівників вимагає вміння встановлювати контакти і зв'язки не тільки всередині, але й за межами підприємства, з його суміжниками і постачальниками.

У науковій економічній літературі недостатньо висвітлено методологію оцінювання конкурентоспроможності як у цілому, так і щодо окремих професійних груп робочої сили, персоналу підприємства та окремого працівника. Разом з тим достовірне вимірювання і програмоване підвищення цієї характеристики людського фактора виробництва стає важливим завданням управління людськими ресурсами на всіх рівнях заради досягнення найвищої соціально-економічної ефективності людської діяльності. Не розроблено принципів і норм державної статистики, які давали б змогу якісно і повноцінно оцінити реальний стан цієї проблеми, характеризували б конкурентоспроможність випускника на етапі закінчення ВНЗ, зарахування на посаду та роботи упродовж перших років трудової діяльності.

Схвальної оцінки заслуговують пропозиції щодо надання ВНЗ більшої економічної самостійності у розвитку наукової і дослідної роботи, залучення до участі в ній студентів старших курсів; збільшення тривалості виробничої практики на самостійних робочих місцях, а також довготривалого стажування викладачів і студентів на кращих українських підприємствах і у фірмах, відповідно до укладених з роботодавцями угод [9, с. 7]. Ось чому набувають виняткової актуальності і значимості питання зайнятості випускників ВНЗ. І тут проблема конкурентоспроможності і проблема зайнятості випускника досягають свого максимального зближення в соціальному і економічному

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

аспекті. Кардинально розв'язати її можна лише на основі цілеспрямованої державної політики збереження і створення нових робочих місць, які вимагають висококваліфікованої, інтелектуальної робочої сили. Сприяло б підвищенню якості процесу формування конкурентоспроможних спеціалістів проведення щорічного моніторингу працевлаштування випускників ВНЗ.

На основі оцінки експертів провідних компаній журнал «Фокус» зробив прогноз і визначив професії, які користуватимуться попитом на ринку праці у наступні 5—10 років. Їх рейтинг такий: фахівець ІТ-технологій, інженер з автоматизації виробництва, маркетолог, інженер комунального обслуговування, агроінженер, технолог з виробництва харчової продукції, технолог побутового обслуговування, логістик, юрист (господарське право), енергетик, фармаколог, фінансист, інженер зв'язку, практичний психолог [3]. Проте, як засвідчили опитування, проведені нами у кількох школах Києва, ця інформація не відома учням старших класів і не використовується в профорієнтаційній роботі.

Необхідно посилювати відповідальність не тільки загальноосвітньої школи, ВНЗ, але й самої особистості за виховання старанності, наполегливості у здобутті і нагромадженні знань, у формуванні прагнення до самовдосконалення упродовж всього трудового життя, здатності до конкурентної боротьби за самоутвердження, реалізацію свого творчого потенціалу. Слід викоринювати з практики учнівського і студентського життя всілякі прояви пасивності, легковажності і безвідповідальності у процесі навчання. Є чимало інших слухних пропозицій науковців щодо удосконалення підготовки висококваліфікованої робочої сили, в тому числі конкурентоспроможних фахівців з вищою освітою. Однак вони належно і своєчасно не опрацьовуються органами виконавчої влади, освіти, бізнес структурами і не впроваджуються у практичну діяльність, що негативно позначається на загальному стані економічного і соціального життя країни, реалізації інтересів та прагнень молоді. Безумовно, першочергової уваги потребує проблема не тільки реалізації вимог ринку до кількісних і якісних характеристик підготовки фахівців з вищою освітою, але й створення умов для задоволення соціальних потреб претендентів на працевлаштування. Недооцінка цих вимог, з одного боку, і потреб, з другого, призводить до нераціонального використання значних коштів із бюджету держави та сім'ї на освіту молоді, посилення еміграційних процесів, під час яких відбувається значний відтік найбільш кваліфікованих, інноваційних молодих спеціалістів, до знецінення серед молоді іміджу висококваліфікованої праці, інтересу до знань та відповідальності за їх набуття. Тому необхідно удосконалювати законодавчі, організаційно-управлінські, структурні, фінансові, програмно-цільові механізми регулювання взаємодії та соціального партнерства держави,

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

навчальних закладів і бізнес-структур у вдосконаленні умов зайнятості молодих спеціалістів.

Список використаних джерел

1. Близнюк В.В. Освітні послуги як детермінанта конкурентоспроможності людського капіталу / В.В. Близнюк // Зб. наук праць «Ринок праці та освітніх послуг: пошук взаємодії» / під ред. І.Л. Петрової. Вип.1. К.: Таксон, 2007. С. 60-69.
2. Грішнова О., Шпирко О. Конкурентоспроможність персоналу підприємства: критерії визначення та показники вимірювання. *Україна: аспекти праці*. 2004. №3. С. 3—9.
3. Інтернет сайт журналу ФОКУС.UA. URL: <http://focus.ua/charts/60481/>
4. Інформаційна агенція ГолосUA. URL: http://www.golosua.com/ua/main/article/suspilstvo/20110802_20-vuzov-nepoluchili-ni-odnogozayavleniya-ot-abiturientov
5. Лісогор Л.С. Працевлаштування випускників на ринку праці: проблеми та перспективи. Ринок праці та освітніх послуг: пошук взаємодії / Під ред. І.Л. Петрової. Вип. 1. К.: Таксон, 2007. С. 99-109.
6. Освітній портал ТМ – освіта в Україні, освіта за кордоном. URL: <http://www.osvita.org.ua/abiture/enrance>
7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
8. Петрова І.Л. Роль компетенцій у збалансуванні ринку праці та ринку освітніх послуг. Ринок праці та освітніх послуг :пошук взаємодії / Під ред. І.Л. Петрової. Вип. 1. К.: Таксон, 2007. С. 127-135.
9. Петрова Т.П. Ринок освітніх послуг і ринок праці: проблеми взаємозв'язку та взаємодії. *Україна: аспекти праці*. 2006. №4. С. 3-7.

*Христюк Владислав,
студент 4 курсу, спеціальність «Транспортні технології»,
Науковий керівник: Махмудов Ілхом, кандидат технічних наук
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

ПРИСТОСОВАНІСТІ ТЗ ДО ПЕРЕВЕЗЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВАНТАЖІВ

Умови перевезень вантажів в сільському господарстві значно відрізняються від інших галузей народного господарства. Номенклатура вантажів сільськогосподарських підприємств складається з 75...80 найменувань. Крім того, для нормального функціонування господарств існує

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

потреба в транспортуванні вантажів, не пов'язаних із технологією виробництва, причому кількість їх також дуже велика. Іншою відмінністю вважається невеликий обсяг перевезень по кожній номенклатурі. Наслідком є широкий діапазон зміни об'ємної маси продукції, що переміщується: від 0,1 до 3,0 т/м³. Це створює відомі труднощі під час перевезення сільськогосподарських вантажів, оскільки показник об'ємної маси вантажів за постійної ємності кузова стає змінним. Зміни цього фактора відбуваються переважно у першій половині діапазону, оскільки більше половини сільськогосподарських вантажів належить до категорії легких.

Вантажні автомобілі мають експлуатаційні властивості, серед яких певне місце займають технологічні. Одним з показників цих властивостей є пристосованість машин до зміни об'ємної маси вантажів, що перевозяться в кузові транспортного засобу. При переміщенні одного виду вантажу пристосованість автомобіля за об'ємною масою оцінюється коефіцієнтом використання вантажопідйомності:

$$\gamma = \frac{q_{\phi}}{q_n}$$

де q_{ϕ} - фактична маса вантажу в кузові транспортного засобу;

q_n - номінальна вантажопідйомність.

Для подальшого аналізу необхідно оцінити цей показник за змінним фактором - об'ємної маси вантажів.

Пристосованість транспортного засобу за цим фактором залежить від показника питомої площі його кузова

$$S_q = \frac{S_k}{q_n}$$

де S_k - площа підлоги кузова, м².

Для автомобіля ГАЗ-53Б цей показник становить 2,637, для КамАЗ-55102 – 1,768, для ЗІЛ ММЗ-554М – 1,397. Чим більша площа кузова, що припадає на одиницю вантажопідйомності, тим вища пристосованість автомобіля за фактором об'ємної маси вантажів.

Підвищити пристосованість автомобілів до вантажів з малою об'ємною масою можна зниженням вантажопідйомності або збільшенням площі кузова. Проте реалізація цих вимог на практиці пов'язана з певними труднощами. Розширення площі кузова призводить до збільшення габаритної ширини автомобіля, а вона, як відомо, обмежена, як і габаритна висота. Зниження вантажопідйомності не узгоджується з вимогою забезпечення зростання продуктивності транспортних засобів.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Збільшення площі кузова доцільно здійснювати у разі з використанням модульного методу, коли використовуються причепа для перевезення сільськогосподарських вантажів. Це одночасно узгоджується і з тим, що зменшується тиск ходової системи транспортного засобу на ґрунт, що є важливою вимогою для умов сільського господарства. вантажів. Для прикладу можна навести автомобілі ЗІЛ-130 та ЗІЛ-ММЗ-554М, які в одиночному варіанті мають цей показник відповідно 1,454 та 1,397, а у складі автопоїзда з одним причепом – 1,705 та 1,658, з двома – 1,793 та 1,7.

Крім того, із збільшенням числа причепів більше одного приріст показника питомої площі кузова автомобілів різко знижується. Це говорить про те, що для забезпечення пристосованості рухомого складу для транспортування легких вантажів достатньо мати один причіп, тому що зростання їх кількості не дає відчутного приросту показника, що досліджується.

Список використаних джерел:

1. Карвовський Я. І. Логістика в управлінні стосунками з клієнтами. *Вісн. нац. ун-ту "Львів. політехніка". Логістика*. 2016. №552. С. 35–39.
2. Касьянова Н.В. Потенціал підприємства: формування та використання : [підручник] / Н.В. Касьянова [та ін.]. К. : Центр учбової літератури, 2013.

Яковенко Володимир,
студент 2 курсу, спеціальність «Агроінженерія»
Науковий керівник: Кресан Тетяна,
кандидат технічних, доцент
ВП НУБІП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

КОЛІЙНЕ ЗЕМЛЕРОБСТВО – АЛЬТЕРНАТИВНИЙ СПОСІБ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ У ПІСЛЯ ВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ УКРАЇНИ

Зважаючи на повну відсутність ущільнення ґрунту від контакту з ходовими системами машин в агротехнічній зоні створюються передумови для підвищення врожайності сільськогосподарських культур та істотного зниження витрат на виробництво продукції рослинництва. Крім поліпшення динаміки руху машин та підвищення комфортності роботи операторів, впровадження колійної чи мостової систем землеробства створює основу для автоматизації і роботизації більшості технологічних процесів у рослинництві, забезпечує ефективне впровадження «точного» землеробства.

Виклад основного матеріалу. Система мостового землеробства була вперше запропонована як комплексний засіб індустріалізації

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

сільськогосподарського виробництва у 1931 році Правоторовим М.А. Мостові системи – машини для мостового землеробства і допоміжне технологічне устаткування (робочі органи, транспортні і енергетичні системи, системи керування й автоматики, інформаційні системи і бази даних) перебувають і нині у стані розвитку.

Надикто В.Т. та Улексін В.О. стверджують, що перспективним напрямком розвитку, альтернативою традиційним тракторно-комбайновим технологіям є мостове землеробство, сутність якого полягає у функціональному поділі поля на агротехнічну зону для розташування рослин та інженерну зону для розміщення всіх засобів механізації. У мостовому землеробстві машини не травмують плодоносний шар ґрунту, з яким контактують лише робочі органи і лише для здійснення операцій, необхідних за технологією вирощування рослин.

Ефект від використання мостових засобів механізації рослинництва може проявитися повною мірою лише при комплексному їх застосуванні як цілісної системи, яка включає: - мостові машини з інженерним обладнанням поля; - знаряддя та робочі органи, пристосовані до роботи в складі мостової машини, набір яких є достатнім для реалізації всіх технологічних процесів;

- інфраструктуру енергозабезпечення для живлення мобільних машин;
- транспортне забезпечення;
- гідромеліоративну (в першу чергу зрошувальну) систему;
- інформаційне забезпечення та системи автоматичного керування технологічними процесами з метою реалізації можливостей прецизійного землеробства – персоніфікації догляду за рослинами: сівозміни, пристосовані до систем мостового землеробства;
- агрофітоценози, недоступні в реалізації при застосуванні традиційних засобів механізації.

Мостові машини з інженерним обладнанням поля повинні утворювати єдину систему, яка дозволяє з високою точністю позиціонувати робочі органи відносно рослин, на основі чого буде досягтися можливість автоматизації механізованих робіт та персоніфікації вирощування рослин. З цих позицій агроміст нагадує відомі промислові порталні роботи, які на обладнаній відповідним чином ділянці дозволяють автоматизувати технологічні процеси.

Особливості агромоств полягають у різноманітності об'єктів взаємодії – рослин та полів, як зони місцезнаходження агромоства. Причому, параметри цих об'єктів не завжди можна урівняти та привести у відповідність до стандартів. Рослини на полі, як живі об'єкти, мають досить широкі відмінності між собою. Кожне поле має особливості мікро- і макрорельєфу, структури і фізичних властивостей ґрунту, відмінності у дії природних факторів. Тому, для нормального функціонування мостових засобів механізації рослинництва

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

процеси адаптації машин та поля повинні бути взаємними: з одного боку, рослини та поле необхідно приводити у відповідність до вимог мостової машини, з іншого – мостову машину пристосовувати до конкретних умов на даному полі. Для цього, як у мостової машини, так і в засобах інженерного обладнання, повинні передбачатися варіанти виконання чи комплектації.

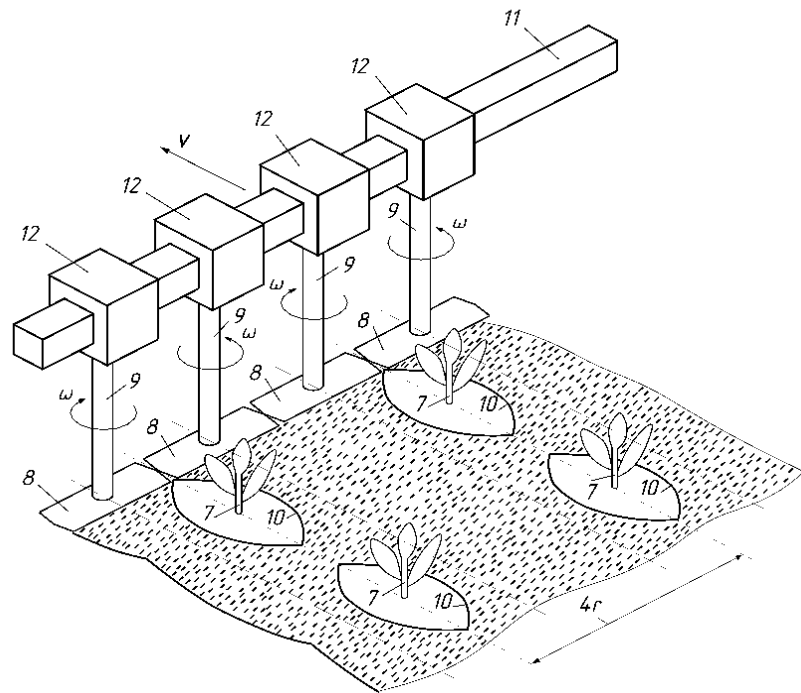

Рис.1 Агромостовий комплекс для культивування рослин посаджених рядками

У конструкцію мостової системи повинні входити узгоджені між собою агроміст та координатно-транспортна система поля. Агроміст включає:

- ферму (остов) агромоста з рейковим шляхом по всій довжині ферми;
- технологічний (робочий) модуль, який переміщається по рейковому шляху вздовж ферми і несе робочі органи, датчики, проміжне енергетичне обладнання;
- рушій з електроприводом і трансмісією для переміщення ферми моста з системою орієнтації ферми відносно поля;
- комплект робочих органів для здійснення всіх технологічних процесів;
- силове обладнання та систему керування. Координатно-транспортна система поля, яка взаємодіє з рушієм агромоста, повинна мати:
 - фіксовану на полі систему опор для координації та організації руху;
 - інфраструктуру енергопостачання;
 - систему зрошення;
 - транспортну систему з спеціалізованими транспортними засобами.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

Висновки: з'ясовано, що альтернативним способом обробітку ґрунту з метою уникнення його ущільнення є мостова система землеробства.

Список використаних джерел:

1. Надикто В.Т., В.О. Улексін Колійна та мостова системи землеробства. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2008. 268 с.
2. Кресан Т.А., Пилипака С.Ф., Надикто В.Т. Патент на корисну модель 58057 Україна, МПК(2001.01) А01В 49/00 . Агромостовий комплекс для культивування рослин, посаджених рядками. Заявник и патентовласник Національний університет біоресурсів і природокористування України. № u201011316; заявл. 23.09.2010; опубл. 25.03.2011, Бюл. № 6, 2011 р.
3. Кресан Т.А., Петрик А.М. Агроміст – альтернативний спосіб обробітку ґрунту. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції педагогічних і науково-педагогічних працівників, науковців та молодих учених «Роль освіти, науки та виробництва у формуванні професіоналізму фахівця». Зб. наук. пр. Ніжин, 2018. С. 4 – 6.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

СЕКЦІЯ 2.

Розвиток потенціалу молоді та молодіжних організацій України

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Білименко Анастасія,
студентка 1 курсу, спеціальність «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: **Шостка Марина,** викладач
ВСП «Ніжинський фаховий коледж НУБіП України»

МОЛОДЬ ЯК ДРАЙВЕР ЗМІН У РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Роль молоді у стимулюванні економічного зростання та інновацій в сучасному світі є надзвичайно важливою. Адже вона володіє потенціалом, креативністю та новаторським мисленням, що дозволяє бути ключовими драйверами змін у ринковій економіці. В аспекти, які демонструють роль в стимулюванні економічного зростання та інновацій входить: підтримка підприємництва та створення стартапів, розробка технологій та інновацій, соціальне підприємництво, інтернаціоналізація та глобальний зв'язок.

Молоді підприємці часто привносять нові ідеї, продукти та послуги на ринок. Вони мають більшу готовність до ризику, інноваційного мислення та використання нових технологій. Молодіжні стартапи можуть стимулювати економіку через створення робочих місць, повертання інвестицій та забезпечення конкурентоспроможності на міжнародному ринку.

Молоде покоління часто виявляє високий інтерес до наукових досліджень та технологічного розвитку. Воно активно працює над створенням нових технологій, використанням штучного інтелекту, розробкою мобільних додатків та інших інноваційних рішень. Це може сприяти зростанню промисловості, покращенню якості життя та розвитку нових галузей економіки.

Молодь дедалі більше зацікавлена у розв'язанні соціальних проблем через підприємницькі ініціативи. Вона використовує підприємницькі підходи для розв'язання проблем бідності, безробіття, нерівності та екологічних викликів. А також має більші можливості для зближення та співпраці на міжнародному рівні завдяки доступності інформаційних технологій та соціальних мереж. Це дозволяє обмінюватися ідеями, співпрацювати з колегами з інших країн, розвивати міжнародні проекти та розширювати ринки збуту. Цей глобальний зв'язок може сприяти розвитку торгівлі, туризму та культурного обміну.

Підрастаюче покоління впливає на ринкову економіку, стимулюючи новаторські ідеї та підходи в декількох способах: креативністю, новаторським мисленням, використанням технологій і цифрових рішень, сприянням взаємодії та спільної роботи, підтримкою соціального підприємництва.

Сучасна молодь, часто володіє більшою свободою уявлення та здатністю до ризику, що сприяє виникненню новаторських ідей. Вона може дивитися на проблеми та завдання з нового ракурсу, знаходити нестандартні рішення, що сприяє появі нових продуктів, послуг та бізнес-моделей. Покоління, яке

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

виросло в епоху швидкого розвитку технологій володіють високим рівнем цифрової грамотності. Активно використовують цифрові інструменти, соціальні мережі, мобільні додатки та інші технології для розв'язання проблем, поліпшення процесів та створення інноваційних продуктів.

Молоді люди активно співпрацюють та обмінюються ідеями, як в онлайн-середовищі, так і в офлайн-середовищі. Це сприяє виникненню колективного інтелекту та залученню різноманітних поглядів на проблему. Колективна мудрість та спільна творчість можуть привести до винайдення нових інноваційних рішень та підходів.

Соціальне підприємництво є широко поширеним серед молоді. Це можливість для створення позитивного впливу на суспільство через бізнес. Підприємці розробляють нові підходи до розв'язання проблем бідності, екологічних питань, освіти та інших сфер, сприяючи соціальному розвитку й економічному зростанню.

Декілька факторів можуть сприяти творчості та інноваціям серед підростаючого покоління.

По-перше, це освіта та навчання. Забезпечення якісної освіти, яка пропонує стимулююче середовище для розвитку творчості та інновацій. Навчання, що спрямоване на розвиток критичного мислення, проблемного та дизайнерського мислення, сприяє розвитку творчих навичок, здатності думати нестандартно.

По-друге, це доступ до ресурсів та інфраструктури. Наявність доступних ресурсів, таких як лабораторії, майстерні, технологічні інкубатори, бізнес-акселератори, допомагає молодим людям розвивати та реалізовувати свої ідеї. Наявність інфраструктури, яка підтримує створення та розвиток стартапів, стимулює інноваційну діяльність.

По-третє, це підтримка та фінансування. Наявність фінансової підтримки, грантів, стипендій та інвестиційних можливостей дозволяє молоді реалізовувати свої ідеї та розпочати власний бізнес. Фінансова стабільність та підтримка збільшують ймовірність успіху в інноваційній діяльності.

По-четверте, культура та середовище. Розвиток культури, яка підтримує творчість, інновації та підприємництво. Наявність стимулюючого середовища, де цінується новаторство, ризиковані проекти та відкритий обмін ідеями, сприяє розвитку творчості та інновацій.

Отже, молодь виконує значну роль у стимулюванні змін у ринковій економіці. Її активна участь і внесок в економічний розвиток та інноваційну діяльність є ключовими факторами перетворення сучасного світу. Вони привносять креативність, новаторські ідеї та підходи, здатність використовувати сучасні технології та цифрові рішення для створення нових продуктів та послуг.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

Молодь є джерелом нових трендів у споживчому та ринковому попиті, активно впливає на формування маркетингових стратегій, комунікацій зі споживачами та розвиток нових ринкових можливостей. Крім того, вона виявляє підприємницький потенціал, сприяє розвитку стартапів та соціального підприємництва. Це сприяє створенню робочих місць та розвитку економічної активності.

Для стимулювання інноваційної діяльності молоді необхідно забезпечити якісну освіту та навчання, доступ до необхідних ресурсів та інфраструктури, менторство та співпрацю з експертами. Крім того, підтримка з боку держави та фінансові ресурси є важливими факторами для стартапів та інноваційних проєктів молодих підприємців.

Список використаних джерел:

1. Грішнова О.А. Молоді спеціалісти на ринку праці: проблеми конкурентоспроможності та працевлаштування. *Соціально-трудові відносини: теорія та практика*: Зб. наук. пр. 2012. Вип. №1 (3). С. 28–35.
2. Джилл Кикал, Томас Лайонс. Социальное предпринимательство: миссия – сделать мир лучше /Understanding Social Entrepreneurship: The Relentless Pursuit of Mission in an Ever Changing World. М.: Альпина Паблишер, 2014. 304 с. ISBN 978-5-9614-4458-2.
3. Ільїч Л.М. Узгодження кваліфікацій з урахуванням потреб ринку праці: проблеми та шляхи розв'язання. *Демографія та соціальна економіка*. 2015. №3 (25). С. 173–184. doi: 10.15407/dse2015.03.012.

*Добронецька Тетяна,
спеціаліст вищої категорії, викладач – методист
ВСП «Немішаївський фаховий коледж НУБіП України»*

УЧАСТЬ МОЛОДІ У СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ НАШОЇ КРАЇНИ

У суспільному житті нашої країни участь молоді забезпечується низкою офіційних документів. Актуалізація питання залучення молоді до вироблення державної політики у контексті наближення до європейських стандартів політичної участі зумовлює необхідність доповнення вітчизняної нормативної та програмової бази в цій галузі. Одним з останніх документів, спрямованих на активне включення молоді у громадсько-політичний процес, є Державна цільова соціальна програма «Молодь України».

Соціальна невлаштованість значної частини молодих людей робить їх зручним об'єктом популістської демагогії та різноманітних маніпуляцій. Слід враховувати, що саме участь у політичних, насамперед протестних, акціях є

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

однією з найбільш прийнятних і доступних для молодого покоління (поряд із участю у виборах) форм громадянської активності та донесення своєї позиції до влади й суспільства, а також одним з джерел заробітку. Відтак, виконавцями та учасниками екстремістських дій часто стають молоді люди віком від 18 до 30 років, а подеколи й більш молодші за них.

Відтак, обов'язковою умовою сталого й безпечного розвитку України є здійснення державної молодіжної політики відповідно до чинних європейських стандартів. Одним із пріоритетів цієї політики є комплексна переорієнтація природного потенціалу радикалізму молодих громадян на протидію тим негативним явищам, які викликають найбільше неприйняття в суспільстві й об'єктивно виступають каталізаторами протестних та екстремістських настроїв – на протидію соціальній несправедливості, злочинності, корупції, бюрократизмові, руйнуванню традиційних, зокрема сімейних, цінностей, проявам аморальності, екологічним злочинам, зазіханням на суверенітет і територіальну цілісність України тощо.

Система державних заходів з попередження небезпечних проявів молодіжного радикалізму та його спрямування у конструктивне річище повинна мати комплексний характер і включати:

- створення умов для задоволення соціальних потреб молоді (трудових, майнових, гуманітарних тощо);
- підтримку суспільної активності молоді (як молодіжних громадських організацій, так і низових ініціатив та цільових проектів);
- інформатизацію контактів органів влади із молодіжною аудиторією, впровадження механізмів електронної демократії;
- побудову цілісної системи громадянської освіти та патріотичного виховання від школи до ВНЗ;
- вдосконалення правової бази протидії екстремізму.

До числа невідкладних заходів, які вже у найближчій перспективі сприятимуть попередженню найбільш небезпечних проявів молодіжного радикалізму, слід віднести такі:

- підвищення рівня інформаційної відкритості органів влади та інтерактивної складової їх веб-ресурсів (створення Інтернет-форумів, проведення Інтернет-опитувань, рейтингових голосувань, подальше поширення практики онлайн-зустрічей, «телефонів довіри», «гарячих ліній», інших форм оперативного індивідуального зв'язку з представниками органів влади);
- створення за ініціатииви органів влади загальнонаціонального молодіжного інформаційного порталу;
- сприяння захистові трудових прав молоді не лише через забезпечення працевлаштування молодих спеціалістів, а й шляхом закріплення у трудовому законодавстві гарантій тимчасової зайнятості для молоді, що навчається або

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

втратила роботу, створення державного електронного реєстру відповідних вакансій;

- включення питань профілактики радикалізму та виховання толерантного світогляду до Стратегії розвитку державної молодіжної політики на період до 2025 р., а також до програм підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, педагогічних і науково-педагогічних працівників системи освіти України;

- нормативне закріплення посиленої відповідальності за здійснення екстремістської пропаганди серед неповнолітніх осіб, шляхом внесення відповідних змін до Кримінального кодексу України (Ст. 109, 110, 161).

Тому проблеми української молоді та відчуженість переважної її частини від процесу прийняття політико-управлінських рішень (отже, й від вирішення актуальних молодіжних проблем) зумовлюють наростання розчарування, байдужості, соціальної апатії, еміграційних настроїв серед молоді, а також створюють ґрунт для поширення ідейно «забарвлених» екстремістських поглядів та радикалізації форм її політичної участі. А роль молоді в суспільному житті визначається не стільки кількісними виміром, як її впливом на хід суспільного розвитку. Адже молоді люди є тією частиною населення, яка найбільш схильна до навчання, до оволодіння найновішими технологіями, формами виробництва, вони є найбільш мобільними. Саме молодь виступає провідником демографічного, соціально-економічного, політичного та духовного поступу, визначальним чинником перетворень, адекватних нарізлим потребам і викликам часу, найважливішим ресурсом, який здатний забезпечувати процеси стійкого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Бородін Є.І. Закон України „Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні” : історичний нарис та постатейні матеріали. Д. : В-во „Пороги”, 2009. 507

2. Губіліт І. Посібник лідера / І. Губіліт, І. Новачук, Д. Пушкарьов. Л. : Західноукр. Консалтинг. центр, 2009. 160 с.

3. Довідник нормативно-правових актів державної молодіжної політики / упоряд. А.В. Коновалов, М.О. Шишкова. Х. : Громад. ін форм.-аналіт. центр для молоді, 2007. 19 с.

4. Коломоєць Т.О. Адміністративно-правове регулювання в галузі молодіжної політики в Україні: організаційно-правові аспекти: моногр. Запоріжжя, 2009. 192 с.

5. Місцеві практики фінансування проектів неурядових організацій для дітей та молоді із державного та місцевого бюджетів / Т. Яцків, О. Коваль, О. Смирнов, М. Шелеп. Л., 2011. 170 с.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

*Заводецький Віктор,
студент 2 курсу, спеціальність «Автомобільний транспорт»
Науковий керівник: Куца Світлана, викладач іноземних мов
ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»*

СУЧАСНА МОЛОДЬ ЯК ПРОВІДНИК НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ВІДБУДОВІ ПІСЛЯВОЄННОЇ КРАЇНИ

Держава є важливим чинником конструювання загального ідентифікаційного простору та повинна бути не лише «модератором» суспільних перетворень, але й активним, а не декларуючим учасником консолідації української нації. Питання національної ідентичності в Україні входять до кола питань її державної безпеки, визначаючи вектори зовнішньої та внутрішньої політики країни. Геополітичні та соціокультурні зміни, що сталися в українському суспільстві внаслідок військових подій на усій території України, суттєво вплинули на ідентифікаційні практики населення, спричинивши ряд змін.

Події не лише на Майдані, а й розпал росією військових дій в Україні поляризували суспільство. Збереження цілісності державної території та непорушності державних кордонів, що раніше сприймалися як даність і не входили до сфери компетентності окремого індивіда, зараз стали залученими до приватного простору, особливо в порубіжних з росією регіонах. Війна змінила ставлення до мовного вибору та конфесійної орієнтації населення. Російська мова стала мовою агресора, що спонукало багатьох російськомовних українців перейти на українську мову спілкування, вийти з православних громад московського патріархату. Численні свідчення про це з'явилися у ЗМІ, соціальних мережах. Дослідження інтернет-форумів переселенських спільнот (внутрішньопереміщених осіб з тимчасово окупованих територій) фіксує тенденцію до переїзду в західні області, підтвердження власної української ідентичності через наповнення приватного простору артефактами української культури, що є своєрідною компенсацією психологічної травми, заподіяної «руським міром».

З поняттям ідентичності пов'язано поняття «Я» в психологічному, соціальному та філософському планах. Проблема ідентифікації є дуже складною, тому ми можемо говорити про поєднання кількох «Я»-образів в процесі визначення індивіда самого себе або визначення соціальної групи як єдності.

Українському суспільству слід готуватися до подолання невідворотних соціально-культурних і психологічних наслідків війни. Сприятимуть подоланню цих негативних наслідків воєнних дій важливі соціально-культурні феномени, що спостерігаються останнім часом в українському

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

суспільстві: соціальна консолідація та подолання суперечливих геополітичних орієнтацій, мобілізація ресурсів виживання, піднесення патріотичної свідомості та формування чітко визначеної національно-громадянської ідентичності в усіх регіонах України. Для українців смисли й мотивації цієї справедливої з їхнього боку війни – зрозумілі та правдиві. Тому так легко в Україні народжуються народні пісні, оповідання, численні меми, створюється героїчний епос та новий пантеон героїв цієї визвольної війни за свободу та незалежність. У соціальному конструюванні смислів та епосу цієї війни у масовій свідомості народні легенди (наприклад, київська міська легенда про безстрашного українського пілота, який охороняє небо міста на прізвисько «привид Києва») поєднуються із меморіалізацією реальних фактів і подвигів військових (героїчні прикордонники острова Зміїний, захисники Маріуполя, Києва, Харкова та Одеси та інші реальні герої). Лише прозорі та правдиві смисли здатні надавати потужний креативний імпульс для численних народних і професійних графіті, малюнків, плакатів, присвячених українській боротьбі за визволення як у самій країні, так і у всьому світі.

На сьогодні молоде покоління усвідомлює, що вони мають бути власниками держави, тобто захищати свої права та виконувати громадянські обов'язки. Базуючись на хвилі патріотизму, встановлення механізмів для справжнього залучення молоді допоможе продовжити національне єднання та ентузіазм волонтерів на післявоєнний період, проте ще важливіше – забезпечить демократичний розвиток країни. Відновлення України буде викликом не лише для України, але й для світу. Руйнування величезні, тож жодна країна чи організація не зможе самотійно втілити процес реконструкції. Цей процес потребуватиме значної координації між урядами, міжнародними організаціями, неурядовими організаціями, підприємствами та іншими заінтересованими сторонами. В процесі відновлення будуть вибудовані механізми, інституції та альянси. Український уряд чітко визначив свою ключову ціль у війні: відновити контроль над українською територією в міжнародно визнаних кордонах. Що це означає?

Перш за все, повноцінну демократію. Це основа усіх подальших зусиль та реформ. Цей принцип – майже одностайно підтримуваний українцями – передбачає подальше розширення прав і можливостей громадян та громад.

По-друге, стійкі інституції та низький рівень корупції – найважливіша передумова довгострокового успіху України. Процеси вступу до ЄС інших країн дають розуміння про те, наскільки багато кроків потрібно здійснити для досягнення цієї цілі. Однак, відновлення України надає унікальні можливості прискорити перехід від пострадянської спадщини до сучасної демократії.

По-третє, сильна економіка необхідна не лише щоб «довести», що демократія може забезпечити вищі стандарти життя, але також для підтримки великого оборонного бюджету. Обговорені вище інституційні реформи

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

стануть передумовами економічного розвитку, але також будуть потрібні політики з розвитку міжнародної торгівлі та залучення прямих іноземних інвестицій, створення сприятливого бізнес-клімату та інклюзивної і стійкої фінансової системи.

По-четверте, сильна оборонна галузь буде потрібна, щоб захистити Україну від можливого нападу росії в майбутньому. Безпековий ризик, імовірно, є найбільшим гальмом для розвитку України і, зрештою, лише Україна зможе захистити себе від майбутньої агресії. Хоча сьогодні Україна переважно покладається на західну зброю, вона може сама виробляти ефективну зброю, яка вже показала вражаючі результати під час повномасштабної війни. Оборонна промисловість також може стати стимулом для розвитку нових технологій, які допоможуть економіці загалом. Отже, Україні потрібно буде розбудувати стійкість, щоб вистояти під час наступних атак.

Список використаних джерел:

1. Степико М. Сучасні виклики українській національній ідентичності *Наукові записки*. 2019. №3-4. С. 258-263
2. Міняйленко, І. В., Житник О. М. і Архіпова А. І. Шляхи відновлення економіки України у співпраці з Європейським Союзом та США. Diss. Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка", 2022.
3. Житник, О. М. і Архіпова А. І. Шляхи відновлення економіки України у співпраці з європейським союзом та США *Сучасна економічна наука: теорія і практика*. Матеріали: 25.

Заспенко Максим,

студент 4 курсу, спеціальність «Агрономія»

*Науковий керівник: Ярош Юрій, кандидат сільськогосподарських наук
ВСП «Бобровицький фаховий коледж імені О. Майнової НУБіП України»*

НАЙБІЛЬШОЮ ЦІННІСТЮ УКРАЇНИ Є УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД

Ефективне використання в першу чергу трудових ресурсів народу і визначає потужність нашої держави, рівень добробуту, комфортні умови проживання і розширене його відтворення.

Саме цей ресурс Україна втрачає значними темпами протягом останніх десятиліть. Ще до повномасштабного вторгнення мільйони українців вимушені були покидати рідні домівки, залишати своїх дітей без належного

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

виховання в пошуках роботи за межами України. Різні служби кількість трудових мігрантів з України оцінювали в межах від 2,5 до 3,2 мільйонів.

На початок березня Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. Птухи НАН України оцінює кількість українців за кордоном приблизно у 5 мільйонів людей.

Тому ми вважаємо, що першочерговим завданням держави у післявоєнний період повинно бути забезпечення робочими місцями і заробітною платою, яка не змушуватиме українців знову покидати батьківщину в пошуках роботи, а то й емігрувати цілими сім'ями.

Сільське господарство і суміжні галузі народного господарства України можуть допомогти виконанню цього завдання. Для цього потрібно відмовитись від вузькоспеціалізованого зернового і майже сировинного шляху розвитку і повернутися до традиційної для України багатопрофільності в сільському господарстві. Саме в таких умовах рослинницька і тваринницька галузі можуть створити значну кількість робочих місць.

Наприклад до 1990 року Україна була серед світових лідерів у виробництві волокна льону. Ще півстоліття назад (1975 рік) льон-довгунець вирощувався у нас на площі – 238 тис. га. 46 льонозаводів переробляли до 130 тис. т волокна за рік. Україна утримувала 12-14 % світового ринку волокна льону! У 2021 році площі посіву цієї культури склали всього 500 га!

Льонарство це не тільки і не стільки прибутки, як десятки тисяч робочих місць!

Те саме стосується і древньої української культури – конопель. Українська РСР сіяла до 120 тис. га конопель, на території України було 35 заводів первинної переробки.

Навіть якщо довести площі посівів до цих показників, український ринок лише за рахунок виробництва насіння та соломи принесе близько 100 млн доларів лише до держбюджету.

Якщо ж наслідувати приклад Заходу і дозволити вирощування конопель для використання в терапевтичних цілях, то абсолютно легальний заробіток коноплярів буде в сотні разів більшим.

Наразі з конопель виготовляють понад 50 тис. видів різної продукції.

Ще однією галуззю, якою славились українські землі, є виробництво цукру із цукрових буряків.

В часи максимального розвитку галузі на Україні цукрові буряки вирощувались на площі більш як півтора мільйони гектарів. Працювали 193 цукрові заводи, які переробляли більше 36 мільйонів тон коренеплодів!

Якщо відродити цю галузь то українці отримають десятки тисяч додаткових робочих місць.

Подібна ситуація і в сфері виробництва плодів та ягід. Ще в 1990-му році плодови та ягідні культури на Україні вирощувались на площі 842 тисячі

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

гектарів, сьогодні – 217 тисяч. Якщо дати змогу цій галузі розвиватися так, як це можливо зробити в умовах нашої країни то це знову-таки дасть додатково ще десятки тисяч робочих місць безпосередньо в галузі і великий стимул для розвитку харчової промисловості.

Не менший потенціал ніж рослинництво має тваринницька галузь.

Тридцять три роки тому українські тваринники утримували більше 8,5 мільйонів корів! Якщо знову вийти на цей показник на сучасному технологічному рівні то можна чи не півсвіту молоком нагодувати і отримати додаткові десятки тисяч робочих місць для українців.

А ще Україна славна своїм вівчарством. На зорі незалежності поголів'я овець та кіз в Україні перевищувало 9 мільйонів голів, а виробництво вовни сягало майже 30 тисяч тон за рік! Відродження вівчарства дасть тисячі робочих місць в тому числі і в суміжних галузях.

Незважаючи на постійне зростання валових зборів зернових значного скорочення зазнало навіть поголів'я свиней, яке знизилось з майже 20-ти мільйонів у 1990-му році до 5-ти мільйонів шестисот восьми тисяч у 2022-му році. Відновлення поголів'я свиней дозволить забезпечити роботою ще тисячі українців безпосередньо в свинарстві та в суміжних галузях.

Цей перелік можна продовжувати ще довго.

Отож, на нашу думку, відродження України повинно починатися з відродження тих галузей народного господарства, де Україна традиційно займала провідні позиції. Це дасть можливість зберегти найголовніше - людей.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Підтвердження оцінки про 8 мільйонів біженців з України немає – директорка Інституту демографії. URL: <https://suspilne.media/396044-pidtvrdzenna-ocinki-pro-8-miljoniv-bizenciv-z-ukraini-nemaє-direktorka-institutu-demografii/>
3. Льонарство в Україні. URL: <https://uk.wikipedia.org>
4. Вирощування технічної коноплі в Україні: проблеми та перспективи розвитку. Геналуок Роман, Потапова Алла. Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів». URL: <https://konfgeolutsk.wordpress.com/2020/>

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

*Іванюк Наталія,
студентка 3 курсу, спеціальність «Садово-паркове господарство»
Науковий керівник: Татарчук Руслана,
кандидат сільськогосподарських наук, викладач
ВСП «Боярський фаховий коледж НУБіП України»*

**ОРГАНІЗАЦІЯ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ «КОМП'ЮТЕРНЕ
МОДЕЛЮВАННЯ ЛАНДШАФТУ»**

В останні роки в освітньому просторі України набирає обертів тренд STEAM-освіти. Вона охоплює природничі науки (Science), технології (Technology), технічну творчість (Engineering), мистецтво (Art) та математику (Mathematics). STEAM-освіта стала актуальною у підготовці фахівців садово-паркового господарства, адже у всьому світі спостерігається на них запит, який росте набагато швидше, ніж на інші спеціальності.

Комп'ютерні програми сьогодні допомагають нам скрізь і в ландшафтному проектуванні теж. Використовуючи їх, ландшафтний дизайнер має можливість вже на стадії проектування створити майже реальний тривимірний образ садиби, дачної ділянки, скверу, парку тощо.

Наприклад, при побажанні замовника комплексно спроектувати територію присадибної ділянки крім технічних аспектів, майбутні фахівці мають залучити свою уяву і спроектувати її так, щоб вона виглядала привабливо і була зручною для життя.

Однак, важливо розуміти, що STEAM-навчання – це не просто технічна освіта. Вона охоплює значно ширше поняття, а саме вдале поєднання креативності та технічних знань, що має поєднувати аудиторну та позааудиторну роботу. Для реалізації такого підходу у Боярському фаховому коледжі функціонує гурток «Комп'ютерне моделювання ландшафту».

Саме гурткова робота, як невід'ємна частина навчально-виховного процесу в коледжі, формує професійну компетентність, поглиблює знання студентів, розкриває інтелектуальний та духовний потенціал молоді, вирішує проблему дозвілля та задовольняє психологічну потребу у спілкуванні [2].

Гурківці – студенти 3-4 курсів спеціальності 206 Садово-паркове господарство. Мета предметного гуртка – всебічний розвиток професійних якостей сучасних дизайнерів ландшафту та застосування інноваційних методик комбінування художніх ескізів із комп'ютерною графікою.

Відвідування гуртка впливає на розвиток у студентів креативного мислення, пам'яті, пізнавальних інтересів і творчих здібностей, формує практичні вміння і навички з комп'ютерного моделювання ландшафту.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Разом з тим діяльність гуртка забезпечує сприятливі умови для ефективної науково-пізнавальної роботи, організації дозвілля студентів, їх інтелектуального та культурного виховання, а саме:

- систематизації та поглибленню знань з комп'ютерного моделювання ландшафту;
- підготовку студентів до участі в наукових семінарах, олімпіадах, конференціях тощо;
- активізацію творчих здібностей студентів та підготовку до проведення самостійної наукової роботи.

Значну роль в організації гурткової роботи відіграє керівник гуртка, який складає план роботи гуртка, спрямовує його діяльність, дає студентам завдання, пропонує ідеї, теми для наукових досліджень, постійно допомагає та консультує членів гуртка, рекомендує їм потрібну літературу тощо. Керівник гуртка комплектує склад гуртка, здійснює навчання та організовує роботу серед студентів, забезпечує участь гуртківців у семінарах, конференціях, конкурсах, виставках, веде відповідну документацію та вчасно звітує про результати своєї роботи і творчої діяльності гуртківців.

Робота гуртка «Комп'ютерне моделювання ландшафту» спрямована на формування у студентів почуття прекрасного та естетичних смаків, розвиток творчих здібностей та креативного мислення.

Основний напрям діяльності – проектування ділянок ландшафту за допомогою сучасних комп'ютерних програм галузі садово-паркового господарства. За цим напрямом студенти мають можливість, під керівництвом керівника гуртка, розробляти ескізні проекти озеленення та благоустрою територій різного функціонального призначення, оформлювати робочі креслення та демонструвати презентаційний матеріал для потенційних замовників.

Гуртківці розуміють, що ландшафтне проектування – це складна робота, кінцевим результатом якої стає створення «красивої» картинки на присадибній ділянці. Цій «картинці» передуює велика підготовча робота, яка складається з таких етапів:

- ✓ збір інформації;
- ✓ аналіз і обробка зібраної інформації;
- ✓ створення необхідних креслень і планів.

Звичайно, комп'ютерна обробка всього цього матеріалу значно спрощує роботу ландшафтного дизайнера на передпроектному етапі. Дуже швидко можна переглянути і створити велику кількість можливих варіантів проекту і на основі моделювання отримати ландшафтний проект ділянки або окремого її фрагмента в зображенні 3D.

Разом з моделюванням важливе місце займає науково-дослідницька діяльність:

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

- екскурсії до ботанічних садів з метою вивчення видового різноманіття дерев'янистих та трав'янистих рослин;
- відвідування садових центрів та тематичних виставок;
- участь у благодійних проектах з озеленення територій;
- проведення тематичних зустрічей з виробничниками;
- виконання індивідуальних завдань;
- виступи на засіданнях гуртка;
- підготовка наукових доповідей, участь у семінарах та конференціях.

Гуртківці – активні учасники добровільних заходів – займаються озелененням Охматдиту, щоб маленькі пацієнти, їхні батьки та лікарі могли насолоджуватись красою навкруги.

Головним завданням організації позааудиторної роботи студентів є використання традиційних та інноваційних форм і методів роботи, які б, доповнюючи один одного, становили єдину систему, яку можна адаптувати до особливостей навчального процесу в конкретному вищому навчальному закладі з метою оптимізації навчання та підготовки висококваліфікованих фахівців [3].

Протягом 2022-2023 навчального року виконано ряд завдань:

- архітектурно-ландшафтна організація територій житлової та нежитлової забудови;
- створення садів на дахах будівель. Різновиди, технологія, асортимент рослин;
- сучасні аспекти озеленення урбосередовища;
- застосування інструментів Realtime Landscaping Architect для візуалізації проектних рішень;
- врахування потреб маломобільних верств населення при створення відкритих громадських просторів;
- сучасні стильові напрями в озелененні та благоустрої територій;
- ознайомлення із сучасною програмою для дизайну ландшафту (Lumion 3D Rendering Software);
- екскурсія в провідні садові центри регіону;
- застосування програми Archi CAD при розробці робочих креслень.

Заключним етапом роботи гуртка «Комп'ютерне моделювання ландшафту» є підведення підсумків та представлення індивідуальних робіт (графічних креслень), які виконані за допомогою сучасних комп'ютерних програм для ландшафтно-архітектурного проектування (Realtime Landscaping Architect, Archi CAD, Corel Draw). Під час представлення індивідуальних завдань студенти вчать публічно виступати та брати участь у дискусіях. Навчання в коледжі, участь у діяльності гуртка «Комп'ютерне моделювання ландшафту» сприятиме підготовці висококваліфікованих і

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

конкурентоспроможних фахівців садово-паркового господарства для сталого розвитку економіки України.

Список використаних джерел:

1. Демченко О. Дидактична система організації самостійної роботи студентів. *Рідна школа*. 2006. № 5. С. 68–70.
2. Коваль В.Ю. Система позааудиторної діяльності студентів вищих навчальних закладів. *Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: «Педагогіка, психологія, соціологія»*. 2009. № 6. С. 19–23.
3. Онучак Л.В. Педагогічні умови організації самостійної позааудиторної роботи студентів економічних спеціальностей: Автореф. дис. канд. пед. наук. К., 2002. 18 с.

*Коваль Тітамір,
студент 3 курсу, спеціальність «Інженерія програмного забезпечення»
Науковий керівник: Юхимчук Юлія, викладач
ВСП «Рівненський фаховий коледж НУБіП України»*

РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІ ТА МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ

На жаль, з кожним роком населення України зменшується, а кількість людей, які виїхали за кордон, збільшується. В 2022 році відсоток міграції різко підвищився через повномасштабну війну. За кордон виїхало і не планують повертатись близько 15% громадян [1]. Серед них багато молоді, які в майбутньому будуть сплачувати податки іноземній країні та розвивати її.

Також велика кількість молодих людей, які на даний момент проживає в Україні, в майбутньому планують переїхати за кордон. Такий розвиток обставин не сприятиме подальшому розвитку нашої країни.

Молодь – це депутати, високопосадовці, касири, вчителі, актори, водії в майбутньому. Вона є безпосередньо майбутнім України.

Щоб розвинути потенціал молоді потрібно покращити систему освіти. Кожна дитина ходить до школи, та чи кожна отримує належну освіту. Це питання, на мою думку, повинне бути номер один коли йдеться про молодь. Забезпечення якісною освітою кожного є ключовим фактором у розвитку їх потенціалу. Надання доступу до широкого спектру освітніх можливостей є необхідним.

Також потрібно дати можливість молодим людям покращувати ті навички, які допоможуть їм у досягненні успішної кар'єри та особистого

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

зростання. Наприклад: розвиток комунікаційних навичок, творчості, або підприємницького мислення.

Молодіжні організації грають важливу роль у розвитку молоді. Вони забезпечують можливості для спілкування, співпраці та отримання певних корисних навичок чи інформації. Важливо підтримувати такого типу організації шляхом надання фінансової підтримки та навчальних програм на рівні держави.

В Україні загальновідомими молодіжними організаціями були: «Пласт», «Сокіл», «Січ» та інші [3]. Всі вони були націлені на розвиток потенціалу молоді. Подібними організаціями сьогодні є: «Центурія», «Гонор», «С14» та інші.

Також важливо проводити загальнодоступні курси, які можуть стати в нагоді у майбутньому. Наприклад: курси надання першої домедичної допомоги, або курси з мінної безпеки, які в час повномасштабної війни буде надзвичайно корисний. Не слід забувати про молодь, яка є надзвичайно вмотивованою захищати свою країну, але через свій вік поки не можуть цього робити. Для них потрібно проводити спеціальні підготовчі курси, які в майбутньому зможуть полегшити їм навчання в збройних силах України, або, можливо, врятують життя.

Молодь потрібно заохочувати залишатись у своїй державі, розвивати її та розвиватись самим. Держава має допомагати їм розвиватись, адже вони - майбутнє.

Молодь - це майбутнє нашої країни, і саме через їхню активну участь та ініціативу ми можемо побудувати сильну та процвітаючу націю. У сучасному світі молодь стикається з багатьма викликами і може відчувати нестабільність і незважаючи на потужний потенціал, потребує підтримки та належного сприяння. Тому важливо, щоб молодіжні організації та суспільство в цілому, зосередили свою увагу на розвитку та забезпеченні умов для розкриття талантів та навичок молоді.

Активна участь молоді в громадському житті та політичному процесі є важливою складовою розвитку їхнього потенціалу. Молодіжні організації мають створювати можливості для залучення молоді до прийняття рішень та впливу на процеси, що відбуваються в суспільстві. Така участь допоможе молоді виробити навички лідерства, комунікації та співпраці, що будуть корисними для їхнього майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Як війна змінила мене та країну. Підсумки року. URL: https://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/rating_war_changed_me_and_the_country_february_2023.pdf

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

2. Сайт ГО «Інститут молоді». Чисельність дітей та молоді в Україні.
URL: <https://inmol.org/chyselnist-ditej-ta-molodi-v-ukraini/>
3. Сайт «Інститут історії України». Енциклопедія історії України.
URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?Z21ID=&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Molodizhnyj_rukh

*Козаченко Вадим,
студент 1 курсу, спеціальність «Агроінженерія»
Науковий керівник: **Козаченко Наталія**, асистент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

ЗМІЩЕННЯ РОЛІ МОЛОДІ ТА МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СПРІЯННІ СТАЛОМУ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Молодь є найціннішим ресурсом будь-якої країни. Її енергія, інноваційність та бажання змінювати світ роблять її ключовим фактором у розвитку суспільства. Україна, як країна з багатою історією та потенціалом, має унікальну можливість використати цей потенціал молоді для створення кращого майбутнього. Один з найважливіших шляхів досягнення цієї мети - розвиток молодіжних організацій. У цій статті розглянемо значення та перспективи розвитку потенціалу молоді та молодіжних організацій в Україні.

Метою даної статті є визначення значення розвитку потенціалу молоді та молодіжних організацій в Україні, а також аналіз переваг та перспектив цього процесу. На основі досліджень і практичного досвіду будуть запропоновані рекомендації щодо покращення підтримки та розвитку молодіжних організацій в країні.

Молодь володіє великим потенціалом, який може бути використаний для досягнення різних цілей у суспільстві. Розвиток потенціалу молоді передбачає створення умов, які сприяють її особистому зростанню, професійному розвитку та активному участию в громадському житті [1].

Молодіжні організації відіграють ключову роль у розвитку потенціалу молоді. Вони надають молодим людям можливості для самореалізації, набуття нових знань і навичок, лідерства та співпраці. Ці організації пропонують різноманітні програми, проекти та тренінги, що сприяють розвитку молоді в різних сферах, таких як освіта, культура, спорт, підприємництво, соціальні ініціативи тощо.

Однією з переваг розвитку потенціалу молоді є створення активної та свідомої громадськості. Молодь, яка має можливість брати участь у різних

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

проектах та ініціативах, набуває навичок громадянської активності, навчається працювати в команді, розвиває лідерські якості та здатність до критичного мислення. Це сприяє формуванню громадянського суспільства, де молодь бере активну участь у прийнятті рішень та впливає на подальший розвиток країни [2].

Крім того, потенціал молоді стимулює інноваційний розвиток у різних галузях. Молодь, яка має можливість експериментувати, працювати над новаторськими проектами та використовувати сучасні технології, стає джерелом нових ідей та рішень. Молодіжні організації можуть стати каталізаторами інноваційного розвитку в Україні, сприяючи залученню молодих талантів та створенню умов для їхнього розвитку [3, 4].

Україна має розгалужену мережу молодіжних організацій, які активно працюють над розвитком потенціалу молоді. Це включає молодіжні громадські організації, студентські та шкільні об'єднання, молодіжні центри та інші форми організаційного життя.

Однією з найвідоміших молодіжних організацій в Україні є Національна Молодіжна Рада України (НМРУ) [5]. Вона є представницьким органом молоді в Україні та виконує важливу роль у забезпеченні участі молоді у прийнятті рішень державного рівня. НМРУ сприяє об'єднанню та координації діяльності різних молодіжних організацій, сприяє створенню сприятливих умов для розвитку молоді та впливу на суспільні процеси.

Розвиток потенціалу молоді та молодіжних організацій є ключовим фактором у будівництві сучасної та стабільної України. Молодь має багатий потенціал для змін, і молодіжні організації є платформою, де вони можуть розкрити свої здібності та вплинути на суспільство. Розвиток потенціалу молоді сприяє формуванню активної та свідомої громадськості, стимулює інноваційний розвиток та сприяє залученню молодих талантів.

Для успішного розвитку потенціалу молоді та молодіжних організацій в Україні необхідно забезпечити підтримку з боку держави, створити сприятливі умови для їхньої діяльності, залучити фінансові та інтелектуальні ресурси. Також важливо підтримувати молодих лідерів та сприяти їхньому професійному розвитку. Розробка та реалізація ефективних програм та проектів, спрямованих на розвиток молоді, також має велике значення.

Список використаних джерел:

1. Молодь за розбудову миру: практичний посібник, Програма розвитку ООН, 2017. С.12-13
2. Посібник з молодіжної політики: Як розробити національну молодіжну стратегію, Рада Європи, 2014. С. 45-47
3. Молодь і Порядок денний сталого розвитку до 2030 року, Департамент ООН з економічних і соціальних питань, 2018 р. С.18-24

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

4. Інновації під керівництвом молоді для ЦСР: Посібник для молодіжних організацій, Програма розвитку ООН, 2019 р. с. 55-60

5. Національна молодіжна політика України 2016-2020, Мінмолодьспорту України.

*Лисяк Оксана,
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач англійської мови
ВСП «Рівненський фаховий коледж НУБіП України»*

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ

Сучасний етап розвитку системи освіти в Україні характеризується освітніми інноваціями, спрямованими на збереження досягнень минулого і, водночас, на модернізацію системи освіти відповідно до вимог часу, новітніх надбань науки, культури і соціальної практики. Характерною особливістю цього періоду розвитку педагогічної освіти є пошук нових змісту, форм, методів і засобів навчання; розгортання широкої експериментальної роботи, спрямованої на впровадження освітніх інновацій на засадах сучасної філософії освіти, які спрямовані на формування професійних вмінь майбутніх фахівців.

Набуття навичок іншомовної професійної комунікації на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням здійснюється шляхом впровадження інноваційних технологій навчання та через застосування компетентнісного підходу до вивчення іноземних мов. Компетентнісний підхід - такий засіб організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, що забезпечує засвоєння ними змісту навчання та досягнення мети навчання при розв'язанні певних проблемних завдань.

Сучасна педагогіка визначає декілька груп компетентностей. Відповідно до рішень Європейської Ради основною компетентністю на заняттях іноземної мови є комунікативна компетенція, тому що вона забезпечує набуття здобувачами освіти вміння обговорювати проблеми, доводити власну позицію, виробляти власну точку зору, розвивати критичне і креативне мислення та адаптуватися у мовному середовищі.

Необхідність формування комунікативної компетентності здобувачів освіти зумовлено реалізацією не тільки відповідно оновленого змісту освіти, але й адекватних методів і технологій навчання. Найбільш ефективними шляхами реалізації комунікативного підходу до вивчення іноземної мови є застосування інтерактивних методів навчання. Системне використання інтерактивних методів є актуальним для сучасної освіти, та виступає

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

грунтовною складовою у формуванні компетентної особистості студента як громадянина демократичного суспільства.

До інноваційних навчальних методів можна віднести: навчання з комп'ютерною підтримкою (CALL), метод сценарію (storyline method), метод проектів, метод симуляцій, метод каруселі, метод навчання по станціям, метод групових пазлів, метод рольової гри, метод «кейс-стаді» (робота над проблемними ситуаціями, студенти розглядають проблему, аналізують ситуацію, представляють свої ідеї та варіанти розв'язання проблеми в ході дискусії).

Метод сценарію (storyline method) заснований на поєднанні запланованих навчальних змістів – наприклад: Магази́ни-Товари-Продаж – з інтересами та ідеями студентів. Отримуючи «імпульси» від викладача (так звані ключові питання), студенти роблять свій внесок в створення історії.

Мова йде про креативне планування, підбір гіпотез, переживання, систематизацію та презентацію роботи. Спроектована історія містить також елементи з драми та рольової гри. Викладач задає лише рамки дії та представляє окремі епізоди. Студенти ставлять свої питання та знаходять самі на них відповіді.

Проектне навчання орієнтоване на дію, роботу в команді, самоорганізацію студентів, ситуативну спрямованість, співвідносність з реальним життям, інтердисциплінарність (міжпредметні проекти), цілісність – проект розглядається як ціль, орієнтованість на продукт, результат.

Традиційно виділяють такі основні фази проекту:

1. Ініціювання – винайдення ідеї для проекту;
2. Початок проекту;
3. Проведення проекту;
4. Презентація результатів проекту;
5. Оцінка (рефлексія) проекту

Метод навчання по станціях – навчальна техніка, при якій студенти виконують роботу над навчальним матеріалом, який упорядкований у вигляді станцій (студенти отримують робочі плани з обов'язковими та вибірковими завданнями). Студенти при використанні даного методу навчаються планувати свій час, самооцінці, аналізу власного навчального успіху, плануванню та проведенню етапів роботи.

Метод симуляцій особливо можна з успіхом застосовувати в навчанні іноземної мови студентів економічних спеціальностей ВУЗів. В кібернетиці даний термін використовується для моделювання та імітації реальності.

В навчанні мова йде про різноманітні симуляційні бізнес-ігри, які надають студентам можливість відпрацьовувати свої навички, застосовувати знання з метою вирішення тієї чи іншої задачі в так званому «безпечному середовищі», яке імітує реальні ситуації, наприклад, в бізнесі, в роботі в компанії.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

Симуляція надає можливість студентам спробувати себе в певній ролі – керівника, президента компанії, дає можливість дослідити систему роботи певного підприємства. Перед учасниками гри ставлять певні завдання – досягти приросту прибутку фірми, заключити договір, вигідно продати акції компанії тощо.

Метод рольової гри є активним методом навчання, засобом розвитку комунікативних здібностей студента. Рольова гра пов'язана з інтересами студентів, є засобом емоційної зацікавленості, мотивації навчальної діяльності. Рольова гра виступає активним способом навчання практичного володіння іноземною мовою. Рольова гра допомагає подолати мовні бар'єри студентів, значно підвищує обсяг їх мовленнєвої практики. Це навчання в дії.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) — один із найперспективніших напрямів у інформатизації навчального процесу.

Мультимедійна форма вираження навчальної інформації найбільш актуальна на сьогоднішній день у зв'язку з комп'ютеризацією процесу освіти. З метою розвитку особистості потрібна інша тактика пред'явлення навчального матеріалу: вона повинна сприяти розвитку мислення та пізнавальної активності, забезпечувати індивідуальну траєкторію навчання.

Мультимедійні технології дозволяють поєднати друкований текст, графічне зображення, рухоме відео, іншу наочність та аудіо-запис. У разі такого поєднання у студентів працюють одночасно усі органи чуття, тому інформація засвоюється набагато швидше та з інтересом. До того ж, студенти одночасно засвоюють усі аспекти мови: фонетичний, лексичний, граматичний та комунікативний.

Застосування такого методу на заняттях з іноземної мови за спостереженнями викладачів має наступні переваги:

- 1) навчає «живої» розмовної мови;
- 2) дає можливість заговорити, починаючи з першого заняття;
- 3) знайомить з культурою та традиціями країни, мова якої вивчається;
- 4) враховує індивідуальні потреби кожного студента;
- 5) передбачає максимізацію обсягів навчального матеріалу;
- 6) проходить у дружній неформальній атмосфері.

До переваг цього методу належать більша інтерактивність, можливість використовувати програми перевірки граматики й орфографії та принципу наочності, демонструючи схеми, таблиці тощо за допомогою спеціального проектора.

Широке застосування мультимедійних технологій здатне різко підвищити ефективність активних методів навчання для всіх форм організації навчального процесу задля розвитку професійної комунікативної компетенції під час самостійної підготовки студентів та на практичних заняттях.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Список використаних джерел:

1. Кондратюк І.Г. Активізація навчальної діяльності учнів на уроці. *Англійська мова та література*. 2006. № 15. С. 2.
2. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : Наук.-метод. пос. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. К.: Видавництво А.С.К., 2004. 192с.
3. Савченко О.Я. Впровадження інновацій – об'єкт педагогічної теорії і практики. *Рідна школа*. К. : Преса України, 2012. № 10. С. 79 – 80.
4. Шевченко Е. Б. Використання інтерактивних технологій для розвитку пізнавального інтересу на уроках англійської мови. *Англійська мова та література*. 2005. № 24. С. 4 – 6.

*Маляренко Ілона,
студентка 1 курсу, спеціальність «Менеджмент»
Науковий керівник: **Македон Галина,**
кандидат економічних наук, доцент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

КУРС НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОЇ ТА ЯКІСНОЇ ОСВІТИ

Трансформація освітнього процесу та перехід в онлайн середовище, що відбулася в Україні в 2020-2021 рр. через запровадження проти епідеміологічних заходів, відіграла роль фундаменту для забезпечення безперешкодного доступу українських дітей до освітніх послуг під час війни, а особливо в тих регіонах, де було зруйновано навчальні заклади. Не відомо які перспективи очікують Україну в майбутньому, проте за певних умов, що нестимуть загрозу життю та здоров'ю дитини (пандемії, перехід війни в пасивну фазу) він може стати гідною альтернативою в рамках виконання взятих державою на себе соціальних обов'язків щодо забезпечення вільного доступу дітей до освіти в Україні [3].

Практика надання онлайн послуг з навчання під час коронавірусу та впродовж року війни виявила низку недоліків цього підходу, про що йшлося вище. Тож, з метою усунення бар'єрів та підготовки гідної альтернативи очному навчанню в умовах кризових явищ уряд заявив про наміри удосконалити:

- технічну базу – забезпечення відповідною комп'ютерною технікою та іншими гаджетами педагогічного персоналу (як в межах школи, так і поза нею), а також окремих категорій сімей з дітьми (наприклад, багатодітні, малозабезпечені, із сімей, що перебувають у складних життєвих обставинах, ВПО, з дітьми, у яких є інвалідність, сільські діти, діти, що проживають на

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

територіях поблизу ведення бойових дій). Для них можуть бути розроблені державні соціальні програми щодо надання їм у користування необхідного комп'ютерного устаткування (наприклад, на період навчання чи карантину – за принципом підручників). Крім того, освітній процес має відбуватися на доступній та зрозумілій інтернет платформі із використанням єдиної програмної бази для всіх навчальних предметів.

- освітньо-психологічне середовище – навчальні програми мають бути адаптовані / спеціально розроблені до он-лайн уроків та враховувати те, що дитині доводиться принаймні третину матеріалу засвоювати самостійно. За учнями мають бути закріплені ментори та тьютори, які в індивідуальному порядку допоможуть дитині вирішити проблеми, що можуть виникнути під час навчального процесу, а також сприятимуть її особистісному розвитку залежно від здібностей та цілей дитини [1].

Українські діти бачать та розуміють, наскільки зараз усі готові об'єднуватись. І не лише, щоб дати відсіч ворогу, а й для розвитку країни. Бізнес сьогодні хоче підтримувати різні програми, йому потрібні таланти та свіжі ідеї. А розвивати та примножувати це може саме українська молодь. І вона розуміє, що її доробки знайдуть своє застосування та будуть внеском у відбудову країни.

В цілому аналіз планів та проектів із відновлення України, над якими вже зараз працюють фахівці, свідчить, що держава в повоєнні роки дотримуючись взятих на себе зобов'язань щодо забезпечення доступності до освіти, зосередиться на таких напрямках:

1) поширення нової освітньої філософії, на якій ґрунтується нова українська школа на усі рівні – зважаючи на те, що зараз багато дітей отримують освіту в європейських школах і згодом мають намір повернутися до України та продовжити навчання в українських закладах освіти, то рівень та якість набутих ними знань, навичок, вмінь та практичного досвіду (в тому числі і в психологічному вимірі) мають бути враховані при відбудові сфери освіти. Задля цього вже сьогодні йде робота над вивченням та адаптацією провідних міжнародних шкіл щодо місії покладеної на них – крім викладання наук, вони мають давати комплексний розвиток дитині та покращувати якість життя суспільства через сучасне навчання. Школа має бути не просто закладом, а навчальним простором, дружнім до дітей. Якість освіти не повинна визначатися лише високими оцінками засвоєної державної програми із усіх обов'язкових навчальних предметів. Якість освіти – це, насамперед, спроможність фахівців (вчителів, кураторів, тьюторів, психологів) допомагати дитині гармонійно особистісно розвиватися, реалізовувати свій талант та потенціал, навчати її критично мислити, бути обізнаною щодо інноваційних технологій та практичних життєвих кейсів, що допоможуть їй в майбутньому

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

стати соціально відповідальним громадянином із активною життєвою позицією та продовжувати саморозвиток усе життя [2].

2) забезпечення фізичної та територіальної доступності закладів освіти (зокрема, для дітей із особливими потребами) шляхом відбудови та оптимізації мережі освітніх закладів, розвитку інфраструктури з урахуванням потенційних контингентів, можливості організувати підвіз учнів та вчителів. Так, відновлення пошкоджених та зруйнованих шкіл, будівництво нових – шанс створення новітніх, модерних закладів освіти, що будуть відповідати прийнятим у європейських країнах стандартам будівництва (використання матеріалів, технік, системи опалення, освітлення, оснащення та ін.), а також враховувати найуспішніші практики із розміщення та формування шкільного / навчального простору.

3) забезпечення якості освіти усіх рівнів, а саме шляхом:

- створення сучасного, комфортного та безпечного середовища та організації учбового простору в навчальному закладі або «інфраструктура» сучасної школи має бути представлена зонами різного публічного та індивідуального призначення. Від рецепції (де відмічатимуться учні, розмічатимуться працівники, що слідкують за порядком та навчальним процесом), кабінетів-роздягалень із санвузлами (під кожен клас окремо), їдалень чи фуд-кортів, комфортних бомбосховищ, психологічних та медичних кабінетів, зон відпочинку / дозвілля (холи, бібліотеки, актові зали та тьюторські в стилі Open Space із декором, що настроює на відпочинок або неформальні зустрічі з вчителями / батьками / учнями), до спеціалізованих навчальних рекреацій: профільної освіти (комп'ютерні класи, хімічні, фізичні та біологічні лабораторії тощо), спортивного призначення (спортзал, басейн, хореографічна зала, спортивні майданчики на свіжому повітрі та ін.); творчої та профільної позашкільної освіти (арт, кулінарна студія, ательє, студія звукозапису, програмування, робототехніка, медіа та відео блоги, фотозйомка та ін.); гуртків за актуальними соціальними проектами (допомога у притулку для тварин, обіди для малозабезпечених, відвідини дитячих будинків та будинків літніх осіб та ін.).

Крім того, в школах мають бути створені умови для безперешкодного використання педагогами, учнями та іншими фахівцями усієї необхідної технічної бази та інтернету під час проведення уроків, підготовки домашніх завдань, проектів, менторського супроводу та ін., зокрема за рахунок ефективного використання державного фінансування. До важливих дій сьогодні юні українці віднесли здобуття нових знань та навчання відповідальності. Підлітки вважають, що це необхідно для побудови майбутніх професій та бізнесів. Також потрібно розповідати про Україну в соцмережах та за кордоном, а ще досліджувати свій край, щоб розуміти, де можна бути корисними. І це також є внеском у майбутню перемогу.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

Україну сьогодні бачать утомленою та пошматованою, але водночас сильною та об'єднаною. Щодо майбутнього нашої держави, діти бачать Україну відродженою та популярною, з міцною економікою, країною високих технологій та нових ідей.

4) подальше осучаснення та удосконалення загальнонаціональної освітньої програми – сучасна якісна освіта завжди має базуватися на інноваційних методиках та технологіях навчання, але обов'язково враховувати індивідуальну освітню траєкторію для кожного учня, тобто орієнтуватися на індивідуальні здібності та цілі дитини. Тож, аби забезпечити якість шкільної освіти за цим напрямком передбачається:

5) подальша оптимізація державних витрат та прозорість їх аудиту (в т.ч. з боку батьків), що дозволить ефективно перерозподіляти кошти між освітніми рівнями та закладами, не тільки гарантуючи гідний рівень освіти педагогічного персоналу, а й забезпечуючи науково-технічну базу в процесі навчання.

Список використаних джерел:

1. Якість життя населення України та перші наслідки війни / Черенько Л.М., Полякова С.В., Шишкін В.С., Реут А.Г., Крикун О.І., Когатько Ю.Л., Заяць В.С., Клименко Ю.А.; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи. Електронне видання. Київ, 2023.

2. Післявоєнне відновлення України проходило у три етапи (04.07.2022) Ukrinform.ua URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3521708-pislavoenne-vidnovlenna-ukraini-prohoditime-u-tri-etapi-smigal.html>

3. План відновлення України. URL: <https://recovery.gov.ua/> (дата звернення: 09.12.2022).

*Парфенюк Олександр,
студент 1 курсу, спеціальність «Опорядження будівель і споруд та
будівельний дизайн»
ВСП «Рівненський фаховий коледж НУБіП України»*

МОЛОДЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

В сучасному світі молодь виступає як невід'ємна складова сталого розвитку економіки. Україна, як країна з великим потенціалом, шукає шляхи для стимулювання свого економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності. І серед цих шляхів ключова роль відводиться

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

молоді, яка здатна не лише адаптуватись до сучасних викликів, але й активно формувати майбутнє країни.

Великі сподівання Україна покладає на студентів-дизайнерів, які, вивчаючи передовий досвід провідних країн світу, співпрацюючи із зарубіжними професіоналами, будуть розбудовувати нашу країну.

Аби стати успішним дизайнером, необхідно володіти такими навичками:

- вмінням працювати у різних графічних редакторах, таких як, Adobe Photoshop, Corel Draw, Adobe Illustrator, InDesign, та інші.
- креативне мислення;
- уміння відстоювати свої ідеї та доносити їх до широкого загалу;
- володіння іноземними мовами, наприклад англійською (якщо ви плануєте співпрацювати з закордонними клієнтами).

Професія дизайнера є однією з найбільш потрібних на сучасному ринку праці, оскільки вона дозволяє створювати естетично привабливі об'єкти, які наповнюють наше життя красою та яскравими емоціями. Дизайнери здатні зробити навіть найменшу деталь особливою і привабливою. Вони творять предмети, що додають більше кольорів та виразності у нашу повсякденність.

Робота дизайнера є досить прибутковою, але для досягнення успіху дизайнерам необхідно вкласти багато часу та зусиль у свою роботу. До того ж, окрім навчання у вищих навчальних закладах, потрібно не аби яку кількість часу присвятити самоосвіті та пошуку інформації, здобуттю професійних навичок за межами ВНЗ.

Проте, витрачений час та зусилля виправдовуються. У відбудові післявоєнної України будівельний дизайн відіграє велику роль, та потреба у спеціалістах, що дійсно розуміються на своїй справі, буде зростати з геометричною прогресією.

Але чому ж на молодь покладають такі надії у розвитку економіки України?

Перш за все, молодь є носієм нових ідей та інновацій. Вона володіє енергією, креативністю та бажанням досягати поставлених цілей. Це дає їй можливість стати каталізатором економічного зростання, впровадження нових технологій та створення нових ринків.

Молодь має великий потенціал у сферах інформаційних технологій, інженерії, медіа та інших інноваційних галузях, які можуть стати основою для сталого розвитку економіки.

Молодь володіє сучасними знаннями та навичками, які є необхідними для сучасної економіки. Швидкі зміни в технологіях та глобалізація вимагають від підприємств інноваційного підходу та гнучкості.

Молоді люди, які володіють актуальними знаннями, можуть ефективно впроваджувати нові технології, удосконалювати виробничі процеси та з більшою ефективністю використовувати ресурси. Їхня готовність до

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

використання сучасних інструментів та технологій допомагає стимулювати інноваційний потенціал країни та підвищує її конкурентоспроможність на міжнародному ринку.

Варто також розглянути й способи у які молодь може бути корисна суспільству:

1. Інновації та підприємництво: Молодь може стати джерелом нових ідей та технологій, які сприятимуть модернізації економіки. Створення та розвиток стартапів, інноваційних проектів і підприємств дозволить молоді реалізувати свій потенціал та сприяти економічному зростанню.

2. Громадська участь: Молодь може активно долучатись до громадського життя та впливати на прийняття рішень. Волонтерство, участь у громадських організаціях та ініціативах дозволяють молоді вносити свій вклад у розвиток соціальних сфер, які підтримують інтеграцію та підтримку вразливих груп населення.

3. Освіта та наука: Молодь може продовжувати свою освіту та здобувати нові знання, особливо в сфері технологій, науки та інженерії. Розвиток наукових досліджень, інноваційних технологій та високотехнологічних галузей може сприяти розвитку країни та підвищенню її конкурентоспроможності.

Важливо розуміти, що це лише деякі способи, з великої їх кількості.

Підбиваючи підсумки, можна сказати, що молодь є і буде рушієм розвитку економіки післявоєнної України. Її енергія, творчість та інноваційні підходи є ключовими факторами, які сприяють економічному зростанню, конкурентоспроможності та розвитку країни в цілому.

Отже, успішне майбутнє післявоєнної України залежить від залучення молоді у процеси державотворення та прийняття рішень в громадському житті.

Список використаних джерел:

1. URL: <https://rcnubip.org.ua>
2. URL: <https://osvitoria.media/experience/yakoyu-bude-ukrayina-pislya-peremogy-pidlitky-podilylysya-ideyamy-vidbudovy-nashoyi-derzhavy/>
3. URL: <https://life.prawda.com.ua/projects/pidlitky-i-viyna/2023/04/14/253784/>

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

*Сердюк Владислава,
студентка 4 курсу, спеціальність «Менеджмент»
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

ЗАЛУЧЕННЯ ДО ГРОМАДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ФОРМУВАННЯ СВІДОМИХ ГРОМАДЯН

В загальних рисах портрет свідомого громадянина включає наступні характеристики:

- володіння рідною мовою, пропагування її наскрізного використання
- усвідомлення необхідності дотримання законодавства
- суспільна активність та ініціативність
- усвідомлення належності до народу та своєї ролі як його представника
- повага до культурної та історичної спадщини
- готовність докладати зусилля для розвитку країни, підвищувати її міжнародний авторитет
- фізична, моральна та духовна розвиненість
- піклування про збереження та відновлення навколишнього середовища.

Розвиток описаних рис відбувається переважно в звичному повсякденному оточенні – у родині, навчальному закладі, колі друзів або творчих чи спортивних колективах. Реалізація ж згаданих рис можлива лише за умови виходу в громадське середовище.

Громадська діяльність – це та, що приносить користь суспільству. Її форми є різноманітними: боротьба за екологію, допомога нужденним, культурне просвітництво, робота з дітьми, допомога громадянам в різних юридичних питаннях, захист прав окремих категорій громадян і т. д. Участь у житті свого навчального закладу чи населеного пункту є її базовими проявами, найвищим же проявом є залучення до управління країною.

Громадською діяльністю можна займатися як одноосібно, так і у складі організацій, спілок, об'єднань, асоціацій.

Важливість середнього шкільного віку для залучення до громадської діяльності проявляється в кількох причинах:

1. По-перше, це підлітковий період, під час якого активно будується характер та світогляд. Це останній доволі пластичний етап життя у плані формування себе як людини та члена соціуму.

2. По-друге, українське законодавство визначає молоддю людей у віці 14-35 років, хоча й існують альтернативні думки щодо цього. У країнах ЄС існує тенденція: чим менш розвинута країна, тим старіша за віком у своєму

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

визначенні молодь. Лише кілька країн мають вік молоді вище 30 років: Україна, Румунія, Греція, Кіпр, у той час як ряд успішних країн зменшує нижній вік молоді до нуля років: Австрія, Ісландія, Швейцарія, Люксембург і Ліхтенштейн. Порушує закономірність лише Італія, де періодично ведуться дискусії про збільшення віку молоді до 35 років.

ЮНЕСКО і Міжнародна організація праці (МОП) молоддю вважають 14–25-літніх. Програма розвитку ООН (UNDP) – 15–25-літніх. А UNICEF (Міжнародний фонд допомоги дітям при ООН), Всесвітня Організація Охорони здоров'я та UNFPA (Фонд народонаселення) працюють із трьома визначеннями: «підлітки» – 10–19 років, «молодь» – 15–24, а разом вони утворюють групу «молодих людей» – 10–24 років. Агентство США з міжнародного розвитку USAID – 10–29 років, Світовий банк – 12–24 роки.

Відповідно до світових тенденцій у червні 2020 року український парламент намагався зменшити вік молоді до 29 років, маючи намір скоротити охоплення молоді віком 30-35 більш як на два мільйони, але додатково включити близько трьох мільйонів дітей-школярів віком до 14 років. Проте у другому читанні законопроект не було прийнято. Тож станом на зараз саме середній шкільний вік відкриває для української молоді двері до багатьох громадських можливостей [1].

Особиста, а не лише безумовна суспільна, користь участі в громадській діяльності стосується:

- набуття навичок міжособистісного спілкування та командної взаємодії;
- навчання та практика публічних виступів та ведення дискусій;
- розширення кола знайомств;
- профорієнтації через розширення світогляду та залучення до різних видів діяльності;
- можливості зміни напряму діяльності;
- можливості працевлаштування;
- освоєння проектного менеджменту;
- відкриття для себе України та світу;
- отримання натхнення та спонукування до дій.

Якщо повернутися до характеристик свідомого громадянина, можна побачити множину паралелей із названим вище. Проте існує ще один аспект особистісної вигоди від громадської діяльності, про який не прийнято чи то непопулярно говорити, а саме: громадська діяльність є однією із заповорок щастя.

Американський психолог, колишній президент Американської психіатричної асоціації, а нині викладач Університету Пенсильванії, Мартін Селігман є одним із засновників позитивної психології або так званої науки про щастя. Дана галузь знань, яка станом на зараз включена до переліку академічно визнаних, виникла як інструмент боротьби з депресією. Селігман сформував теорію про вивчену безпорадність, тобто психологічний стан, при

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

якому люди відчувають, що нічого з того, що вони роблять, не має значення, тобто втрачають зв'язок між своїми зусиллями та результатом. Як протилежність цьому він розробив позитивну психологію — науку, яка вчить людей керувати емоціями і ставати таким чином щасливішими. Основу позитивної психології складає модель PERMA:

Р — позитивні емоції

Е — залученість

Р — стосунки

М — сенс

А — досягнення [2].

Найбільшу вагу в контексті дослідження мають залученість та сенс.

Залученість означає втрату самосвідомості та повне поглинання діяльністю. Вона про участь у заходах, з якими втрачається відчуття часу та про практику присутності в моменті під час виконання рутинних справ. Участь у громадських активностях, спілкування з однодумцями або розробка та реалізація проектів і заходів як ніщо інше приносять відчуття залученості.

Сенс це про приналежність до чогось більшого, ніж ми самі. Пошук та здобуття сенсу починається з роздумів як можна використати свої захоплення для допомоги іншим і може логічно продовжуватися через приєднання до справи чи організації, яка робить вклад у те, що для тебе важливе.

Даний чинник щастя як ніколи актуальний для українців. Він переплітається із складовою стосунків, адже наразі “я” має менше значення, ніж “ми” як родина, громада чи нація. Українські реалії вимагають від кожного з нас усвідомлення власної користі для країни і прикладання всіх зусиль до того, що потрібно було зробити ще вчора.

Отже, відповідно до вимог часу, однією з ключових складових освітнього процесу має стати громадський сегмент. Навчальні заклади, як основний осередок роботи з підлітками, покликані:

- формувати сприйняття школярами залучення до громадської діяльності як необхідної суспільної норми;
- розкривати схильності дітей до громадської діяльності;
- залучати школярів до активності в навчальних закладах на вищих щаблях драбини участі Харта;
- популяризувати серед шкільного контингенту можливостей участі в громадській активності на рівні населеного пункту.

Список використаних джерел:

1. Реанімаційний пакет реформ: веб-сайт. URL: <https://rpr.org.ua/news/molod-pomolodshaie/> (дата звернення: 20.05.23).
2. WARBLETONCOUNCIL: веб-сайт. URL: <https://uk.warbletoncouncil.org/modelo-perma-4455> (дата звернення: 20.05.23).

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

Шостка Анна,
*студентка 2 курсу, спеціальність 275.03 «Транспортні технології
(на автомобільному транспорті)»*
*Науковий керівник: Ковтун Ганна, культорганізатор
ВСП «Ніжинський фаховий коледж НУБіП України»*

РОЗВИТОК СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Студентське самоврядування — 1) форма управління, за якої студентство має право самостійно вирішувати питання внутрішнього управління; 2) виборна установа, що здійснює таке управління; 3) право студентства самостійно вирішувати питання внутрішнього управління, а також мати свої керівні органи.

У навчальних закладах дозволено створювати органи студентського самоврядування, що вирішують питання, які належать до їх компетенції, а перелік таких питань погоджувався з керівником вищого навчального закладу.

Студентське самоврядування виникло паралельно з утворенням вищої школи, а саме у часи заснування університетів середньовічної Європи. Університет (від лат. Universitas — «сукупність») – сукупність, об'єднання тих, хто вчить, і тих, хто навчається. Перші університети в Європі виникли в Болоньї (заснований 1088 році як юридична школа, статус університету з 1158 року) Оксфорді (1167), Парижі (1215) та в інших містах Італії, Франції та Англії. Протягом розвитку освітньої системи термін «університет» мав інше значення та стосувався тільки студентського колективу і не мав відношення до викладачів.

Вже тоді найбільш здібні студенти залучалися до виконання окремих адміністративних функцій, а також до викладання у якості помічників професорів. Недаремно університети вважаються своєрідною моделлю громадянського суспільства і в цьому плані передували сучасному типу європейської цивілізації.

В нинішній Європі студенти беруть доволі активну участь у забезпеченні якості вищої освіти та управлінні вищими навчальними закладами, яке здійснюється, зокрема, через органи студентського самоврядування. Така колективна, солідарна участь розглядається керівництвом навчальних закладів і функціонерами системи освіти не просто як додаткова гарантія адекватності освітніх послуг, а й як суттєвий чинник соціалізації молоді, зростання її політичної та правової культури й суспільної активності, який дозволяє студентам на практиці ознайомитися з функціонуванням навчального закладу і системою представницької демократії.

На сьогодні в Україні діють національні та місцеві об'єднання органів студентського самоврядування, наприклад:

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

- Українська асоціація студентів. Мета асоціації – об'єднати осіб, які навчаються у ЗВО, а також органи студентського самоврядування, інші самоврядні студентські організації для здійснення та захисту їх прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів.

- Національний студентський союз. Мета цієї організації – представництво та захист науково-освітніх, трудових, соціально-економічних та інших прав, а також інтересів осіб, які навчаються, формування високосвідомої молодіжної спільноти України.

Також в Україні існує практика громадських рад із числа представників студентських самоврядувань на національному рівні:

- Всеукраїнська студентська рада при Президенті України;
- Всеукраїнська студентська рада при Міністерстві освіти і науки України;

- Всеукраїнська студентська рада при Кабінеті Міністрів України; Студентське самоврядування в Україні регулюють наступні нормативно-правові акти:

- Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII;
- Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року № 1556-VII .
- Закон України № 1798-VI «Про внесення змін до Закону України „Про вищу освіту“ щодо питань студентського самоврядування.

За погодженням з органом студентського самоврядування приймається рішення про:

- відрахування осіб, які навчаються в вищому навчальному закладі, та їх поновлення на навчання, переведення з державного замовлення, на навчання за контрактом за рахунок коштів фізичних і юридичних осіб;

- призначення заступника декана, проректора, які відповідають за роботу із студентами;

- поселення осіб, які навчаються у вищому навчальному закладі, в гуртожиток і виселення з нього;

- затвердження рішень з питань студентських містечок і гуртожитків для проживання осіб, які навчаються в вузі.

Органи студентського самоврядування у навчальному закладі мають користуватися всебічною підтримкою і допомогою керівника у вирішенні питань забезпечення приміщеннями, обладнанням, телефонним зв'язком, постійним доступом до мережі Інтернет, документацією, коштами.

Натомість в Україні функціонування інституцій студентського самоврядування досить малоефективне, причому як для вирішення власне студентських проблем, так і з точки зору оптимізації навчального процесу. Однією з найсуттєвіших перешкод залишається майже повна залежність

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
**«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»**

студентів від адміністрації закладу.

Таким чином, з огляду на необхідність забезпечення поступального розвитку вищої освіти в Україні, проблема слабкості студентського самоврядування потребує оперативного вирішення. Тим більше, що студентське самоврядування визнане одним із пріоритетів для України. На актуальності розвитку студентського самоврядування як важливого фактора в системі вищої освіти послідовно наголошується в багатьох документах міжнародного рівня, зокрема, в комюніке Всесвітньої конференції з вищої освіти «Нова динаміка вищої освіти і науки для соціальної зміни і розвитку»

Список використаних джерел:

1. Бородін Є. І., Тарасенко Т. М. Розвиток студентського самоврядування як напрям державної підтримки молоді в Україні / Є.І. Бородін, Т.М. Тарасенко // Державне управління та місцеве самоврядування. Збірник наукових праць. 2010. Вип. 4 (7). С. 183-191.
2. Вхідження національної системи вищої освіти в європейський простір вищої освіти та наукового дослідження: моніторинг дослідж.: аналіт, звіт / [кер. авт. кол. Т.В. Фініков] К.: Таксон, 2012. С. 46.
3. Нова динаміка вищої освіти і науки для соціальної зміни і розвитку Комюніке // Всесвітня конференція з вищої освіти, ЮНЕСКО, Париж, 5-8 липня 2009 р. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/952_011#Text.
4. Розвиток сучасної університетської освіти країн Західної Європи: монографія / А.В. Ржевська ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. 356 с.

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

ЗМІСТ

**Секція 1. Молодь як ключовий чинник сталого розвитку
економіки України**

Бицький Олександр, Брюхачова Інна ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	4
Бодько Максим, Брюхачова Інна РОЛЬ МОЛОДИХ СТУДЕНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ТЕХГОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА» ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ.....	6
Божко Дмитро, Брюхачова Інна РОЛЬ МОЛОДІ У ВІДБУДОВІ ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ В ТВАРИННИЦТВІ.....	8
Бортник Ангеліна, Галайдіда Ольга ШЛЯХИ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	10
Буравська Надія, Брюхачова Інна ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ПЕСТИЦИДІВ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ МЕДОНОСНИХ БДЖІЛ.....	13
Висовень Микола, Шейко Надія ЗАСТОСУВАННЯ МЕТАЛУРГІЇ У ВІДБУДОВІ УКРАЇНИ.....	15
Вихрій Олеся, Галайдіда Ольга РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	17
Власенко Ігор, Майбородіна Наталія МІСЦЕ МАТЕМАТИКИ У РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	20
Гоменюк Ганна, Визнюк Уляна ПРОБЛЕМИ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	22

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

Гуйван Ілона, Галайдіда Ольга ПЕРЕБУДОВА ЛОГІСТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	26
Дворник Інна РОЛЬ МОЛОДІ У ФОРМУВАННІ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ.....	29
Кириченко Денис, Опалко Вікторія ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ САМОСКИДІВ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РОБІТ.....	31
Кот Тетяна, Дворник Інна БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В УМОВАХ ВІДБУДОВИ ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ.....	33
Кузьмич Валентин, Черняк Тетяна ВИКОРИСТАННЯ БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙ В ЕКОНОМІЦІ.....	35
Лутаєнко Дмитро, Ікальчик Микола ОСНОВНІ СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ПОСИЛЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.....	38
Мартинов Максим, Герасименко В'ячеслав АВТОНОМНЕ ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ТЕПЛИЦІ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЕЛЕКТРОЖИВЛЕННЯ.....	40
Мозговий Роман, Заболотній Олександр БЕЗПЕЧНІ УМОВИ ПРАЦІ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ЛЮЦЕРНИ.....	42
Перит Валентина ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА В ХОДІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ МАЙБУТНІХ АГРОНОМІВ.....	44
Петрас Анатолій, Пронь Михайло ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ І ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	47

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

Пильгун Марина, Брюхачова Інна НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ ВИКОРИСТАННЯ АНТИБІОТИКІВ У ТВАРИННИЦТВІ.....	50
Попова Руслана, Дворник Інна МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН В УМОВАХ ВІДБУДОВИ ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ.....	52
Скаржинець Роман, Русіна Неля ПОЛІТИКИ ВІДНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬ КРАЇНАМИ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ В РЕЗУЛЬТАТІ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ.....	54
Смоляк Софія, Петрова Ольга РЕКУЛЬТИВАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ – ШЛЯХ ДО ВІДНОВЛЕННЯ ҐРУНТІВ ПОШКОДЖЕНИХ ЧЕРЕЗ ВІЙНУ.....	56
Тихолаз Олена, Леоненко Наталія АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ПІДПISУ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	59
Тищенко Анастасія, Подобна Діана, Михайленко Анна ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ У ПОСТВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	62
Ференц Віра, Галайдіда Ольга ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ МАРКЕТИНГУ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	65
Фурман Руслана, Визнюк Уляна ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МОЛОДІ НА РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ.....	68
Христюк Владислав, Махмудов Ілхом ПРИСТОСОВАНOSTІ ТЗ ДО ПЕРЕВЕЗЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВАНТАЖІВ.....	71
Яковенко Володимир, Кресан Тетяна КОЛІЙНЕ ЗЕМЛЕРОБСТВО – АЛЬТЕРНАТИВНИЙ СПОСІБ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ У ПІСЛЯ ВОЄННІЙ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ.....	73

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

**Секція 2. Розвиток потенціалу молоді та молодіжних
організацій України**

Білименко Анастасія, Шостка Марина МОЛОДЬ ЯК ДРАЙВЕР ЗМІН У РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	78
Добронецька Тетяна УЧАСТЬ МОЛОДІ У СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ НАШОЇ КРАЇНИ.....	80
Заводецький Віктор, Куца Світлана СУЧАСНА МОЛОДЬ ЯК ПРОВІДНИК НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ВІДБУДОВІ ПІСЛЯВОЄННОЇ КРАЇНИ.....	83
Заспенко Максим, Ярош Юрій НАЙБІЛЬШОЮ ЦІННІСТЮ УКРАЇНИ Є УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД....	85
Іванюк Наталія, Татарчук Руслана ОРГАНІЗАЦІЯ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ «КОМП'ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЛАНДШАФТУ».....	88
Коваль Тігамір, Юхимчук Юлія РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІ ТА МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ.....	91
Козаченко Вадим, Козаченко Наталія ЗМІЦНЕННЯ РОЛІ МОЛОДІ ТА МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СПРІЯННІ СТАЛОМУ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	93
Лисяк Оксана РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ.....	95
Маляренко Ілона, Македон Галина КУРС НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОЇ ТА ЯКІСНОЇ ОСВІТИ.....	98
Парфенюк Олександр МОЛОДЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	101

Всеукраїнська молодіжна науково-практична
конференція
«Роль молоді у відбудові післявоєнної України:
визначаємося зі шляхами розвитку»

Сердюк Владислава ЗАЛУЧЕННЯ ДО ГРОМАДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ФОРМУВАННЯ СВІДОМИХ ГРОМАДЯН.....	104
Шостка Анна, Ковтун Ганна РОЗВИТОК СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ...	107